

Anna Camilla Mobæk Strømmevold

Drittsekken og troféfruen i det maskuline finansmiljøet

En kvalitativ studie av medierepresentasjoner av serien *Exit* i norske aviser, og feministisk kritikk av nøkkelscener fra serien.

Masteroppgave i Likestilling og mangfold

Veileder: Priscilla Ringrose

Medveileder: Zoran Lee Pecic

Mai 2022

Anna Camilla Mobæk Strømmevold

Drittsekken og troféfruen i det maskuline finansmiljøet

En kvalitativ studie av medierepresentasjoner av serien *Exit* i norske aviser, og feministisk kritikk av nøkkelscener fra serien.

Masteroppgave i Likestilling og mangfold
Veileder: Priscilla Ringrose
Medveileder: Zoran Lee Pecic
Mai 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for tverrfaglige kulturstudier



Kunnskap for en bedre verden

Læringsmål

Læringsutbytte

En student som har fullført programmet, forventes å ha oppnådd følgende læringsutbytte, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten har

- avansert kunnskap om det tverrfaglige kjønnsforskningsfeltets sentrale teorier, debatter og kontroverser.
- spesialisert innsikt i så vel historiske som samtidige endringsprosesser knyttet til likestilling og mangfold i det norske samfunnet, i lys av internasjonale og globale kontekster.
- kunnskap på høyt nivå om hvordan kjønn som sosial og symbolsk kategori kan virke sammen med andre sosiale og symbolske kategorier og fenomener.

Generell kompetanse

Kandidaten kan

- gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- og utredningsarbeid i tråd med gjeldende forskningsetiske normer.
- anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder i tverrfaglig dialog og samarbeid med andre eksperter.
- formidle resultater av eget faglig arbeid muntlig og skriftlig på en selvstendig måte både til eksperter og allmennhet.

Ferdigheter

Kandidaten kan

- identifisere og arbeide selvstendig med praktiske og teoretiske problemer knyttet til likestilling og mangfold i konkrete samfunnsmessige sammenhenger.
- vurdere og benytte relevante metoder og teorier for undersøkelse og analyse av kjønn og eventuelt andre sosiale kategorier i spesifikke empiriske problemstillinger på en selvstendig måte.
- analysere og forholde seg kritisk til problemstillinger knyttet til forståelser av kjønn, likestilling og mangfold på ulike samfunnsarenaer og derigjennom se og anvende flere tilnæringsmåter.

Sammendrag

I denne masteroppgaven undersøker jeg medierepresentasjonen av den norske serien *Exit* slik den fremstilles i fire store aviser, med fokus på temaene kjønn, makt og seksualisering. I tillegg til, og for å underbygge, denne undersøkelsen av mediatekster, analyserer jeg nøkkelscener fra et feministisk perspektiv. Dette tosidige fokuset bidrar til å belyse gapet mellom en feministisk tolkning av seriens produksjon av kjønn, makt og seksualisering og medias antagelser rundt disse aspektene ved finansverdenen som er fremstilt i serien. Det empiriske grunnlaget i oppgaven er 21 avisartikler hentet fra fire norske aviser, og fire nøkkelscener hentet fra *Exit*. Datamaterialet presenteres gjennom tre analysekapitler. Der bruker jeg to forskjellige analysegrep; medierammeanalyse med inspirasjon fra en fem-steps-analytisk tilnærming for å analysere medierepresentasjonene av avisartiklene, og en feministisk kritisk tilnærming i de feministiske kritikker av nøkkelscenene.

Det første analysekapittelet tar for seg hvordan avisartiklene og nøkkelscenene fremstiller psykisk helse blant menn. Her blir to nøkkelscener som aktualiserte en *Exit*-finansmanns psykiske helse presentert, før det videre blir gjort en feministisk kritikk av scenene. I den feministiske kritikken stiller jeg følgende spørsmål: *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir mannlige roller definert?* Videre i analysekapittelet undersøkes hvordan mediedekningen av *Exit* fremstiller den samme mannlige *Exit*-karakteren og skuespilleren som spilte han i serien. Forskningsspørsmålet jeg stilte i dette analysekapittelet var: *Hvordan blir det mannlige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?* Det viste seg at det var et betydelig gap mellom nøkkelscenenes fremstillinger av den mannlige karakterens psykiske helse, og avisartiklenes fremstilling av karakteren og skuespilleren.

Det andre analysekapittelet handler også om psykisk helse, men her er fokuset flyttet til hvordan avisartiklene og nøkkelscenene fremstiller psykisk helse blant kvinner. Her blir en nøkkelscene som aktualiserer en kvinnelig *Exit*-karakters psykiske helse presentert, før det videre blir gjort en feministisk kritikk av scenen. Jeg stiller følgende spørsmål i den feministiske kritikken: *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir kvinnelige roller definert?* I likhet med første analysekapittel vil det videre i analysekapittelet undersøkes hvordan mediedekningen av *Exit* fremstiller den kvinnelige karakteren og skuespilleren som spilte henne i serien. Forskningsspørsmålet til dette analysekapittelet er: *Hvordan blir det kvinnelige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?* Det viste seg at det ikke var bemerkelsesverdige gap mellom nøkkelscenens fremstilling av den kvinnelige karakterens psykiske helse, og avisartiklenes fremstilling av karakteren og skuespilleren.

Det tredje analysekapittelet handler om mediedekningen av bekreftelser og avkreftelser på om det finansmiljøet som portretteres i *Exit*, stemmer overens med det virkelige norske finansmiljø. En nøkkelscene som aktualiserer finansmenneskenes oppførsel og verdisyn presenteres, før jeg videre gjør en feministisk kritikk der jeg stiller følgende spørsmål: *Hvordan er maktforholdet mellom menn og kvinner fremstilt? Og hvordan blir kvinner seksualisert?* Videre i kapittelet undersøkes hvordan mediedekningen av *Exit* omtaler bekreftelser og avkreftelser av finansmiljøet. I dette analysekapittelet vil jeg undersøke følgende forskningsspørsmål: *Hva blir vektlagt i avisartiklene om bekreftelser og avkreftelser av det maskuline finansmiljøet i Exit?* Analysen viser at det er forskjeller i hvordan kvinner og menn blir fremstilt i avisene, der menn bekrefter virkelighetens *Exit*-miljø, og en kvinne avkrefter.

Abstract

In this master's thesis, I examine the media representation of the Norwegian series *Exit* in four reputable newspapers. Focusing on the themes of gender, power and sexualization. In addition to, and as a support to, the examination of the media texts, I analyze key scenes from a feminist perspective. This dual focus serves to highlight the gap between a feminist take on the series' production of gender, power and sexualization and the media's assumptions about these aspects of the finance world featured in the series. The empirical basis of the thesis is 21 news articles from four Norwegian newspapers, and four key scenes from the series *Exit*. The data material are presented through three analysis chapters. I use two different analytical tools; media framing analysis with inspiration of a five-steps-analytical approach to analyze the media representations of the newspaper's articles, and a feministic critical approach in the feminist critiques of the key scenes.

The first analysis chapter examines how newspapers and key scenes manufactures men's mental health. Two key scenes which actualize an *Exit*-financial man's mental health issues will be presented, before doing a feminist critique of the scenes. In the feminist critique the following critical question will be asked: *To what extent is there a patriarchal relationship between men and women in the series, and in what way are male roles defined?* Then the analysis chapter examines how the media coverage of *Exit* presents the same male character and the male actor that plays him in the series. The research question in this chapter is: *How is the male gender portrayed in the media framing of Exit?* It turned out that there was a significant gap between the key scene's depictions of the male character's mental health, and the newspaper articles depictions of the character and the actor.

The second analysis chapter will also be about mental health, but the focus is moved to how the newspaper articles and key scenes presents women's mental health. One key scene which actualizes a female *Exit*-character's mental health will be presented, before there will be done a feminist critique of the scene. The following critical question will be asked: *To what extent is there a patriarchal relationship between men and women in the series, and in what way are female roles defined?* Similar to the first analysis chapter, this chapter will also analyze how the media coverage of *Exit* presents the female character and the actor that plays her in the series. The research question in this chapter is: *How is the female gender portrayed in the media framing of Exit?* It turned out that there were no remarkable gaps between the key scene's depictions of the female character's mental health, and the newspapers depictions of the female character and actor.

The third analysis chapter is about the media coverage of confirmations and denials of the financial environment that is portrayed in the series, and whether or not it reflects the real financial environment. One key scene which actualize the male financier's behavior and values will be presented before the feminist critique where this question will be asked: *How is the power relationship between men and women portrayed? And how do women become sexualized?* The analysis chapter then moves to the media coverage of confirmations and denials of the financial environment that is portrayed in the series, and if it reflects the real financial environment. The research question here is: *What is focused on in the newspaper's articles about confirmations and denials of the masculine financial environment in Exit?* The analysis shows that there are differences in how men and women are portrayed in the articles, where men confirm, and women denies.

Forord

«Vi er heldige som bor i Norge». Dette er en setning de aller fleste nordmenn har hørt eller sagt selv. Og vi er heldige. Norge er tross alt et av verdens mest likestilte land. Likevel har jeg en forståelse av at Norge ikke er så likestilt som vi skal ha det til. Glorifiseringen av likestillingslandet kan til tider være overdreven. Vi lever i et samfunn der teknologiutviklingen har blåst i været, og der mennesker stadig holder seg oppdatert både på nyheter, sport og underholdning. I denne masteroppgaven har jeg valgt å fokusere på to ting som de fleste nordmenn benytter seg av i hverdagen (inkludert meg selv); avisartikler og TV-serie. Gjennom studier har jeg fått en øyeåpner for de viktige temaene kjønnsforskjeller, makt og seksualisering. Det ble derfor naturlig å inkludere disse i masteroppgaven.

Jeg er privilegert som har fått skrive en masteroppgave om temaer jeg finner både samfunnsviktige, provoserende og motiverende. Selv om jeg har valgt en noe utradisjonell metodekombinasjon som har ført til episoder med frustrasjon, har arbeidet med å skreddersy denne oppgaven vært utrolig engasjerende. Det har vært en spennende, tidkrevende, utfordrende og lærerik prosess. Jeg er både stolt, sliten og begeistret over å sitte igjen med en ferdig masteroppgave.

Jeg vil rekke en stor takk til mine veiledere Zoran Lee Pecic og Priscilla Ringrose. Jeg er takknemlig for alle tilbakemeldinger, oppfølging og motivasjon.

Forelesere og medstudenter på Institutt for tverrfaglige kulturstudier fortjener også en takk. De to siste årene har vært utrolig inspirerende og jeg er heldig som har fått æren av å dele de årene med dere. En spesiell takk til gode studievenner som har vært der siden første dag - dere vet hvem dere er.

Takk til min bror Marius, studievenn Sanna og venninne Vilde for korrekturlesing. Deres tilbakemeldinger og innspill har vært til stor hjelp da jeg selv ble blind på egen oppgave.

Takk til min familie. Spesielt takk til mamma og pappa for de utallige telefonsamtalene dere har hatt med meg på mine daglige gåturer. De har hjulpet meg til å få tankene over på noe annet enn masteroppgaven. Ikke minst har min lille nevø Even, som kom til verden i innspurtperioden, vært en god påminner om at livet handler om så mye mer enn en altopplukkende masteroppgave.

Kjære Asbjørn. Uten deg ved min side hadde perioden med masteroppgaven – og livet generelt – vært grått og kjedelig. Takk for at du er du.

Anna Camilla Mobæk Strømmevold, Trondheim 2022.

Innholdsfortegnelse

Læringsmål.....	i
Sammendrag.....	iii
Abstract.....	v
Forord.....	vii
Oversikt over tabeller og bilder.....	xi
Tabeller.....	xi
Bilder.....	xi
Kapittel 1: Introduksjon.....	1
1.1 Masteroppgaven.....	3
1.2 Medierepresentasjon og nøkkelscener.....	4
1.3 Exit.....	5
1.4 Tidligere forskning.....	5
1.4.1 Aviser som arena for kjønnsforskning.....	6
1.4.2 TV-serier som forskningsfelt.....	7
Kapittel 2: Metode.....	10
2.1 Kvalitativ metode.....	10
2.1.1 Medierammeanalyse.....	11
2.1.2 Feministisk kritikk.....	12
2.2 Avisartikler.....	13
2.2.1 Innsamling av avisartikler.....	13
2.2.2 Utvalg av avisartikler.....	15
2.2.3 Koding av avisartiklene.....	15
2.3 Nøkkelscener.....	16
2.3.1 Innsamling av nøkkelscener.....	16
2.3.2 Utvalg av nøkkelscener.....	17
2.4 Etske utfordringer.....	17
2.5 Forskerrollen.....	17
Kapittel 3: Teori.....	19
3.1 Kritisk feministisk teori.....	19
3.2 Kjønnsforskjeller, makt og seksualisering.....	19
3.2.1 Kjønnsforskjeller.....	20
3.2.2 Makt.....	20

3.2.3 Seksualisering	21
3.3 Kjønnroller, patriarkat og det hysteriske kjønn.....	21
3.3.1 Prinsessen og prinsen	22
3.3.2 Det annet kjønn.....	22
Kapittel 4: Avisenes skyggeleggelse av menns psykiske helse.....	24
4.1 Drittsekken.....	24
4.2 Nøkkelscener om William.....	26
4.2.1 Feministisk kritikk av nøkkelscenene om William.....	27
4.3 Medias dekning av den sterke mannen.	28
4.3.1 En «helt vanlig grise-gutt», eller «en det svinger voldsomt for»?.....	29
4.4 Oppsummering	35
Kapittel 5: Psykisk helse er et kvinneproblem.....	37
5.1 Troféfruen	37
5.2 Nøkkelscene om Hermine.....	39
5.2.1 Feministisk kritikk av nøkkelscenen om Hermine.....	40
5.3 Medias dekning av den svake kvinnen.	41
5.4 Oppsummering	45
Kapittel 6: Medias dekning av det maskuline finansmiljøet	47
6.1 Nøkkelscene.....	48
6.1.1. Feministisk kritikk.....	49
6.2 Bekreftelser og avkreftelser	51
6.2.1 «Det må ha vært ganske fælt å være en del av det miljøet hvis du ikke passet inn».....	51
6.2.2 «Milevis fra hvordan 99% av finanssektoren jobber».....	56
6.2.3 Avkreftelser og bekreftelser, hva sier det oss?.....	58
6.3 Oppsummering	59
Kapittel 7: Avsluttende refleksjoner.....	60
7.1 Oppgavens funn	60
7.2 Større sosial og kulturell kontekst.....	62
7.3 Studiens begrensninger og veien videre	63
Litteraturliste.....	64
Vedlegg.....	68
Vedlegg 1: Spigseth, R. (2019) Fanget i luksusfellen. <i>Dagsavisen</i>	68

Oversikt over tabeller og bilder

Tabeller

TABELL 1 SKJERMUTKLIPP FRA EGET DOKUMENT SOM VISER KORTFATTET OVERSIKT OVER AVIS, ARTIKKEL OG DETS INNHOLD SAMT RELEVANSEN IFT. TEMATIKKENE.	14
TABELL 2 SKJERMUTKLIPP FRA EGET DOKUMENT SOM VISER OVERSIKT OVER ARTIKLER HENTET FRA NRK.	15

Bilder

BILDE 1 SKJERMBILDE AV PC-SKJERM AV VGs ARTIKKEL ««EXIT»-TOBIAS: -VIRKELIGHETEN ER VERRE" (DAHL, 2019).....	32
BILDE 2 SKJERMUTKLIPP AV SCENEN LIKE FØR WILLIAM PRØVER Å BEGÅ SELVMORD, HENTET FRA "DEG ELLER MEG" (NRK, 2019 18:52).....	33
BILDE 3 SKJERMBILDE AV PC-SKJERM AV NRKS ARTIKKEL «EXIT 2 – PREMIERE» (MOSTI,2021).	42
BILDE 4 SKJERMBILDE AV PC-SKJERM AV NRKS ARTIKKEL «HEVNJAKT OG HORERI» (HIRSTI & ELIASSEN, 2021).	42

Kapittel 1: Introduksjon

Du må venne deg til å være den eneste kvinnen i rommet. 2% av alle meglere og hedge-forvaltere er kvinner. Denne verdenen er skapt av og for menn. Bransjen er så full av testosteron og mannlig selvmedlidenhet at du vil ønske at du ikke hadde eggstokker.

(NRK, 2021, Frihavn, 24:15-24:30)

Replikken over er hentet fra en scene i andre sesong av NRKs dramaserie *Exit*, der en finanskvinnne forklarer hvordan det er å være kvinne i finansmiljøet. Utdraget aktualiserer hvordan kvinner er i undertall i finansbransjen, kjønnsforskjeller og mannlig dominans. I tillegg gir replikken innsikt i noen av hovedaspektene i serien; menn med makt og økonomiske goder i en verden skapt av og for menn. Mennene vi møter i serien er «styrtrike småbarnsfedre som sniffer kokain, kjøper prostituerte og driver med innsidehandel» (Hirsti & Eliassen, 2021).

Fra et likestillings- og mangfoldsperspektiv er det alt fra provoserende til fascinerende å se på *Exit* og alle de ulike temaer serien aktualiserer. Serien viser et mannssjøvinistisk miljø; de viser menn som til tross for deres gode liv er skrøpelige. Med tanke på at 70% av seriens innhold er basert på ekte historier fra fire norske finansmenn (Pettersen & Ingebrethsen, 2019), er det hårreisende at deler av det norske samfunnet har en urovekkende kultur når det kommer til det patriarkalske, kjønnsdiskriminerende og mannsdominerende. Likevel er det deler av miljøet som serien viser som man *kan anta* skjer i dagens Norge; som kjønnsforskjeller i familieliv og arbeidsliv, kjøp og salg prostitusjon, alkohol- og dopmisbruk, økonomiske forskjeller knyttet til kjønn og at penger genererer makt. Dog er det mengden og brutaliteten av disse i *Exit* som er oppsiktsvekkende, og som har ført til store seerreaksjoner og oppslag i ulike medier. Det er nettopp mediedekningen av *Exit* jeg er interessert i, mer spesifikt representasjoner av serien i norske aviser. Jeg ønsker å forske på hvordan media fremstiller serien, og på hvilke måter medierepresentasjonene formidler de tematikker som serien aktualiserer.

Det er en selvfølge at serien er provoserende å se på – det er tross alt underholdning! Det jeg forsøker å si med denne oppgaven er at det er et større bilde, det er flere ting som skjer. Jeg tolker serien som en pekepinn mot blant annet psykiske helseproblemer – den gjenspeiler deler av den verden vi lever i. Medierepresentasjonene av *Exit* i norske aviser fokuserer heller på mer åpenbare ting; at mennene er drittsekker som er opptatt av dyre biler og damer. Jeg mener at det er mer nyansert enn som så, og vil derfor rette søkelyset mot hva det er som faktisk skjer i mediedekningen og hvordan dette kan ses i en større kulturell og sosial sammenheng. Mediedekningen fremstiller kvinner og menn på forskjellige måter; dette spesifikt når det gjelder psykisk helse, samt deres dekning av avkreftelser og bekreftelser av *Exit*-miljøet i Norge. I denne masteroppgave vil jeg stille følgende problemstilling:

Hvordan blir kjønnsforskjeller, makt og seksualisering fremstilt i norske avisers dekning av serien Exit?

I tillegg til å se på mediedekningen har jeg valgt å gjennomføre feministiske kritikk av utvalgte nøkkelscener. Dette fordi jeg ser en sammenheng mellom feministisk teori og seriens innhold. Serien i seg selv er feministisk i den forstand at den representerer kvinnelige situasjoner og problemer. Jeg ønsker å se på hvordan menn og kvinner blir

representerte i utvalgte scener fra *Exit*, og videre se dette i sammenheng med hvordan de to kjønnene blir omtalt i medierepresentasjonen av serien. Uten de feministiske kritikker av nøkkelscenen hadde denne forskningen hatt betydelige mangler og hull; for å oppnå en fullstendig forståelse av medierepresentasjonen er det nødvendig å ha en feministisk kritisk tilnærming til nøkkelscener fra *Exit*-serien.

Formålet med denne oppgaven er å undersøke hvordan norske aviser rammer inn og formidler temaene kjønnsforskjeller, makt og seksualisering i deres representasjoner av en norsk TV-serie. Jeg vil finne ut av hvordan medierepresentasjonene kan være med å påvirke dagens samfunn. Dette gjør jeg gjennom å analysere medierepresentasjonene av *Exit* i aviser i kombinasjon med å gjøre feministiske kritikk av utvalgte nøkkelscener. Jeg utforsker hvordan avisene er med på å opprettholde eller undergrave samfunnsviktige forståelser av temaene. Jeg vil undersøke gapet mellom hvordan avisene formidler *Exit* og tematikkene, i forhold til hvordan temaene opprinnelig blir fremstilt og formidlet i utvalgte nøkkelscener. Når jeg her skriver opprinnelig, refererer jeg til min feministiske tolkning av serien. Det er en dissonans mellom min feministiske forståelse av hvordan serien formidler og fremstiller tematikkene, og mine funn fra analysen av avisartiklenes formidling.

Dramaserien har blitt en stor seersuksess. *Exit* har blitt sendt på lineær TV, og begge sesongene ligger publisert i NRK TV (tv.nrk.no), som er en gratis strømmetjeneste. Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) bør nedgangen i andel nordmenn som ser på fjernsyn, ses i sammenheng med økningen av andel nordmenn som benytter seg av nettbaserte video- og filmmedier (Moafi, 2020) - som strømmetjenester. Til tross for nedgangen i fjernsynsseere, viser undersøkelser fra SSB at det fortsatt er NRK1 som briljerer på topplisten av TV-kanaler blant nordmennene (Moafi, 2020). Populariteten til NRKs *Exit* ble tydelig i lanseringen av sesong to i mars 2021, da hele 1,16 millioner så første episode i løpet av tre dager (Jalil, 2021). Når det gjelder avisene, viser SSB at det er færre nordmenn som leser papiraviser og stadig flere som leser nettaviser (Moafi, 2020). Kombinasjonen av seriens popularitet, nettavisenes økende leserantall og den massive dekningen av *Exit* i norske aviser, fører til et dagsaktuelt forskningsfelt med et vidt spekter av samfunnsrelevante tematikker.

I dagens samfunn er åpenhet rundt psykisk helse i stormen. Vi har en merkedag for psykisk helse (verdensdag for psykisk helse) og en egen måned dedikert til menns psykiske helse (movember¹). Rob Whitley (2021, s. v) skriver at det økende fokuset mot menns mentale helse bunner i urovekkende resultater fra forskjellige undersøkelser og statistikker som viser at menn har større mentale helseproblematikker sammenlignet med kvinner. Til tross for dette, er det færre menn enn kvinner som får hjelp gjennom psykiske helsetjenester. Her vil jeg vise en rapport fra Folkehelseinstituttet som viser tydelige kjønnsforskjeller når det kommer til psykisk helse i Norge. Undersøkelser viser at menn har dobbelt så stor sjanse for å begå selvmord enn kvinner, menn har to til tre ganger større sannsynlighet for å utvikle alkoholmisbruk, samt at det er flere menn som er rusmisbrukere enn kvinner (Reneflot, Aarø, Aase, Reichborn-Kjennerud, Tambs & Øverland, 2018 s. 105 og 120). Med tanke på samfunnets – og verdens - fokus på, og

¹ Movember er en markering som skjer i november måned hvert år. Til å begynne med var markeringen til for å øke bevisstheten – og samle inn penger til – prostatakreft blant menn. I senere år har movember i tillegg fokusert på menns psykiske helse. Ofte kjennetegnes måneden ved å la barten vokse (Paine & Smith, 2015 s. 562).

seriens aktualisering av, psykisk helse blant menn er det oppsiktsvekkende at dette tema ikke blir inkludert i avisenes omtale av *Exit*.

1.1 Masteroppgaven

Som tidligere nevnt er problemstillingen: *Hvordan blir kjønnsforskjeller, makt og seksualisering fremstilt i norske avisers dekning av serien Exit?* For å besvare dette hovedspørsmålet vil jeg spesifikt undersøke hvordan tematikkene blir representert i avisene VG, Dagbladet, Dagsavisen og NRK. I oppgavens tre analysekapitler vil jeg undersøke to gjennomgående temaer i medierepresentasjonene av *Exit* i avisene; kvinner og menns psykiske helse samt bekreftelser og avkreftelser av virkelighetens *Exit*. Hvert analysekapittel har et forskningsspørsmål jeg ønsker å besvare, disse er følgende:

Analysekapittel 1: *Hvordan blir det mannlige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?*

Analysekapittel 2: *Hvordan blir det kvinnelige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?*

Analysekapittel 3: *Hva blir vektlagt i avisartiklene om bekreftelser og avkreftelser av det maskuline finansmiljøet i Exit?*

I tillegg til å analysere medierepresentasjonene av *Exit* i avisartiklene, vil hvert analysekapittel inneholde presentasjon av utvalgte nøkkelscener og feministisk kritikk av disse. Dette for å skape mer dybde og forståelse i undersøkelsen, og skape en sammenheng mellom serien og mediedekningen. Kriteriene til scenene var at de skulle aktualisere de tematikkene og personene som hvert analysekapittel omhandlet, og det var en god måte å introdusere leserne og gi de kontekst før analysen av medietekstene begynte. Med inspirasjon fra Tysons (1999) bok om kritisk tenking, utformet jeg disse feministiske, kritiske spørsmålene:

Analysekapittel 1: *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir mannlige roller definert?*

Analysekapittel 2: *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir kvinnelige roller definert?*

Analysekapittel 3: *Hvordan er maktforholdet mellom menn og kvinner fremstilt? Og hvorvidt og eventuelt hvordan blir kvinner seksualisert?*

I oppgavens to første analysekapitler vil jeg se nærmere på kjønnsforskjeller i medieinnrammingen av psykisk helse. Årsaken til at valget falt på psykisk helse var fordi det er et tema som preger serien i større grad. I tillegg er det et samfunns viktig og aktuelt tema. De siste årene har spesielt menns psykiske helse vært i fokus. Spesielt blir selvmord og alkohol- og rusproblemer blir aktualisert i *Exit*. Kjønnsforskjeller er den tematikken som i all hovedsak vil prege disse analysekapitlene. Det første analysekapittelet fokuserer på hvordan menn blir portrettert i mediedekningen, og det andre kapittelet går nærmere inn på dekningen av kvinner i avisartiklene. Analysekapitlene viser at det er en kjønn forskjell når det kommer til handlingene som preger avisartiklene; kvinnene assosieres med tematikker som abort, fysisk og psykisk vold, barn- og familieliv, å ta hevn på sine eksmenn, prostitusjon ol. I motsetning til mennene, som forbindes med luksuriøse biler, økonomisk velstand og rus- og alkoholproblemer.

Tredje analysekapittel skal handle om bekreftelser og avkreftelser om finansmiljøet som fremtrer i serien, eksisterer i Norge. Her vil alle tre tematikker – kjønnsforskjeller, makt og seksualisering – være aktuelle i mer eller mindre like stor grad. Årsaken til at siste analysekapittel omhandler bekreftelser og avkreftelser er på grunn av medias store fokus på akkurat dette. I tillegg er det interessant at det er menn som bekrefter at virkelighetens *Exit* eksisterer, mens det er en gjentakende kvinne i mediedekningen som avkrefter dette.

Alle analytiske funn vil bli skrevet i oppgavens siste kapittel – avsluttende refleksjoner. Hvert analysekapittel inneholder en kortfattet oppsummeringsdel der essensielle funn fra analysen blir trukket frem og forskningsspørsmålene blir besvart. I det siste finalekapittelet vil oppgavens overordnede funn bli presentert og problemstillingen besvart. Jeg vil der sette analysekapitlenes funn i en større sosial og kulturell kontekst, og vise til tidligere forskning. Til slutt vil jeg vise studiens begrensninger og veien videre.

1.2 Medierepresentasjon og nøkkelscener

Først vil jeg redegjøre for hva medierepresentasjoner er og hvorfor det er viktig å forske på, før jeg går nærmere inn på hvordan jeg i dette prosjektet vil forske på feltet.

Representasjoner er ifølge Hall (1997, sitert i Orgad 2012 s. 17) bilder, beskrivelser, forklaringer og rammer for forståelse av verden og hvordan verden fungerer på bestemte måter. En medierepresentasjon brukes med den hensikt å skape mening gjennom bilder og tekst. En sentral retning av forskning på medierepresentasjoner fokuserer på hvordan mening i tekst og bilder i media er avhengige av, forhandler og/eller reproducerer nasjonale rammeverk for forståelser, minner, fortellinger, ideer, stereotyper og symboler. En annen retning av forskning ser nærmere på betydningen av representasjoner av andre identitetsdimensjoner, som for eksempel etnisitet, seksualitet, klasse eller kjønn (Orgad, 2012, s. 15- 18).

I denne oppgaven vil jeg ta et dypdykk i medierepresentasjonen av *Exit* i et knippe utvalgte norske aviser. I tillegg ønsker jeg å undersøke hvordan avisene omtaler de utvalgte tematikkene – kjønnsforskjeller, makt og seksualisering - i forhold til hvordan serien formidler de. I forbindelse med oppgavens formål vil jeg ha en feministisk kritisk tilnærming når jeg analyserer de utvalgte scenene fra serien. Disse blir referert som nøkkelscener i denne oppgaven. Nøkkelscenene ble valgt på bakgrunn av avisenes medierepresentasjon av serien – det er en rød tråd mellom artiklene og valg av nøkkelscenene.

Serien ble valgt som grunnlag til det empirisk materiale på grunn av dens aktualisering av tematikkene, høye seertall, popularitet samt store medieoppslag. Siden min intensjon er å forske på medierepresentasjoner av tematikkene sett i lys av seriens formidling av disse, førte det til avgrensninger av datamaterialeutvalget. Dramaseriens første sesong ble lansert september 2019 med åtte episoder, og den andre sesongen ble lansert mars 2021 med tilsvarende antall episoder. Det empiriske materialet er avisartikler hentet fra anerkjente, norske aviser i tidsrommet mellom lanseringen i september 2019, frem til mars 2021.

1.3 Exit

Denne serien er basert på historier fra fire menn som arbeider i Oslos finansmiljø i dag, samt oppfølgende samtaler med kvinner i miljøet, finansaktører, eksperter og Økokrim.

(NRK, 2021, Alle har noe på noen, 00:01-00:05).

Siden september 2019 har dramaserien *Exit* skapt store seerreaksjoner både i Norge og i utlandet. Ifølge regissør og serieskaper Øystein Karlsen er 70% av seriens innhold basert på ekte historier fra finansmiljøet i Norge. Han har selv gjennomført intervjuer med finansmenn, finanskoner og ekser samt folk som tilhører miljøet (Hirsti & Eliassen, 2021).

I serien blir vi bedre kjent med finansmennene Adam, William, Henrik og Jeppe som lever et tilsynelatende glamorøst rikmannsliv i hovedstaden. Gjennom to sesonger blir vi tatt med inn i deres hverdag og blir kjent med de menneskene de omgås med; koner, ekser, prostituerte, au pairer, barn, venner, kolleger, fiender og familie. Serien gir oss et innblikk i et lite, lukket miljø som de færreste nordmenn har tilgang til. *Exit* viser et vidt spekter av finansmennenes hverdag som er preget av narkotika, alkohol, økonomiske goder, luksuriøse biler, fysisk og psykisk vold, psykiske utfordringer, fester, dyre klær, eksklusive hus, sex og kjøp av prostituerte samt familieforhold.

I første sesong blir vi introdusert for finansmennene og får et innblikk i deres liv. Sesongen preges av elleville fester, luksusprostituerte, intriger og økonomisk velstand. Seriens andre sesong retter fokuset mot jobben finansmennene faktisk gjør, og kvinnene får her større plass. Vi blir bedre kjent med kvinnene, da spesielt Adams ekskone Hermine og Williams kone – snart ekskone – Celine. I likhet med første sesong, handler andre sesong hovedsakelig om de fire finansmennene og deres eksklusive livsstil og hverdag.

I deler av episodene til *Exit* ser vi finansmennene sitte og prate til kamera - som om klippene var hentet fra intervjuene. Denne form for formidling fører til at publikum får en større forståelse av mennenes tanker og meninger. For å gi eksempel; I en scene fra da karakteren William prater til kamera – som skal illustrere finansmannens intervju med regissør og serieskaper Karlsen – sier han blant annet dette om barn og barneoppdragelsen på sine to sønner: «Max og Emil. Kjører au pair på dem. Dag og natt. Føler ikke jeg har noe særlig å bidra med før de er 15-16 år uansett» (NRK, 2019, Horer og hummer på Hankø, 02:17-02:33). Her får seerne en forståelse over hvordan William tenker og handler samt hvilke verdier han har, uten at serien faktisk viser scener der disse holdningene utspiller seg. Man kommer nærmere hovedkarakterene og hvorfor de tenker og handler slik som de gjør, dette er med på å gi serien en form for helhet.

1.4 Tidligere forskning

Min masteroppgave handler om mediedekningen av temaene kjønnsforskjeller, makt og seksualisering i norske avisers representasjoner av serien *Exit*. Avisartiklene skal undersøkes i kombinasjon med en feministisk kritikk av nøkkelscener hentet fra serien. Relevant tidligere forskning vil her være innen både medieforskning og kjønnsforskning. Jeg vil presentere relevante tidligere forskninger samtidig som jeg viser relevansen av disse.

Tatt til betraktning at *Exit* er en forholdsvis ny serie, har det ikke blitt gjennomført større forskningsstudier på serien. Med bakgrunn i dette vil jeg her referere til tidligere studier som studerer kjønn og likestilling i både aviser og serier. Jeg vil vise til tre tidligere forskninger som undersøker fremstillingen av kjønn i aviser. I tillegg vil jeg referere til en studie som forsker på representasjonen av kjønn i TV-serier samt en feministisk kritikk av en TV-serie. Avslutningsvis vil jeg vise til en undersøkelse som har kombinert å studere både avis og film.

Jeg skal som tidligere nevnt både gjøre feministisk kritikk av nøkkelscener og analysere medierepresentasjoner av *Exit* i avisartikler. Denne kombinasjonen er ikke å finne i tidligere forskning på feltet. Dette gjør min oppgave både utfordrende og interessant.

1.4.1 Aviser som arena for kjønnsforskning

Det eksisterer flere tidligere forskning som retter søkelyset mot fremstillinger av kjønn i aviser. Siden min undersøkelse ser på medierepresentasjonen av kjønnsforskjeller, makt og seksualisering i norske aviser blir det her relevant å vise til tidligere forskning som har undersøkt samme felt. Jeg vil trekke frem tre forskningsundersøkelser som bruker aviser som forskningsfelt. Felles for disse er at alle undersøker hvordan kjønn blir omtalt og representert, i likhet med min masteroppgave.

Helen Peterson skrev forskningen *Absent Non-Fathers: Gendered representations of voluntary childlessness in Swedish newspapers* (2014) der hun studerte medierepresentasjonen av barnløshet i svenske aviser. I Charlotte Adcock (2010) sin undersøkelse *The Politician, The Wife, The Citizen, and her Newspaper*, tar hun et dypere dykk i politiske representasjoner og ser på hvordan kvinner og bilder av kvinnelighet blir formidlet i avisenes representasjoner av et britisk stortingsvalg. *Female Voices in the News: Structural Conditions of Gender Representations in Norwegian Newspapers* av Helle Sjøvaag og Truls A. Pedersen (2019), er en undersøkelse der fokuset ligger mot mangfold i kjønnsrepresentasjoner - mer spesifikt ser de nærmere på kvinners tilstedeværelse i nyhetene.

Selv om Peterson (2014), Adcock (2010) og Sjøvaag og Pedersen (2019) har samme forskningsfelt – aviser – bruker de ulike metoder. Sjøvaag og Pedersen benyttet seg av kvantitative forskningsmetoder. Peterson brukte en kvalitativ forskningsmetode mens Adcock hadde en blanding av kvantitativ og kvalitativ forskning. Når det kommer til forskningsmetodisk design, har jeg i denne oppgaven tatt inspirasjon fra Petersons medierammenanalyse og metodiske tilnærming. Dette er noe jeg kommer til å utdype ytterligere i metodekapittelet.

Felles for disse tre undersøkelsene er at de har fokusert på hvordan kjønn, spesifikt kvinnelige kjønn, blir representert og fremstilt i aviser. Til tross for likhetene de tre undersøkelsene har til felles er det også noen ulikheter; internasjonale ulikheter. Petersons (2014) empiriske materiale er hentet fra svenske aviser. Hun bruker fremstillingen av barnløshet som tema i sitt utvalg. Mens Adcock (2010) bruker britiske medier og fokuserer mot dekningen av et britisk stortingsvalg. Sjøvaag og Pedersen (2019) bruker - i likhet med mitt forskningsprosjekt - norske aviser. I forskjell til mitt prosjekt bruker de et vesentlig større omfang av norske aviser.

Både Peterson (2014) og Adcock (2010) har funnet ut at kvinner blir representert ulikt sammenlignet med menn i aviser. Petersons studie viser at det er kjønnete forskjeller i hvordan menn, kvinner og par blir representert i artikler om barnløshet. Hun viser hvordan forskjellige representasjoner kan videreføre og forsterke stereotyper om frivillig barnløshet. Adcock sine resultater viser at det var forskjeller i hvordan kvinner ble representert i avisene. Studien viser også at avisene understreket at kvinner *var kvinner*, og de ble marginaliserte som seriøse politiske talere. Studien til Sjøvaag og Pedersen (2019) viser derimot at de mindre, mer lokale avisene skårer høyere enn de større avisene når det kommer til kjønnsrepresentasjoner i Norge. De foreslår at årsaken til dette er på grunn av journalistikkens hig etter kilder til makt i de større avisene, og at lokalavisene har en merkbart samfunnsfunksjon.

Ingen av disse tre studiene ser på hvordan aviser fremstiller og representerer andre medier - som for eksempel TV-serier som jeg har gjort i denne masteroppgaven. Peterson (2014) sin studie viser hvordan medierepresentasjoner kan videreføre og forsterke stereotyper, dette er noe jeg også gjør i min analyse. Jeg fokuserer dog på videreformidlingen av kulturelle forståelser av det patriarkalske samfunn med definerte kjønnsroller.

1.4.2 TV-serier som forskningsfelt

Innenfor både kjønnsforskning og medieforskning kan TV-serier brukes som forskningsfelt. I dette delkapittelet vil jeg først presentere en forskningsundersøkelse som ser på fremstillingen av kjønn og likestilling i TV-serier; *Gender representation in Spanish prime-time TV series*. Siden jeg i denne masteroppgaven har med feministisk kritikk av nøkkelscener, blir det her naturlig å trekke inn tidligere forskning som har et kritisk feministisk blikk på TV-serier. Et typisk og anerkjent eksempel på feministisk kritikk er eventyrfortellinger om prinsesser og prinser som har blitt filmatisert og blitt laget TV-serier av. Et godt eksempel på dette er Rapunzel som både er en eventyrfortelling, tegnefilm, animasjonsfilm og TV-serie. Feministisk kritikk av eventyrfortellinger er noe jeg kommer tilbake til i teorikapittelet, jeg vil derfor her vise til feministisk kritikk av en anerkjent TV-serie: *The Walking Dead*. Avslutningsvis vil jeg vise til en undersøkelse som inkluderer både film og avisartikler for å forske på hvordan mental helse blir fremstilt

Gender representation in Spanish prime-time TV series er en undersøkelse av González-de-Garay, Marcos-Ramos og Portillo-Delgado fra 2020. De gjennomførte en kvantitativ forskning på 26 TV-serier fra Spania i tiden 2016 til 2017. Der var det hele 723 karakterer. Deres forskning undersøkte hvordan seriene representerte kjønn, og om det var noen ulikheter i hvordan menn, kvinner og ikke-binære karakterer ble framstilt. Hovedfunnene deres viste at TV-serier i Spania hadde en underrepresentasjon av kvinner og en overrepresentasjon av ciskjønnete² karakterer og heteroseksuelt orienterte. Spanske TV-serier videreformidler den stereotypiske oppfatningen av kvinner i samfunnet. Dette fordi de kvinnelige karakterene er underrepresenterte, de er hovedsakelig heteroseksuelle med arbeid som ikke krever spesielle kvalifikasjoner. De blir også hyperseksualiserte oftere enn de mannlige karakterene. De mannlige karakterene er overrepresenterte og hovedsakelig heteroseksuelle. Deres arbeid krever

² En person som føler seg som det kjønn de ble tildelt ved fødsel, kalles for ciskjønn (Bolsø, 2019, s. 260).

mer kvalifikasjoner og er oftest innen sektorer som politi, militær, osv. (González-de-Garay et al., 2020).

The Walking (Gendered) Dead: A Feminist Rhetorical Critique of Zombie Apocalypse Television Narrative er et essay skrevet av John Greene og Michaela D.E. Meyer (2014). De gjennomførte en feministisk retorisk kritikk av den populære TV-serien *The Walking Dead*. Greene og Meyers analyse viser hvordan hegemoniske kjønnsroller bidrar til å forsterke patriarkatet i TV-serien. Greene og Meyer (2014, s.66-67) foreslår fem kategorier av kjønnsrepresentasjoner i serien: sexistisk retorikk, arbeidsdeling, rollen som beskytter, hvit mannlige ledelse og rollen som den pliktoppfyllende konen. De fem kategoriene av kjønnsrepresentasjoner bruker Greene og Meyer (2014, s. 67-71) som overskrifter til analysekapitlene sine.

Sexistisk retorikk viser at serien skiller mellom kvinnelige og mannlige roller, i tillegg skildrer serien sexismen som noe humoristisk, harmløst og sosialt akseptabelt (Greene & Meyer, 2014, s.67). Arbeidsdelingskapittelet viser at TV-serien skiller mellom mannlige og kvinnelige arbeidsroller der mennene skal ta de mer krevende og viktige arbeidsoppgavene, mens kvinnene blir marginaliserte og må gjøre mindre viktige arbeidsoppgaver (Greene & Meyer, 2014, s.68-69). Kapittelet som heter «rollen som beskytter» handler om hvordan menn bruker deres maskuline dominans for å fysisk misbruke kvinner, og hvordan kvinner godtar slik mishandling. Greene og Meyer mener at slike scener som utspiller seg i TV-serien er med på å vise hvor problematisk vold er i hjem i det patriarkalske samfunn. De påstår at kvinnene godtar vold fra deres menn fordi de lever i et samfunn der de er avhengige av mennene sine når det gjelder økonomi, sosial status og støtte (Greene & Meyer, 2014, s.69-70). I det fjerde analysekapittelet – hvit mannlige ledelse – skriver forfatterne om kjønnsforskjeller i ledelsesroller i serien. Hvis det er behov for en person med makt, blir aldri kvinner sett på som mulige kandidater til lederrollen. Greene og Meyer påpeker at selv om verdenen til karakterene holder på å falle sammen, vedvarer deres sterke kulturelle oppfatning av kjønnsroller; der mennene regjerer (Greene & Meyer, 2014, s.70). I det siste analysekapittelet skriver forfatterne om rollen som den pliktoppfyllende konen. De viser til at kvinner blir assosiert som mennenes eiendom og ansvar. De viser til spesifikke eksempler fra serien som aktualiserer kjønnsroller i ekteskap, der kvinnen kun blir sett på som kone og mor mens faren er leder og yrkesmann. Greene og Meyer mener at serien er med på å vise usunne kjønnsroller i ekteskap der kvinnen ikke burde eller kan forlate sin ektemann – det er et farlig kulturbudskap (Greene & Meyer, 2014, s.70-71).

Grunnen til at jeg trekker frem denne undersøkelsen er fordi den aktualiserer hvordan kvinner blir fremstilt i en TV-serie. Min oppgave undersøker media i Norge, og for å se min oppgave og dens funn i en større kontekst, er det hensiktsmessig å inkludere tidligere studier som sier noe om problematikken med å fremstille kjønn på forskjellige måter i media i andre land. På den måten kan jeg sette mine funn opp mot internasjonale tidligere studier i oppgavens siste kapittel. I motsetning til min feministiske kritikk, bruker Greene og Meyer (2014) tidligere forskning om skrekkfilmer og TV som er særskilt rettet mot zombie-sjangeren og kobler disse mot representasjoner av kjønnsroller i populærkulturen. Det er dog flere likheter med min feministiske kritikk og dette essayet. Dette fordi de gir leserne en introduksjon av hva serien handler om, og viser til deler av episoder som passer til deres analyse. Undersøkelsen deres viser også

hvordan TV-serier i Amerika fremstiller kvinner, noe som er interessant siden jeg i min oppgave ser nærmere på en norsk TV-serie.

Avslutningsvis vil jeg understreke at det finnes tidligere forskninger som inkluderer både aviser og film som empirisk materiale. Et eksempel er Martin Anderson som i sin studie *'One flew over the psychiatric unit': mental illness and the media* (2003) gjennomførte en undersøkelse om hvordan mentale lidelser blir fremstilt i Storbritannia. Han så blant annet på hvordan mentale lidelser ble fremstilt i film og avisoppslag. Dette gjorde han ved å kombinere litteratur fra mediefeltet og materiale fra feltet psykisk helsevern. I min oppgave har jeg en annerledes fremgangsmåte siden jeg ser nærmere på et knippe avisers medierepresentasjoner av en spesifikk serie, i kombinasjon med feministisk kritikk av utvalgte scener fra serien. Selv om det er store kontraster fra min oppgave og Anderson sin, vil jeg likevel trekke frem hans undersøkelse på grunn av aktualiseringen av forskning på hvordan et tema blir representert i både film og aviser. Denne oppgavens første og andre analysekapittel vil i likhet med Andersons undersøkelse rette seg mot medierepresentasjonene av psykisk helseproblematikker.

I neste kapittel vil jeg gå nærmere inn på hvordan jeg har samlet inn og bearbeidet data. Jeg vil gjøre rede for faglig og personlig motivasjon og min forskerrolle i denne forskningen, før jeg videre introduserer oppgavens teoretiske grunnlag for analysen i teorikapittelet.

Kapittel 2: Metode

Et forskningsprosjekt innebærer at forskeren står overfor flere forskjellige valg og avgjørelser. I dette kapittelet vil jeg gjøre rede for og begrunne de valgene jeg har tatt. Kapittelet vil handle om både kvalitativ metode - medierammeanalyse - og feministisk kritikk. Jeg vil presentere de fire nettavisene som artiklene i datamaterialet er hentet fra. Videre vil jeg gjøre rede for valg av empirisk materiale og avgrensningen av disse. Kriterier for valg av nøkkelscener fra *Exit* vil også fremkomme. Avslutningsvis vil jeg aktualisere de etiske problemstillingene knyttet til dette prosjektet og redegjøre for egen forskerrolle samt validiteten, påliteligheten og transparens i dette prosjektet.

Da oppgavens tema og problemstilling var avklart måtte jeg ut ifra dem føre forskningen i metodisk riktig retning. Metoden skulle egne seg godt for å samle inn relevant data til forskningen. I begynnelsen ønsket jeg å primært analysere hvordan norske aviser formidlet *Exit* og hvordan de omtalte temaene kjønnsforskjeller, makt og seksualisering. Fokuset skulle ligge utelukkende på medierepresentasjonene. Underveis i innsamlingsfasen ble det åpenbart at avisartiklene ikke inneholdt nok data til å gi tilstrekkelige funn for å kunne besvare oppgavens problemstilling på en fagmessig god måte. Jeg satt igjen med 21 artikler fra fire forskjellige aviser etter endt datainnsamling. Til tross for et stort antall artikler opplevde jeg at prosjektet hadde essensielle mangler.

Som en naturlig del av mange forskningsprosjekter forekom det endringer i innsamlingsfasen som førte til metodeutvidelser (Thagaard, 2018, s. 54). Jeg utvidet datamaterialet ved å tilføre utvalgte nøkkelscener til analysen. Uforutsette endringer i prosjektet har resultert i en noe utradisjonell men dog unik kombinasjon av analytiske metoder: medierammeanalyse inspirert av en fem-steps-analytisk tilnærming for å analysere avisartiklene, samt en feministisk kritikk av de utvalgte nøkkelscenene. Metodene utfyller hverandre i analysekapitlene, og gir en rød tråd gjennom oppgaven.

2.1 Kvalitativ metode

I kvalitativ undersøkelse har forskeren et tettere forhold til sitt datamateriale og forskningen er mangfoldig; både innen kreativitet og innlevelse, samt struktur og systematikk (Tjora, 2017, s. 24). Den kvalitative forskningen er på søken etter en forståelse av sosiale fenomener. Dette kan tilegnes på ulike måter, som for eksempel ved direkte kontakt med deltakerne, eller ved å analysere visuelle uttrykksformer og tekster (Thagaard, 2018, s. 15). Kvantitative metoder derimot, egner seg innen forskning som behøver informasjon som er lett målbart, der det er få muligheter for utenforliggende påvirkninger og der det er tydelige teknologiske avgrensninger (Repstad, 1993, s. 110). Kvalitativ og kvantitativ forskning kan studere det samme feltet eller fenomenet, men de stiller forskjellige spørsmål (Tjora, 2017, s.29).

For å besvare oppgavens problemstilling på en fullverdig måte, vil en kvalitativ forskning her egne seg best. Dette fordi jeg går mer i dybden i datamaterialet. I tillegg finnes det ikke tilstrekkelig med artikler som omtaler *Exit* til å kunne gjennomføre en kvantitativ forskning. Innen kvalitativ forskning er det fem ulike måter å samle inn data på; intervju, observasjon, analyse av audio- og videoopptak, internett og analyse av foreliggende tekster og uttrykksformer (Thagaard, 2018, s.12). Å ta et dypdykk i avisartiklene og gjøre meg godt kjent med materialet, gir meg som forsker en sterkere relasjon til datamaterialet.

Når det gjelder den feministiske kritikken av nøkkelscenene i analysen, vil her også en kvalitativ metode egne seg best. Thagaard (2018, s.42-43) understreker at innenfor feministisk forskning velger de fleste kvalitative metoder. Dette til tross for at det ikke er én eksakt metodisk feministisk tilnærming. For at man skal få en bedre forståelse av kvinners erfaringer, liv og livssituasjon, egner kvalitative metoder seg best.

Med bakgrunn i at *Exit* ble vist på lineær TV og ligger publisert på NRKs egen nettside, samt at avisartiklene ligger offentlig publisert på avisenes egne nettsider, kan dette masterprosjektet defineres som en forskning av informasjon hentet fra internett. Jeg vil understreke at dette ikke er en analyse av serien *Exit* i sin helhet, men heller en feministisk kritikk av utvalgte nøkkelscener – dette kommer jeg tilbake til seinere i kapitlet. I analysen tar jeg et grundig blikk på hvordan media rammer inn og formidler *Exit*, og videre ser jeg dette i lys av hvordan serien formidler og viser de aktuelle tematikkene gjennom nøkkelscenene. Dette kan ses på som en slags blanding av tekst- og filmanalyse med to ulike analytiske tilnærminger.

2.1.1 Medierammeanalyse

Når man skal gjennomføre et forskningsprosjekt må man evaluere hvilken forskningsmetode som er formålstjenlig for å kunne besvare prosjektets problemstilling (Thagaard, 2018, s.46). I mitt prosjekt skal jeg se nærmere på medierepresentasjon i avisartikler som tidligere nevnt handler om å skape mening gjennom tekst og bilder (Orgad, 2012). Det kreves en fagmessig relevant og velegnet metode for å forske på medierepresentasjoner av kjønnsforskjeller, makt og seksualisering i et utvalg norske avisers representasjoner av *Exit*.

En medierammeanalyse er ifølge Shaw og Giles (2009, s. 223) en metode som benyttes for å studere hvordan media rammer inn emner som vekker oppmerksomheten til leserne. For å analysere medierepresentasjoner fra mitt empiriske materiale, henter jeg inspirasjon Helen Petersons fem-steps-analytiske tilnærming. I sin studie *Absent non-fathers: Gendered representations of voluntary childlessness in Swedish newspapers* (2014), brukte Peterson en fem-steps-analytisk tilnærming utviklet med inspirasjon fra Rachel L. Shaw og David C. Giles (2009) sin medierammeanalysemetode. Å bruke en slik fem-steps-analytisk tilnærming i en medierammeanalyse gjør det mulig for forskeren å identifisere tematikker som representerer hvordan en hendelse, fenomen, gruppe eller en person blir fremstilt i media (Peterson, 2014, s. 25). Petersons fem-steps-analytiske tilnærming inneholder følgende steg:

1. Å gjenkjenne historien som en nyhetshistorie og undersøke vinklingen til historien og hva den bakenforliggende årsaken til historien er.
2. Redegjøre for viktige karakterer i historien ved å ha en narrativ analytisk tilnærming.
3. Se på de narrative formene som er med på å lage leseridentifikasjoner.
4. Å se nøye på språket som blir brukt.
5. Finne historiens plass i en større sosial og kulturell kontekst.

Min analyse av de 21 artiklene om *Exit* fra datamaterialet vil ikke systematisk følge den fem-steps-analytiske tilnærmingen. Jeg tar imidlertid inspirasjon fra Petersons analytiske tilnæringssteg. I min oppgave vil jeg ha en fleksibel tilnærming til følgende steg:

- undersøke vinklingen til historien og hva den bakenforliggende årsaken er
- redegjøre for viktige karakterer i historien ved å ha en narrativ analytisk tilnærming
- Finne historiens plass i en større sosial og kulturell kontekst.

Punktene over vil i min analyse være med på å belyse hvordan personer, hendelser og fenomener blir fremstilt i medierepresentasjonen av *Exit*. I oppgavens siste kapittel vil jeg samle funnene fra analysen og plassere disse i en større sosial og kulturell kontekst. I kombinasjon med disse analytiske stegene, vil jeg gjennomføre en feministisk kritikk av utvalgte nøkkelscener. I neste delkapittel vil jeg presentere hva dette innebærer.

2.1.2 Feministisk kritikk

For å vise hvordan analysekapitlenes ulike temaer blir fremstilt og formidlet i utvalgte nøkkelscener fra *Exit*, har jeg i dette prosjektet valgt å gjennomføre det som kalles for feministisk kritikk. Målet er at de feministiske kritikkene skal bidra til å gi en større forståelse for hvordan oppgavens temaer – kjønnsforskjeller, makt og seksualisering – blir representert og fremstilt i serien. Samt videre se dette i sammenheng med hvordan avisartiklene fremstiller de samme temaene. Jeg har én feministisk kritikk for hvert analysekapittel, som fører til at jeg sitter igjen med totalt tre feministiske kritikker. I disse har jeg det som Thagaard (2018, s. 42-43) kaller for et kritisk blikk. Det innebærer å se kritisk på det som til vanlig blir tatt for gitt i samfunnet. En feministisk kritikk ser nærmere på hvordan litteratur forsterker eller undergraver de politiske, sosiale, økonomiske og psykologiske undertrykkelsene av kvinner. Endog har feministiske kritikere flere ulike meninger når det gjelder de spørsmålene de undersøker (Tyson, 1999, s. 81-82). I mine feministiske kritikker vil de spørsmålene jeg stiller (som presentert i kapittel 1) henge sammen med de forskningsspørsmålene som hvert analysekapittel har. På denne måten er det en forbindelse mellom de spørsmål som stilles til medierepresentasjonene av serien og de feministiske kritikkene.

Istedenfor å gjøre en feministisk kritikk av relevante nøkkelscener, kunne jeg eksempelvis gjort en filmanalyse av hele episoder fra *Exit*. Dette hadde trolig ført til mer forståelse av selve serien og dens budskaper for de som ikke har sett den. Likevel har denne oppgavens begrensninger, samt hovedfokus på mediedekningen i avisartiklene, ført til at det ikke var hensiktsmessig å gjøre større analyser/feministiske kritikker av serien. Thagaard (2018, s.42-43) påpeker at det å ha en feministisk tilnærming tilsier at man problematiserer kjønn i alle situasjoner. Det innebærer at man til enhver tid ser på forholdet mellom kvinne og mann i sammenheng med undertrykkelse og makt. For å kunne besvare de spørsmålene jeg stiller i de feministiske kritikkene og medierammeanalysene, vil spesielt fremstillingen av kvinner og menn i nøkkelscenene og mediedekningen av *Exit* være essensielle. De spørsmål som blir stilt i de feministiske kritikkene vil sammen med forskningsspørsmålene i fellesskap være med på å besvare oppgavens hovedproblemstilling. Uten oppgavens tre feministiske kritikker av nøkkelscener, hadde ikke denne forskningen vært like nyansert, allsidig og dekkende – de feministiske kritikkene tilfører denne oppgaven mer forståelse for de temaene og spørsmålene som stilles.

2.2 Avisartikler

I dette prosjektet er det empiriske materialet artikler hentet fra aviser som briljerer på topplisten blant de mest leste avisene i Norge. Disse er Verdens Gang (VG), Dagbladet, Norsk rikskringkasting (NRK) og Dagsavisen. Datamaterialet i dette prosjektet ble samlet inn med det Thagaard (2018, s.54) kaller for «strategisk utvelgning». Det innebærer at forskeren systematisk velger personer eller enheter til forskningsprosjektet som har kvalifikasjoner som er strategiske når det kommer til å besvare prosjektets problemstilling.

De nasjonale, populære tabloidavisene tar for seg alt fra nyheter og sport, til underholdning og debatter. Disse nettavisene har såkalte *Clickbaits*³. Kanskje hadde forskningen sett annerledes ut om det ble brukt mer nyanserte medierepresentasjoner fra mer seriøse aviser. Men dette trenger ikke nødvendigvis å være tilfellet selv om tabloidavisene etterstreber økt leserantall. Årsaken til at jeg valgte de fire tabloidavisene fremfor mer seriøse aviser var på grunn av en betydelig større omtale av *Exit* i tabloidavisene. Dette er noe jeg kommer tilbake til senere i kapittelet.

Felles for VG, NRK, Dagbladet og Dagsavisen er at deres artikler er bygd opp på noenlunde samme måte; med en kategori for hva slags artikkel det er (anmeldelse, kommentar, kronikk, nyhet o.l.), tittel og mellomtittel, ingress, brødtekst, bilder og bildetekst. Flere artikler inneholder i tillegg videoer, et eksempel er trailere til *Exit* sesong en og to. Til tross for likhetene i datamaterialet, bærer anmeldelse- og kronikkartikler preg av en sterk forfatter-stemme der egne og personlige meninger og holdninger er mer gjeldende.

Å forske på internett er ifølge Thagaard (2018, s.145) som å forske på et multimedium av visuelle og tekstlige formidling- og kommunikasjonsformer. Dette innebærer både tekst, bilder, lyd og video. De utvalgte nøkkelscenene inneholder naturligvis både video, tekst og lyd. De aller fleste artiklene i datamaterialet har både tekst, bilder og video. Dog vil jeg i dette prosjektet primært fokusere på tekst. I oppgavens første og andre analysekapittel vil jeg vise til bildebruken i et utvalg avisartikler for å eksemplifisere de visuelle formene for kjønnede forskjeller i mediebildet. Utover dette vil ikke bildebruken i avisene bli aktualisert ytterligere. Video fra artiklene vil ei heller bli inkludert i dette prosjektet. Dette med årsak i kompensierende bruk av nøkkelscener.

2.2.1 Innsamling av avisartikler

I arbeidet med å kartlegge omfanget av artikler som handlet om dramaserien *Exit* benyttet jeg meg av databasen Atekst. Gjennom databasen fikk jeg tilgang til alle norske avisartikler som er publisert både på nett og i papirutgave. Jeg vil understreke at selv om jeg hadde særskilt tilgang til databasen, er avisartiklene i det empiriske materialet offentlig tilgjengelig for alle lesere på nettavisenes egne nettsider (foruten om en artikkel, denne er lagt ved som vedlegg nederst i oppgaven).

³ Clickbait er overskrifter og bilder som har som formål å tiltrekke seg lesernes interesse og skape nysgjerrighet, dette er med på å øke sjansen for at leserne klikker seg inn på artiklene. Hensikten er å øke leserantallet (Potthast., Köpsel., Stein. & Hagen. 2016)

Ved å gjøre søk i Atekst fikk jeg en fullstendig oversikt over omfanget av *Exit* i det norske nyhetsbildet. Det ble også mer åpenbart hvilke aviser som var relevante og ikke. På denne måten ble utvalgsprosessen fornuftsmessig enklere og valg av artikler ble gjort på en nøysom og betydelig ryddig måte. For å vise hvordan utvalgsprosessen foregikk vil jeg her vise til fremgangsmåten i artikkelinnsamling i avisen VG.

Etter flere forsøk med ulike søkeord i Atekst erfarte jeg at søkeordet «Exit NRK» var tilstrekkelig og fikk flest relevante søketreff. Videre avgrenset jeg søket ved å krysse av på «VGnett», «Norsk språk» og utgitt fra september 2019 til mai 2021. Dette førte til 83 søketreff. Jeg bladde meg igjennom alle treffene, og avgrenset de som var av relevans. Av de 83 treffene, ble 12 artikler utvalgt. I tillegg til å lagre disse 12 artiklene i en mappe i databasen, sendte jeg artiklene til meg selv på NTNU-studentmailen min. På den måten fikk jeg oversikt over hvilke datoer jeg fant artiklene, hvor mange det var og fra hvilken avis. Dette var fordelaktig siden jeg hadde tilgang til Atekst kun i en begrenset periode. Fortløpende gikk jeg igjennom de tilsendte artiklene og førte de inn i en oversiktlig liste (se tabell 1). Da denne prosessen var ferdig, gikk jeg tilbake til Atekst og gjennomførte samme søkeprosess med andre aviser.

Avis/nettavis	Publisert, forfatter	Tittel	Hva handler teksten om?	Aktualitet
VGnett	07. oktober 2019. Evensen, I.A. & Hansen, H.K.	«Eskorter om «Exit»: - nordmenn er veldig naive».	Eskorte synes det er rart nordmenn blir sjokkerte over Exit. De kommer med eksempler fra deres erfaringer som eskorter i Norge – da også salg til finansmenn. De tror finansmenn – rike og gifte – vil ha litt spenning i hverdagen og utleve en fantasi. <u>Lekanger</u> går mer inn på de fakta som ligger rundt sexarbeid i Norge: Han mener samfunnet sender et signal om at sexarbeidere er uønsket til tross for at salg av sex er lovlig i Norge. Han mener spesielt deler av hallikparagrafen er problematisk. <ul style="list-style-type: none"> - Intervju/uttalelser med eskorter, under dekknavn «Andrea» og «Nikita». - Uttalelser fra Feltarbeider Andrés <u>Lekanger</u> i PION (interesseorganisasjon for sexarbeidere). 	<u>Seksualisering</u> : kvinner som selger sex til menn. Rike menn kjøper seksuelle tjenester av kvinner. <u>Makt</u> : sexarbeidere kan velge hvilke kunder de vil selges til, men ikke alle (de fattige) tar seg råd til dette. Rike (finans)menn kjøper seksuelle tjenester av kvinner, noen av de tar seg friheten til å utøve makt selv om dette ikke er «innafor». <u>Kjønnsforskjeller</u> : det nevnes aldri mannlige sexarbeidere, eller kvinner som kjøper sex. Det er tydelig fokus på menn som kjøper sex av kvinner. Eskortene og <u>Lekanger</u> bekrefter at realiteten er slik; menn kjøper sex av kvinner i Norge selv om det ikke er lovlig.

Link Atekst: <https://app.retriever-info.com/go-article/00230420191007299732096/null/archive/search?type=iwt>

Link original: <https://www.vg.no/rampelys/tv/i/nan9aL/eskorter-om-exit-nordmenn-er-veldig-naive>

Tabell 1 Skjermtutklipp fra eget dokument som viser kortfattet oversikt over avis, artikkel og dets innhold samt relevansen ift. tematikkene.

Av de artiklene jeg fant relevante, markerte jeg avisnavnet med rød tekst i dokumentet (slik som vist på tabell 1). Dette var en relativt enkel og oversiktlig måte for meg å se hvilke artikler, og hvor mange artikler fra hver avis, som var aktuelle. Da avgrensingsprosessen var gjennomført, plasserte jeg de utvalgte artiklene inn i et nytt og mer oversiktlig dokument (se Tabell 2). På denne måten fikk jeg samlet hele datamaterialet i ett felles dokument som gjorde prosessen med å lese igjennom artiklene enklere.

NRK (4stk)

Tittel	Dato	Forfatter	Hyperkobling
<u>Hevnjakt</u> og horeri	26.02.21	Hirsti, K. & Eliassen, H.	https://www.nrk.no/kultur/xl/exit-sesong-2 -kvinnene-tar-hevn-1.15377111
Exit 2- premiere	11.02.21	<u>Mosti</u> , J.	https://www.nrk.no/presse/programomtaler/exit-2- -premiere-1.15369810
En sesong med mer historie	05.02.21	Eliassen, H.	https://www.nrk.no/kultur/en-sesong-med-mer-historie - -exit-2-gar-mer-i-dybden-pa-karakterene-1.15358837
Exit regissør har fått nye historier fra finansmiljøet	03.10.19	Pettersen, P. & Ingebretsen, C.	https://www.nrk.no/kultur/ exit - regissor-har-fatt-nye-historier-fra-finansmiljoet-1.14727032

Tabell 2 Skjermtutklipp fra eget dokument som viser oversikt over artikler hentet fra NRK.

2.2.2 Utvalg av avisartikler

I prosessen med å søke etter artikler i Atekst noterte jeg ned hvilke avisartikler som virket aktuelle på en liste (se Figur 1). Etter at alle aviser og deres artikler var ført inn i tabeller i samme dokument, gikk jeg strategisk igjennom disse. På denne måten konkluderte jeg hvilke aviser og avisartikler som passet oppgavens formål. Eksempelvis hadde ikke avisen Aftenposten tilstrekkelig med artikler som egnet seg som empirisk materiale i forhold til VG, NRK, Dagbladet og Dagsavisen. Denne prosessen førte til at jeg ble godt kjent med datamatetret mitt, og jeg fikk et overblikk over hva mediebildet av *Exit* fokuserte på.

Jeg styrte unna artikler som var betydelig korte og lite informative, disse var oftest reklame for serien og TV-guideartikler der korte oppsummeringer av serien var gjennomgående.

2.2.3 Koding av avisartiklene

For å avgrense og få fullstendig oversikt over datamaterialet valgte jeg å kode avisartiklene. Gjennom å kode får man mulighet til å enkelt finne igjen deler av datamaterialet som aktualiserer de temaene som kodene står for, samt at det gir grunnlag for å sammenligne innholdet i datamaterialet på tvers av enhetene (Thagaard, 2018, s.153). Jeg valgte å gjøre en tematisk koding for å undersøke hvilke temaer som var gjennomgående. Den tematiske kodingen av datamaterialet resulterte med at jeg satt igjen med to hovedtemaer (hovedkoder); medias dekning av psykisk helse, samt mediedekningen av det maskuline finansmiljøet der avkreftelser og bekreftelser av virkelighetens *Exit* var fremtredende.

For å se nærmere på kjønnsforskjeller i media, undersøkte jeg hvordan menn og kvinner ble omtalt i forbindelse med psykisk helse. Det var et gjennomgående fokus mot kvinner i artiklene som aktualiserte psykisk helse, da spesielt karakteren Hermine og skuespilleren Agnes Kittelsen som spilte Hermine i serien. Skuespillerens personlige erfaringer og følelsesliv fikk en vesentlig plass i avisartiklene. I kontrast var det en manglende mediedekning av menns psykiske helse, da spesielt i omtalen av karakteren William som i serien opplevde store psykiske helseproblematikker. Det var heller ingen intervjuer eller uttalelser fra skuespilleren som spilte William; Pål Sverre Hagen. Kjønnsforskjellene i mediedekningen av psykisk helse, førte til at jeg kodet innholdet i den tidligere tematiske kodingen «medias dekning av psykisk helse», og delte disse inn i kvinnelige og mannlige representasjoner. Dette resulterte i to analysekapitler; «Avisenes skyggeleggelse av menns psykiske helse» og «Psykisk helse er et kvinneproblem».

I mediedekningen av det maskuline finansmiljøet der avkreftelser og bekreftelser av virkelighetens *Exit* var fremtredende, inkluderte avisartiklene intervjuer og kommentarer fra tidligere finansfolk, nåværende finansfolk, eskorter, forfattere og journalister. Disse uttalelsene vil bli brukt i tredje og siste analysekapittelet; «Medias dekning av det maskuline finansmiljøet». For å analysere disse tre kapitlene brukte jeg en medierammeanalyse med inspirasjon fra en fem-steps-analytisk tilnærming. Resultatene fra de to første analysekapitlene viste tydelige kjønnsforskjeller i mediedekningen av psykisk helse; det blir fremstilt som et kvinneproblem. Funnene fra oppgavens siste analysekapittel – «Medias dekning av det maskuline finansmiljøet» - viste at det er kjønnsforskjeller i bekreftelser og avkreftelser av virkelighetens *Exit*-miljø.

2.3 Nøkkelscener

Ytterligere understreker jeg at jeg ikke vil gjennomføre en analyse av serien *Exit* i sin helhet. Med utgangspunkt i at formålet med denne oppgaven er å undersøke medierepresentasjonene av *Exit*, velger jeg å inkludere en feministisk kritikk av nøkkelscener som er representative for de tematikker og hendelser analysekapitlene aktualiserer.

2.3.1 Innsamling av nøkkelscener

Under arbeidsprosessen med å samle inn aktuelle nøkkelscener tok jeg utgangspunkt i datamaterialet mitt. Jeg begynte med å strategisk gå gjennom artiklene og noterte ned referanser til scener eller hendelser fra *Exit* for å undersøke om disse førte meg til aktuelle nøkkelscener. Dette ga ikke tilfredsstillende resultater og jeg fant det mer hensiktsmessig å gå gjennom alle episodene i seriens to sesonger. På den måten kunne jeg velge ut nøkkelscener som aktualiserte oppgavens hovedtematikker; kjønnsforskjeller, makt og seksualisering. Et annet kriterium var at scenene skulle passe med det empiriske materialet de forskjellige analysekapitlene baserte seg på. I motsetning til avisartiklene - som jeg hadde avklart før skriveprosessen i masteroppgaven begynte - foregikk innsamling av nøkkelscener underveis i arbeidsprosessen. Denne prosessen resulterte i at jeg satt igjen med nøkkelscener til hvert analysekapittel.

2.3.2 Utvalg av nøkkelscener

I oppgavens første analysekapittel vil to nøkkelscener hentet fra sesong en av *Exit* være gjeldende. Scenene er hentet fra sesongens andre og tredje episoder; «Horer og hummer i Hankø» og «Deg eller meg». Kriteriene var at scenene skulle passe sammen med analysekapittelets hovedpunkt; fremstillingen av menn som har psykiske helseutfordringer. Mer spesifikt rettet mot karakterene William. Jeg valgte to scener som aktualiserte Williams psykiske utfordringer på en tydelig måte; et selvmordsforsøk.

I likhet med første analysekapittel vil nøkkelscenene i det andre analysekapittelet passe til kapittelets hovedpunkt. Her vil fremstillingen av kvinner med psykiske utfordringer være gjeldende, mer spesifikt rettet mot karakteren Hermine. Jeg valgte en nøkkelscene som viser Hermine på sitt mest sårbare; psykisk terror fra sin eksmann som resulterer i spontanabort av hennes ufødte barn. Nøkkelscenen er hentet fra *Exit* sin andre sesong, episode en; «Alle har noe på noen».

I motsetning til første og andre analysekapittel vil ikke det tredje kapittelet ha et like fremtredende og håndfast tema. På grunn av oppgavens begrensninger ble det avgjørende at nøkkelscenen til dette kapittelet var både kortfattet og allsidig; den måtte aktualisere finansmennesenes holdninger, kvinnesyn og verdier samtidig som den viste hvordan det var å leve som en rik businessmann. Dette med årsak i at mediefremstillingen som preget analysen omhandler bekreftelser og avkreftelser av virkelighetens *Exit*. Jeg ønsket å bruke en scene som kortfattet viste finansmiljøet i *Exit* på en allsidig måte og som i tillegg viste til kjønnsforskjeller, makt og seksualisering.

2.4 Etske utfordringer

Forskning på internett bærer med seg flere etiske problemstillinger. Et vesentlig spørsmål er om informasjonen forstås som offentlig eller privat. I utgangspunktet kan det forskes på all informasjon som anses som offentlig (Thagaard, 2018 s. 148-149). I min forskning henter jeg data fra offentlige publiserte nettaviser (for utenom en, denne ligger som vedlegg i slutten av oppgaven) og scener fra serien som ligger tilgjengelig for alle på NRKs egen nettside. Dette i tillegg til at serien blir sendt på riksdekkende TV. Når det gjelder siteringer av folk som har latt seg intervjuet i nettavisene, kan forskere ifølge den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH), fritt bruke informasjon hentet fra nettaviser. Dette fordi det er offentlig publisert data fra redaktørstyrte⁴ aviser. De som lar seg intervjuet eller omtales i disse, må forutsette at de kan bli gjenstand for forskning (NESH 2016, i NESH, 2019).

2.5 Forskerrollen

Absolutt nøytralitet er umulig å oppnå i kvalitativ forskning (Tjora, 2018 s.83). Forskeren kan se på datamaterialet fra et faglig ståsted som kan prege forskerens forståelse av de dataene som studeres (Thagaard, 2018, s. 179-180). I mitt tilfelle kan både nåværende og tidligere studier, samt personlige aspekter og interesser gi føringer for hvordan jeg tolker data. Dette er noe jeg vil redegjøre for i dette delkapittelet. Innenfor forskning på tematikker som er kontroversielle – som kjønnsforskjeller, makt og seksualisering – er

⁴ En redaktør er ansvarlig for det innholdet som publiseres, i aviser er det ofte flere medarbeidere som også går igjennom materialet før publisering (Store norske leksikon, 2019).

det spesielt viktig at forskeren reflekterer over eget engasjement og hvordan det kan være med på å påvirke forskningen (Thagaard, 2018, s. 43).

Innenfor feministisk forskning er det en tett forbindelse mellom forskeren og det som forskes på. Forskeren vil kunne påvirke forskningsprosjektet når det gjelder tema, metode, valg av teori og analyse. Dette med bakgrunn i forskerens forståelse kan påvirkes av personlig bakgrunn, erfaring og politiske syn (Tjora, 2017, s. 25). Til tross for at jeg hverken er politisk aktiv, engasjerer meg innenfor aktuelle organisasjoner eller personlig kjenner meg igjen i -eller har erfaring med - de karakterene og miljøene som serien aktualiserer, har jeg gjennom studiet på likestilling og mangfold fått økt interesse og personlig engasjement for likestilling. Studiet har gitt meg kunnskaper, ferdigheter og en kompetanse som fører til at jeg har et annet syn på den verden vi lever i, enn det jeg hadde før jeg begynte på masterstudiet.

Min bachelorgrad i sosiologi ga meg kunnskaper om forholdet mellom individ og samfunn. Der engasjerte jeg meg spesielt for fellesskap. Denne fellesskapsinteressen brakte jeg med meg inn i masterstudiet som har ført til en enda større faglig og personlig interesse for inkludering, mangfold og likestilling. Det er verdt å nevne at jeg på sosiologistudiet studerte emnet «medier og samfunn», noe som ga meg en økt nysgjerrighet på mediefeltet. På fritiden pleier jeg å lese nettaviser daglig og se på ulike serier fra strømmetjenester. Dette i kombinasjon med personlig interesse for feltet, har hatt betydning for valg av forskningsfelt. Ved å reflektere over egen posisjon når det gjelder kunnskap og engasjement styrker man forskningens pålitelighet. Egen kunnskap og engasjement kan påvirke forskerens tilgang til feltet og utvalg samt datagenerering, analyse og resultater (Tjora, 2018 s.83).

Å være bevisst over egne aspekter som forsker som kan ha en betydning for analysen, gir gode grunnlag for å gjøre noe med dem. Dette handler om validitet – gyldighet – i forskerens tolkninger som fremtrer. Ved å styrke validiteten i forskningsprosjektet spiller transparens en stor rolle. Transparens handler om å redegjøre for teoretiske ståsteder som påvirker våre tolkninger, og man kan stille spørsmålstegn til egne tolkninger, og om de er valide i forbindelse med den virkeligheten som studeres. En måte å styrke validiteten på er å gjennomgå analyseprosessen nøye (Thagaard, 2018, s. 189).

I tillegg til utdanning, har jeg aspekter ved meg som forsker som kan være med på å påvirke hvordan jeg definerer tematikkene og mine forståelser av det som studeres. Jeg er en privilegert, hvit, feministisk og heterofil ciskvinne. Disse aspektene i kombinasjon med utdanning, kan være med på å prege mine forståelser av kjønnsforskjeller, makt og seksualisering. Personlige og faglige forståelser kan prege mine tolkninger i oppgaven. Eksempelvis kan mine aspekter, samt feministiske holdning, føre til en mer empatisk holdning til kvinnene vi møter i serien og avisartiklene siden jeg har de samme ytre aspektene som flere av kvinnene i serien. Som Thagaard (2018, s.42) understreker, har kvinnelige forskere en tendens til å rette sin oppmerksomhet mot kvinners livssituasjon.

I likhet med Clickbaits-avisene, prøver dramaserien *Exit* å skape seerreaksjoner. Poenget med serien er å vise sjokkerende, fascinerende og provoserende deler av det norske finansmiljø. Ved å se på serien har jeg implisitt opparbeidet meg personlige forståelser av serien og dens innhold. Dette kan være med på å påvirke hvordan jeg engasjerer meg i dette prosjektet og hvordan jeg ser på de tematikkene som serien aktualiserer. Kombinasjonen av utdanning, personlige aspekter og interesse for serien kan ha medført at jeg har opparbeidet meg en mening og forståelse som kan påvirke valg av forskningsfelt, tema og eget engasjement.

Kapittel 3: Teori

I dette kapitlet vil jeg presentere de teoretiske rammene som vil prege denne masteroppgaven. Prosjektets hovedbegreper blir allerede introdusert i problemstillingen: *Hvordan blir kjønnsforskjeller, makt og seksualisering fremstilt i norske avisers dekning av serien Exit?* De tre tematikkene i problemstillingen gir føringer og setter begrensninger for oppgavens teorigrunnlag. Spesielt vil teoriene om eventyrfortellinger være relevant for både feministisk kritikk og medierammenanalyse. Feministiske teorier om eventyrfortellinger bidrar med å rette oppmerksomheten til hvordan kjønnsforskjeller, makt og seksualisering fremtrer i mediedekningen av *Exit*, i tillegg til at den sier noe om hvordan serien fremstiller de ulike temaene i mine feministiske kritikker.

Jeg vil begynne dette teorikapitlet med å avklare hva feministisk teori er. Deretter vil jeg gi en kortfattet introduksjon av de tre tematikkene fra problemstillingen og vise hvordan jeg forstår disse i prosjektet. Videre vil jeg se på teorier om kjønnsroller, patriarkat og det hysteriske kjønn. Deretter vil jeg gå nærmere inn på de teoretiske rammene som vil prege analysen i større grad. Jeg har her valgt å avgrense oppgavens teoretiske grunnlag ved å fokusere på teorier som går inn under myten om fortellinger om prinsesser og prinser. Her har jeg valgt tre feministiske teoretikere; Lois Tyson, Simone de Beauvoir og Andrea Dworkin. Årsaken til at jeg har valgt å fokusere på eventyrfortellinger er på grunn av deres aktualisering av tematikkene kjønnsforskjeller, makt og seksualisering. I tillegg egner teoriene seg til min feministiske kritikk av nøkkelscener fra *Exit*. Jeg vil bruke teoriene til å dra paralleller til dagens samfunn og oppgavens forskningsfelt; avisartikler og nøkkelscener.

3.1 Kritisk feministisk teori

Som tidligere nevnt har jeg i denne oppgaven det som Thagaard (2018, s.42-43) kaller for et kritisk blikk. På den måten ser jeg kritisk på ting som til vanlig blir tatt for gitt i samfunnet. I tillegg til å gi oss et blikk som gjør at vi kan se på oss selv og den verden vi lever i på verdifulle nye måter, mener Tyson (1999, s.3) at kritisk teori kan styrke våre muligheter til å tenke logisk, kreativt og innsiktsfullt. Det er et blikk jeg tar meg med videre i analysen av mediedekningen av *Exit*, siden jeg der også skal se på fremstillinger av feministiske temaer; kjønnsforskjeller, makt og seksualisering. Mitt prosjekt bærer preg av å ha sett på forholdet mellom kvinner og menn i sammenheng med makt og undertrykkelse. Jeg ønsker å understreke at selv om jeg har en feministisk kritisk tilnærming, ser jeg på kjønnene som likeverdige og mitt blikk vil hverken gagne kvinner eller menn. For å si det på en annen måte; jeg har en likestilt tilnærming. Kritisk feministisk teori vil prege denne oppgavens teoretiske rammeverk i større grad. Her vil det blant annet refereres til feministiske teoretikere som Beauvoir, Dworkin og Tyson og deres teorier om feministisk kritikk, som vil prege oppgavens teoretiske rammeverk i større grad. Dette er noe jeg kommer tilbake til senere i dette kapitlet.

3.2 Kjønnsforskjeller, makt og seksualisering

Med bakgrunn i oppgavens problemstilling og dens aktualisering av temaene kjønnsforskjeller, makt og seksualisering vil jeg her kort gjøre rede for begrepene. Jeg kommer i tillegg til å sette de i et teoretisk perspektiv, og inkludere eventuelle relevante teoretikere. Både kjønnsforskjeller, makt og seksualisering henger sammen og utfyller hverandre, dette er noe jeg vil vise i dette delkapitlet.

3.2.1 Kjønnforskjeller

Kjønnforskjeller er tett forbundet med kjønnsroller, dette er noe jeg kommer tilbake til senere i kapittelet. Først vil jeg avklare hva som menes med ordet *kjønn* i denne oppgaven. Kjønn kan nemlig forstås på forskjellige måter. Ifølge Tyson (1999, s.91) bestemmer biologien om man er en mann eller kvinne, mens kulturen bestemmer om man er maskulin eller feminin. Med andre ord; feminitet og maskulinitet er ikke noe man blir født med, det er noe som man blir tillært. Connell (2002, s.28-35) skiller mellom sex og kjønn; sex vinkles til det biologiske kjønn som kilde til reproduksjon. Mens kjønn er sosialt konstruert gjennom maskuline og feminine roller. Sex vs. Kjønn handler derfor mye om kropp vs. Sinn. Med mindre det motsatte blir poengtert spesifikt, vil jeg i denne oppgaven se på kjønn som biologisk, der sosialt konstruerte kjønnsroller er gjeldene.

Kjønnforskjeller handler mye om feminitet og maskulinitet – det mannlige og kvinnelige. Pierre Bourdieu er forfatter til boken *Den maskuline dominans* (2000). Boken undersøker det mannlige og det kvinnelige, der mannlige dominans briljerer. Bourdieu mener at den kjønnsdelte dominansen er sosialt konstruert og at kjønnsforskjellige kropp er representativ for en legitimering av den sosialt konstruerte ulikheten og naturligheten mellom menn og kvinner. Kvinner blir historisk sett assosiert med hjemmet, og biologisk og sosial reproduksjon. Mens mennene på den andre siden blir forbundet med dominans. Selv om denne oppgaven ikke direkte skal omhandle feminitet og maskulinitet, vil mannlige briljans og den kjønnsdelte dominansen være av relevans. Dette spesielt i de feministiske kritikkene av nøkkelscenene.

3.2.2 Makt

Makt er et vidt begrep, og det eksisterer flere former for makt. I denne oppgaven vil makt handle om maktforhold mellom kvinner og menn, her vil blant annet økonomisk makt fremtre. Innen kjønnforskning på makt blir det naturlig å inkludere maskulinitet. Selv om denne oppgaven ikke skal handle så mye om maskulinitet, vil jeg kort redegjøre for hegemonisk maskulinitet. Dette med årsak i at den rollen mennene har – både i serien og i avisene – handler mye om maskulinitet i et patriarkalsk samfunn. R.W. Connell mener at maskulinitet burde ses i sammenheng med andre sosiale kategorier som for eksempel klasse, rase, etnisitet og seksualitet. Hun påstår at hegemonisk maskulinitet burde forstås som kulturelle og samfunnsmessige praksiser. Disse praksisene skal legitimere patriarkalske kjønnsordninger som fører til at noen menn blir mer privilegerte og i stand til å underordne og dominere andre menn og kvinner på en suksessfull måte (Lykke, 2008, s.120-121).

Hegemonisk maskulinitet er med andre ord med på å legitimere og rettferdiggjøre at noen menn i det patriarkalske samfunnet er mer privilegerte og overordnet enn andre menn og kvinner. Dette til tross for, som Connell (2005, s.77) understreker; at det patriarkalske samfunnet garanterer (eller er tatt for å garantere) mannlige dominans og underordning av kvinner fra før. Connell (2005, s. xviii) mener at konseptet av hegemonisk maskulinitet er essensielt. Dette begrunnes med at det fortsatt trengs en måte å teoretisere kjønnsdelede maktforhold på når det kommer til menn. Samt å forstå effektiviteten av maskuliniteter i legitimeringen av kjønnsordenen. Dette er nødvendig for å koble teorier om maskulinitet sammen med teorier som kjønn.

3.2.3 Seksualisering

Seksualisering er et diffust begrep som har flere forskjellige betydninger. American Psychological Association (APA) (2008, s.1) foreslår at seksualisering oppstår når:

1. En persons verdi stammer utelukkende av hens seksuelle fremtreden eller oppførsel, ikke fra personens andre egenskaper.
2. En person holdes til en standard som forbinder fysisk tiltrekning med det å være sexy.
3. En person blir seksuelt objektivisert. Dette vil si at vedkommende blir gjort om til en gjenstand for andre personers seksuelle bruk istedenfor å bli sett på som en person med evne til selvstendig handling og beslutningstaking.
4. Seksualitet blir upassende pålagt en person.

I denne oppgaven vil jeg inkludere alle de fire formene for seksualisering. Når jeg i analysen bruker begrepet seksualisering, vil jeg bruke APA sine fire forslag til oppstandelsen av seksualisering for å redegjøre hvilken form for seksualisering jeg refererer til.

3.3 Kjønnroller, patriarkat og det hysteriske kjønn

Patriarkat er et begrep som innebærer en gammeldags forståelse av en kultur som baserer seg på at kjønn er todelt i et hierarki. Det er et rammeverk som ser på menneskelige kapasiteter som enten maskulin eller feminin; der det er fordelaktig å være maskulin og mann fremfor feminin og kvinne (Gilligan & Snider, 2018, s.3). Tradisjonelle patriarkalske kjønnroller tilsier at menn skal være sterke, rasjonelle og beskyttende i tillegg til at de skal være den som tar avgjørelser. I motsetning skal kvinner være svake, emosjonelle, pleiende og underdanig (Tyson, 1999, s.83-90). Gilligan og Snider (2018, s.3) understreker at patriarkat eksisterer som verdier og regler som tilsier hvordan menn og kvinner skal være og oppføre seg i samfunnet. Patriarkat påvirker hvordan vi tenker og føler samt hvordan vi oppfatter og dømmer oss selv, våre ønsker, våre forhold og den verden vi lever i. Tyson (1999, s.83-90) mener at forståelsen av kjønnrollene i patriarkatet har ført til større kjønnsforskjeller – både når det kommer til familiære roller, og roller innenfor akademia, politikk og innen arbeids- og bedriftsverden.

Ifølge Tyson (1999, s.83-90) er patriarkatet sexistisk – å være født som jente innebærer å være mindreverdige sammenlignet med å være født gutt. Forståelsen av at kvinner ble født med underlegenhet, kan assosieres med biologisk essensialisme⁵ - kjønnsforskjeller er biologiske og ses på som uforanderlig. Kvinner blir også sett på som det hysteriske kjønn. Ordet hysterisk kommer fra det greske ordet *hysteria*, som betyr livmor, og brukes derfor ikke i assosiasjon med menn. Hysterisk benyttes som referanse til kvinner med psykiske lidelser som å være overemosjonell eller ha ekstrem irrasjonell oppførsel.

⁵ I kjønnsforskning handler essensialisme om at kjønn er biologisk gitt, ikke samfunnsskapt eller kulturelt konstruert. Essensialisme er et begrep som brukes for fenomen som er uforanderlig (Jenssen, 2022).

3.3.1 Prinsessen og prinsen

De mest anerkjente, tradisjonelle og historiske fortellingene og eventyrene bærer preg av å ha blitt skrevet i en tid der patriarkalske kjønnsroller var fremtredende. Kvinnene ble omtalt som vakre, velstelte og glamorøse – de ventet på å «bli reddet» av en mann. I eventyr som Rapunsel kommer dette til syne; prinsessen som venter tålmodig i et tårn i håp om å bli reddet av en mann (Smith, 2015, s. 427). Et annet eventyr som også aktualiserer dette, er Askepott. Tyson (1999, s. 87) bruker fortellingen om Askepott for å eksemplifisere de negative følgene av patriarkalske kjønnsroller. Askepott er en rolle som likestiller femininitet med underkastelse. Rollen aktualiserer at kvinner skal tolerere mishandling innad i familien, og at den eneste løsningen for å kunne få et lykkelig liv er å vente på å bli reddet av en mann de kan gifte seg med. Mens prinsen i fortellingen om Askepott, oppmuntrer menn til å være velstående forsørgere som skal gjøre kvinnene «lykkelig i alle sine dager» - uten å vise noen emosjonelle følelser eller behov.

Feministen, forfatteren og aktivisten Andrea Dworkin ga i 1974 ut boken *Woman hating: A radical look at sexuality*. I bokens første del skriver hun en kritikk av eventyrfortellinger der hun ser på hvordan kultur skaper kjønnsroller og kjønnsforskjeller. Dworkin hevder at kulturen bestemmer hvordan vi skal være, oppføre oss, hva vi vil lære og hvordan vi skal føle. Hun mener fremstillingen av de ulike kjønnsrollene i de klassiske eventyrene – den heroiske prinsen og den vakre prinsessen – gir føringer for hvilke roller jenter og gutter skal ha, og at dette igjen er med på å gi leserne en kulturforståelse av at det er forskjell på jenter og gutter. Dworkin påstår at Askepott, Snehvit, Rapunsel og Tornerose er prinsesser som assosieres med skjønnhet, uskyldighet, passivitet og utsatthet. De er ofre begrepet «flinke jenter», som hverken føler, tenker, handler, konfronterer, utfordrer, gjør motstand, bryr seg eller stiller spørsmål. Før de blir reddet av sine prinser, er de gjenstander for ondskap, og når de endelig blir reddet, blir de objekter for romantisk tilbedelse. Prinsessene gjør ikke noe for å rettferdiggjøre seg, de er objekter (Dworkin, 1974, s. 31-46).

De rollene, interaksjonene og verdiene vi har i kulturen vår, mener Dworkin stammer fra eventyrfortellinger. Eventyr er skapt for et barnepublikum og presenterer modeller og innhold som påtvinger jenter til underkastelse. Under oppveksten glemmer barn den slemme stemoren og den ondskapsfulle hekse – de husker romantikken fra eventyrene; historien om prinsen og prinsessen. Likevel forblir terroren – som Dworkin omtaler det som - igjen som grunnlaget for forholdet mellom menn og kvinner. Det er umulig å komme seg unna denne terroren. Hun mener videre at voksne menn er redde for den ondskapsfulle hekse, dette ligger latent i de dypeste delene av minne deres fra eventyrene. Kvinner er ikke mindre redde, men de vet at konsekvensen av å ikke være passiv, uskyldig og hjelpeløs, er å være ond. Årsaken til dette er at de jentene/kvinnene som vi møter på i eventyr, enten er flotte prinsesser eller ondskapsfulle hekser (Dworkin, 1974, s. 31-46).

3.3.2 Det annet kjønn

«Simone de Beauvoir avslører tenkningen om kvinnen som «det annet kjønn» slik den har artet seg fra primitive kulturtrinn til våre dagers vestlige sivilisasjon; slik den fremdeles finnes rundt oss og i oss, i våre dypeste tankemønstre». Dette sitatet er hentet fra baksiden av boken *Det annet kjønn* (1992), og oppsummerer forfatterens, filosofens og feministens - Simone de Beauvoir – teori på en god måte.

I *Det annet kjønn* presenterte Beauvoir to hovedteorier; man blir til en kvinne, man fødes ikke som en kvinne og at måten jenter blitt oppdratt på tvinger dem inn i en «kvinnelighet» som fører til en oppfatning av seg selv som *den andre* i forhold til menn (Beauvoir, 2000, s.14). I boken understreker Beauvoir at det hverken er biologisk, psykisk eller økonomiske skjebner som avgjør hvordan kvinner skal være i samfunnet. Frem til barn er rundt 12 år, er det ikke store forskjeller på gutter og jenter. Jenter er like sterke som gutter, og har samme intellektualitet – det er omstendighetene rundt jentebarnet som oppdrar henne til å bli *en kvinne*. Det samme gjelder gutter; de blir ikke født menn. Beauvoir mener at måten gutter og jenter blir oppdratt på, har en innvirkning på hvordan de blir som menn og kvinner. Jenter blir pyntet i kjoler, får flotte frisyre, de får tårene tørket hvis de gråter. For gutter er det motsatt; de får ikke lov til å være jålete, de får høre at «en mann ber ikke om å bli kysset, en mann spiller seg ikke, en mann gråter ikke» (Beauvoir, 1992, s. 9-11, bok II).

Beauvoir skriver at mange gutter er redde for den brutale uavhengigheten de blir tildelt, og noen av de ønsker til og med at de var jenter. Gutter behandles slik fordi det stilles høyere krav til de enn jenter, som igjen fører til at gutter tilegnes en høyere verdi. Dette medfører at barnet tror at det blir forlangt mer av en gutt fordi han er den overlegne. For å gi han mot på den vanskelige veien han har foran seg, lærer man han å være stolt over sin maskulinitet (Beauvoir, 1992, s. 9-11, bok II).

I det innledende essayet til *Det annet kjønn* av Beauvoir (2000, s. 27-29) foreslår Toril Moi at til tross for at boken er skrevet i en annen tid, er dens hovedpoenger fortsatt gjeldende i dagens vestlige verden. Moi understreker at selv om kvinner er like frie som menn, er det fortsatt betydelige forskjeller mellom kjønnene. Hun bruker barn som eksempel; hvis kvinner fortsetter å bli assosiert med mødre, «moderlighet» og «kvinnelighet», vedvarer de kjønnete forskjellene mellom menn og kvinner – det skal ikke være større belastning på kvinner å få barn, enn menn.

Teoriene jeg har presentert i dette kapitlet er relatert til denne oppgavens analysekapitler og feministiske kritikker. Teoriene til Dworkin, Tyson og Beauvoir - som bærer preg av en feministisk tilnærming og kritisk blikk - vil i større grad prege det teoretiske rammeverket i denne oppgaven. De er relevante både til medierammenanalysen av avisartikler og til de feministiske kritikkene av nøkkelscener. Dette fordi teoriene aktualiserer hvordan kjønnsroller og kjønnsforskjeller blir tillært mennesker i den kulturen og det samfunnet vi lever i. Dworkin og Tysons eksemplifisering av dette ved å se på eventyrtellinger om prinsesser og prinser, er noe jeg vil bruke i mine analyser og feministiske kritikker.

Kapittel 4: Avisenes skyggeleggelse av menns psykiske helse

I dette analysekapittelet er jeg opptatt av å se på hvordan avisene fremstiller finansmannen William i deres artikler. Jeg fokuserer her spesifikt på omtalen av psykisk helse. I analysekapitlenes første del vil jeg gi en introduksjon av William og videre presentere den utvalgte nøkkelsen. Deretter vil jeg gjennomføre en feministisk kritikk av denne. I den feministiske kritikken av nøkkelsen, vil følgende kritiske spørsmål gjelde: *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir mannlige roller definert?*

I *Exit* er det flere former for psykiske utfordringer som blir aktualisert. For William er det spesielt hallusinasjoner, selvmordsforsøk og psykisk terror som er fremtredende. Årsaken til at karakteren William er utgangspunkt for materiale i dette kapittelet, er på grunn av seriens store fokus og aktualisering av hans psykiske utfordringer. Som nevnt i første kapittel, har jeg utformet forskningsspørsmål til hvert analysekapittel. Forskningsspørsmålet er som tidligere nevnt utformet med den hensikt å være med å bidra til å besvare oppgavens problemstilling: *Hvordan blir kjønnsforskjeller, makt og seksualisering fremstilt i norske avisers dekning av serien Exit?* I dette analysekapittelet vil følgende forskningsspørsmål være gjeldende: *Hvordan blir det mannlige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?*

For å besvare forskningsspørsmålet vil jeg gjøre en analyse av medierepresentasjonen i nettavisene fra datamaterialet. Etter å ha sett på hvordan han blir fremstilt i nøkkelsen, vil jeg videre undersøke hvordan han blir fremstilt i avisartiklene og hvordan de omtaler – og ikke omtaler – menns psykiske helse. Avslutningsvis vil jeg komme med en oppsummerende avslutning der hovedaspektene fra analysen vil bli trukket frem.

Siden psykisk helse er et gjennomgående tema for både kvinner og menn i *Exit*, vil jeg foreslå at medierepresentasjonen av serien produserer psykisk helse blant menn som et tabubelagt og undergravet tema. Dette som en videreformidling av stereotypien av mannrollen i et patriarkalsk samfunn – der mannen er den overlegne forsørgeren som ikke viser følelser. Dette tilsier at avisene ignorerer mennenes psykiske helse med en slags interesse for å glamorisere forretningsmennenes livsstil.

4.1 Drittsekken

Overskriften til dette kapittelet henger sammen med fremstillingen av finansmennene (William) i både serien og mediedekningen. For å gi en større forståelse for karakteren som vil prege dette analysekapittelet, vil jeg starte med å gi en introduksjon. William er en av hovedpersonene i begge sesongene av *Exit*. I dette delkapittelet har jeg spesifikt valgt beskrivelser av William som ses i relasjon med hans psykiske helseproblematikker i serien som videre vil være tema for både nøkkelsen og medierepresentasjonen i avisene. Jeg vil begynne denne introduksjonen med et sitat hentet fra *Exit* sesong en, episode fire. I denne scenen sitter William i et intervju ute på en terrasse. Scenen skal illustrere de faktiske intervjuene serieskaper Karlsen hadde med mennene i serien er basert på. Sitatet er kortfattet dog presist. Vi får et innblikk i livet til William, og en forståelse av hans holdninger og verdier. Dette spesielt når det kommer til familieliv og barneoppdragelse.

Hei jeg heter William. Jeg er 35 år. Gift med Celine. Tobarnsfar. Liker å ha det gøy. Jeg er trebarnsfar. Egentlig. Jeg har en datter fra et one night stand da jeg var 19. Har ikke så mye kontakt med henne. Mora ringte da hun var fire måneder på vei. Ikke det beste utgangspunktet. Hun har vært et barnebidrag siden da. Nå er hun vel 15 år. Ikke den skarpeste kniven i skuffen, dessverre. Ser ut som en blanding av en blogger og en hore hvis det er forskjell på det. Mora er gæren. Det får jeg ikke gjort noe med. Når hun er 18 år, får hun et fond. Kommer aldri til å trenge å jobbe igjen. De ordentlige barna mine er tre og seks. Max og Emil. Kjører au pair på dem. Dag og natt. Føler vel ikke at jeg har noe særlig å bidra med før de er en 15-16 år uansett (NRK, 2019, Face off, 01:18-02:31).

Allerede i traileren til *Exit* sin første sesong, får vi se to sider ved William. Samtidig som scenene viser William som fester, danser og banker opp en kompis, spilles det av lydklipp fra et intervjuutdrag med William der han sier følgende: «jeg opplever å bli tilbedt. Jeg ser på meg selv som en grise-gutt, helt vanlig grise-gutt» (NRK, 2019, TRAILER: Exit, 00:28-00:40). William er en tilbedt grise-gutt som ikke greier å kontrollere følelsene sine. Han hallusinerer og har større, psykiske utfordringer. I seriens første sesong er han gift med sin gravide kone Celine. De bor i et luksushus sammen med dere to sønner og au pairen Pim. I den andre sesongen vil han skilles fra Celine. Han får henne til å flytte ut, sønnene bor fortsatt hos han.

Gjennom serien får vi et innblikk hverdagen til William. Vi får se flere sider ved han som menneske og hvilke utfordringer han har psykisk. Tidlig i første sesong blir det åpenbart for seerne at William har psykiske utfordringer. Dramaserien formidler kontrastene på en tydelig måte; det blir vist hvordan William selv glorifiserer sin egen livstilværelse, mens scenene viser noe helt annet. Hallusinasjoner, alkohol- og dopmisbruk, anstrengt forhold til sin kone, fraværende relasjon til sine to sønner - utad virker han som en suksessfull rikmann som lever det gode liv. I realiteten er det større utfordringer som preger livet hans.

Den rakkende relasjonen mellom William og hans gravide kone Celine kommer tydelig fram i tiden etter selvmordsforsøket. Det er au pairen Pim som henter han på sykehuset og viser omsorg for han. Når han kommer hjem vil ikke Celine se på han engang på grunn av det store plasteret han har på kinnnet etter selvmordsforsøket. Noe av det første hun sier til han er at hun vil skilles. «Jeg har ikke tenkt til å gå resten av livet som kona til han som skøyt seg. Har du tenkt på det eller? På barna dine for eksempel? Skal gå rundt på skolen som barna til han som prøvde å ta livet sitt? Egoistiske faen!». William begynner å gråte, og Celine fortsetter: «Ikke prøv deg engang. Ikke prøv deg med den selvmedlidenhet-dritten der! Du var ikke glad nok i oss til å leve for et par uker siden, så ikke lat som nå!» (NRK, 2019, Hun er en hore, 09:00-11:17). Kontrasten mellom au paires barmhjertighet og konens avsky er ikke til å ta feil av.

William strever fortsatt med hallusinasjoner i tiden etter han kommer hjem fra sykehuset, og han ser den engelsktalende mannen sitte utenfor huset sitt. Til tross for at det er synlig på William at han sliter, blir han fortsatt ikke møtt med medlidenhet fra Celine. «Dette går ikke. Du er syk. Det er som å ha en sykdom gående rundt i huset. Jeg hater det» (NRK, 2019, Hun er en hore, 25:45-26:56). Den manglende forståelsen,

kjærligheten og empatien på hjemmebane, fører til at William seinere ber en prostituert om å ta på arret hans for å få anerkjennelse (NRK, 2019, Hun er en hore, 34:19-34:59).

Det som skiller William fra de tre andre finansmennene i serien, er at han i andre sesong prøver å få orden på livet sitt. Han vil skilles fra konen Celine, og får henne til å flytte ut fra huset og forsøker å skape en bedre relasjon til sine to sønner. Celine har nå fått deres tredje barn Madeleine – dette får imidlertid ikke mye skjermtid, og har ingen effekt på hvordan William trer seg. Han forsøker å få mer orden på livet sitt ved å unngå festing, gå igjennom rehabilitering og arbeider med egne tanker og følelser. William er den karakteren som har de tydeligste psykiske utfordringene – selv om alle finansmennene har psykiske plager i forskjellig grad.

Gjennom de to sesongene får publikum se flere sider av William og hans liv. Likhetstrekkene med sesongene er at begge viser Williams alkohol- og dopmisbruk, elleville fester og kjøp av luksusprostituerte. I tillegg til å forsøke å være en sterk person utad overfor de tre andre finansmennene, skjuler han godt de utfordringene han sliter med. Etter William kommer tilbake fra rehabilitering begynner han å jobbe igjen. Hans kone er glad for at hun har fått tilbake sin suksessfulle, rike mann. Under en middag på terrassen med Celine, sier William følgende til henne ut av det blå:

Jeg har bestilt en flyttebil som kommer i morgen tidlig. Nå skal du flytte ut. Huset står jo på meg. Det er særeie, det vet du. Barna blir også her. Madeleine får du beholde mens du ammer, så er det rett hit med henne. Jeg har fått en dokumentasjon på reseptene dine fra legene dine. Så du har ikke noen sjanse til å få foreldrerett. Det kan du glemme. Hvordan? Legen, du tenker på? Han betalte jeg. Og hvorfor? Du var vel ikke her, da, når jeg trengte deg (NRK, 2021, Alle har noe på noen, 20:31-21:03)

I sitatet over refererer William til Celines manglende forståelse og tilstedeværelse etter selvmordsforsøket. På sin kyniske og kaldblodige måte skiller han seg fra Celine, og vil starte med blanke ark.

4.2 Nøkkelscener om William

I denne delen vil jeg presentere nøkkelscenene om William. Scenene er valgt med den hensikt å vise til Williams psykiske utfordringer. Formålet er å se på kontrastene mellom seriens aktualisering og medierepresentasjonenes formidling senere i analysekapittelet. Nøkkelscenene er delt opp i to, og vises derfor i to forskjellige episoder; «Horer og hummer i Hankø», i tiden 27:37-29:07 og 33:31-33:57. Og «Deg eller meg», i tiden 18:20-20:35.

For å kontekstualisere den utvalgte nøkkelscenen, vil jeg gi en kort avklaring av hva som har skjedd tidligere samme dag i episoden. William våkner opp på et hotell. Han har blitt ranet av prostituerte han hadde tatt meg seg dit etter en fest. De prostituerte hadde stukket av. I fortvilelse ringer han finansmannen Jeppe, han er stresset fordi han må arrangere en større fest med sin kone Celine seinere samme dag. Jeppe ler og synes situasjonen er komisk. William er bakfull, og sliter tydelig denne dagen. På den glamorøse rikmannsfesten – som finner sted ved luksushytten til William ved havet – har han problemer med å beherske seg. Han er tilbakeholden og prater lite, hvis han først snakker så er han nedlatende og frekk. Han virker anspent i kroppsspråket, og prøver å holde seg i bakgrunnen. Til slutt renner begeret over for William, og han ender opp med

å banke opp og nesten drukne en venn som er på festen. Mannen blir gjenopplivet og sendt med ambulanse, festen avsluttes. En oppgitt Celine går inn i hytten deres, gjestene reiser også fra festen – William ender opp alene. Nøkkelsenene jeg har valgt er i timene som følger etter festens slutt (NRK, 2019, Horer og hummer i Hankø).

Det er mørkt ute, en berørt William er på vei til hytten. Utenfor møter han på to engelsktalende menn som sitter og venter på han. Den ene er stor og sterk, en slags livvakt for den litt eldre mannen som sitter på en steintrapp i bakgrunnen. De spør om William har hatt en fin fest, og etterspør pengene han skylder. «Du eier denne hytta her. Og en båt. Så har du en Tesla. Jeg er sikker på du kan betale», sier den store, sterke mannen. William forsøker å skyld på at det er banken som eier hytten hans, og fortsetter: «dere kan ikke bare komme hit og...». William blir avbrutt med et dytt fra den større mannen. William prøver å slå tilbake, men ender opp med å slå hånda inn i en steinvegg. Han setter seg ned på huk med store smerter i hånda. Han sitter nå foran den eldre mannen, som sier «du gjorde visst jobben for oss». Den andre mannen bøyer seg ned og sier «om to uker kommer jeg og brenner beina dine. OK?». William nikker, den større mannen reiser seg, klapper han på skuldra og går sin vei. Den eldre mannen sitter igjen på trappa, han ser litt på William før han reiser seg opp og går etter den andre mannen. William reiser seg opp, han holder den skadde hånden inntil seg, han har pådratt seg synlige brudd. Han begynner å gå inn mot hytten (NRK, 2019, Horer og hummer i Hankø, 27:37-29:10).

Scenen blir avbrutt av en annen scene mellom Hermine og Adam, denne skal jeg ikke gå nærmere inn på. Scenen med William fra hytten fortsetter deretter.

På bryggekanalen ved siden av hytten, med en flaske alkohol og en rifle ved siden av seg, sitter William. «Jævla fitter» sier han mens han gynger frem og tilbake. Kroppsspråket tilsier at han både er sint og redd. To patroner blir lagt i rifla, William gaper og plasserer munnstykket i munnen sin. Lyset går på i det ene rommet i hytten, en skygge går mot vinduet, William sitter fortsatt med munnstykket i munnen. Plutselig byttes scenen; William sitter velkledd i et intervju og sier: «jeg har ett mål i livet, og det er å kose meg. Maksimalt». Dette er siste scene i episoden, før rulleteksten begynner (NRK, 2019, Horer og hummer i Hankø, 33:31- 34:00). I neste episode vises hva som faktisk skjedde etter William la munnstykket til rifla i munnen. Celine våkner i huset, hun skrur på lyset og ser ut av vinduet mot bryggen, der sitter William på kne med rifla i munnen. Før hun rekker å reagere avfyres det et skudd, man kan se blodet spurte fra siden av ansiktet til William før han faller ned på bryggen. Max og Emil, deres to sønner, våkner og titter ut av vindu og ser deres far ligge på bryggen (NRK, 2019, Deg eller meg, 18:20-20:35).

4.2.1 Feministisk kritikk av nøkkelsenene om William

I lys av analysekapittelets forskningsspørsmål - *Hvordan blir det mannlige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?* – vil jeg i denne feministiske kritikken stille følgende kritiske spørsmål: *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir mannlige roller definert?*

Det viser seg at det ikke er så enkelt å være mann i et miljø som utelukkende bygger på patriarkalske verdier. Som Gilligan og Snider (2018, s.3) understreker; er det mer fordelaktig å være maskulin mann i det patriarkalske samfunn. Men gjelder dette også

når det kommer til psykisk helse? Jeg vil her trekke frem Connells begrep hegemonisk maskulinitet. Begrepet burde ses i sammenheng med kultur og samfunn som legitimerer patriarkalske kjønnsmaktordninger som resulterer i at privilegerte menn kan dominere og underordne andre kvinner og menn (Lykke, 2008, s.120-121). Til tross for Williams dominans og at han er overordnet i det hegemoniske maskuline patriarkalske samfunn han lever i, har han likevel sine psykiske utfordringer.

Nøkkelsen om William aktualiserer tydelig det patriarkalske miljøet de lever i; Celine – hans hjemmeværende troféruke, mor til hans barn – går inn i hytten hvor deres to sønner ligger og sover. Hun plasseres her i rollen som mor – den som skal være hjemme og ha ansvar for barna og deres oppvekst. Utenfor sitter William – forsørgeren, den sterke mannen – som sliter med et psykisk kaos. Han ser ingen annen utvei enn å ta sitt eget liv. Nøkkelsenens fremstilling av mannlige og kvinnelige kjønnsroller er i tråd med Greene og Meyers (2014) funn om at hegemoniske kjønnsroller bidrar til å forsterke patriarkatet i serier. Williams psykiske utfordringer har akkumulert, og han sitter alene med tanker og følelser. Selv om han er mann og har blitt – som Beauvoir (1992, s.9-11, bok II) hevder – oppdratt til å være stolt over sin maskulinitet, viser scenen at denne stoltheten kan ha fatale konsekvenser for enkelte i det patriarkalske samfunn.

Det kan tolkes dithen at den engelsktalende mannen har en slags makt over William, en økonomisk makt der William skylder ham penger. Som et slags ironisk bilde – forestilling – over den økonomiske makta William har over sin kone. Rollen til William som den suksessfulle, rike og velstående mannen blir snudd om til det motsatte; en stakkarslig mann som ikke klarer å betale det han skylder.

William er som en utgave av prinsen i fortellingen om Askepott; han skal ikke vise noen emosjonelle følelser eller behov (Tyson, 1999). At William tyr til så drastiske løsninger på de problemer og utfordringer som virker uopløselige, kan ses i lys av Beauvoirs teori om at gutter blir oppdratt til å bli overlegne menn som ikke skal gråte – de skal være stolte over sin maskulinitet og ha en høyere verdi (1992, s. 9-11, bok II). Williams «lykkelige i alle sine dager» står i fare på grunn av hans unnlattelse av å søke hjelp til sine utfordringer. Kanskje har de som står William nærmest en oppfatning av han som den overlegne, sterke og følelseløse forsørgeren som ikke trenger hjelp.

Det at Williams psykiske problemer allerede aktualiseres tidlig i første sesong, viser til en forhistorie som tilsvarer at disse problemene har vedvart lenge – de har ikke oppstått nylig, William har båret på de psykiske utfordringer for lenge. William, i rollen som familiefar, kompis, finansmann og forsørger, blir i nøkkelsen fremstilt som en sliten og preget mann med psykiske utfordringer som tar overhånd over livet hans. Min feministiske kritikk av nøkkelsenene viser de brutale skyggesidene av å leve som mann i et patriarkalsk samfunn.

4.3 Medias dekning av den sterke mannen.

En tidligere næringslivsleder bekrefter overfor Dagbladet at *Exit*-miljøet finnes i virkelighetens Norge. Selv har han sett baksiden av det luksuriøse rikmannslivet; han har slitt med rusavhengighet og gjennomgått rehabilitering. Han sier blant annet: «[...] mine behov gikk foran alt - også familien. Jeg kunne ofte sitte i leiligheten min å gråte. Ikke fordi jeg tenkte på omgivelsene mine, men fordi jeg syntes synd på meg selv [...]» (Pedersen & Marthinussen, 2019). Denne mannen støtter opp under de scenene som utspiller seg i *Exit*, og bekrefter realiteten i de skyggesidene av finansmiljøet som serien

formidler. Jeg kommer ikke til å gå nærmere inn på denne mannen i dette analysekapittelet, men kommer tilbake til han i tredje analysekapittel der jeg skal se på bekreftelser og avkreftelser av virkelighetens *Exit*. Likevel mener jeg sitatet aktualiserer de psykiske påkjenningene finansmennene kan møte på, og hvor vanskelig det kan være å leve i et så belastende miljø der alkohol og rus er en naturlig del av hverdagen. I dette kapittelet vil jeg analysere medierepresentasjonen av William og skuespiller Hagen fra avisartikler hentet fra datamaterialet mitt. For å eksemplifisere den manglende aktualiseringen av menns psykiske helse, vil jeg innledningsvis vise til hvordan avisene omtaler finansmennene fra serien, før jeg videre trekker frem sitater og bildebruk fra avisartiklenes omtale av William.

Flere av de mannlige karakterene i *Exit* har utfordringer som i større og mindre grad kommer til syne gjennom serien. Alt fra skilsmisse og utroskap, til psykiske utfordringer og selvmordsforsøk. Likevel er det ikke alle tematikker som er av interesse for norske aviser å inkludere i sine representasjoner av serien. Det kan virke som at avisene har en umettelig appetitt for å skrive om hvor fæle og umenneskelige disse finansmennene er, og hvordan deres koner og ekskoner har det i relasjon med dem. Selv om det er like aktuelt og viktig å omtale tematikker som for eksempel vold i nære relasjoner, abort og fysisk og psykisk vold, finner jeg aktualiseringsunntakelsen når det kommer til psykisk helse bekymringsverdig. Spesielt siden dette er noe som preger *Exit* i større grad – særlig for karakteren William. Og ikke minst et tema som er dagsaktuelt og har et økende fokus. Undersøkelser viser jo tross alt at det er store kjønnsforskjeller når det kommer til selvmordsrater og rus- og alkoholproblematikk i Norge; flere menn enn kvinner tar selvmord, og flere menn enn kvinner har problemer med rus og alkohol (Reneflot et al., 2018 s. 105 og 120).

4.3.1 En «helt vanlig grisegutt», eller «en det svinger voldsomt for»?

Allerede i traileren til *Exit* sesong en blir vi introdusert for finansmannen William der han sitter og forteller til kamera: «Jeg opplever jo å bli tilbudt, jeg ser på meg selv som en grisegutt, helt vanlig grisegutt» (NRK, 2019, TRAILER: *Exit*, 00:28-00-39). Det er her første sitatet i tittelen er hentet fra. Det andre sitatet er hentet fra VGs artikkel «*Exit*»-*Tobias: -Virkeligheten er verre* (Dahl, 2019) (Se bilde 1). I *Exit* kan personlighetene til finansmennene ses på som å være stereotypisk *grisegutter*, som i denne sammenheng kan tolkes som å være høy på seg selv, egoistisk og å stadig kjøpe seksuelle tjenester av prostituerte. En konnotasjon til grisegutt, vil her være drittsekk. I tillegg til å se griseguttas glamorøse livsstil i *Exit*, ser vi også skyggesidene av rikmannslivet, da spesielt når det kommer til William.

I avisartiklene er det flere beskrivelser av finansmennene. Eksempelvis er William en av «de fire fæle finansgutta» (Spigseth, 2021), som «balanserer jobb, ansvar og familie med vill festing, dopbruk og innleide sexarbeidere» (Dahl, 2019). Språket de bruker i avisartiklene er på mange måter lik, selv om de formulerer seg på forskjellige måter. Eksempelvis bruker de ulike beskrivelser av finansmennene, for å nevne noen:

«livets glade gutter [...]» (Pettersen, 2020).

«firerbande [...]» (Hem, 2019).

«[...] etablerte familiemenn [...]» (Spigseth, 2019).

«[...] designerkledde herrene [...]» (Hirsti & Eliassen, 2021).

«[...] mangemillionærene og småbarnsfedrene [...]» (Mosti, 2021).

«de fire fæle finansfyrene [...]» (Spigseth, 2021).

«[...] de ufordragelige herrene [...]» (Aronsen, 2021a).

Gjennomgående i datamaterialet er beskrivelsene av finansmennene fra *Exit* en slags blanding av å være drittsekker, fæle og ufordragelige, og å være småbarnsfedre og ektemenn med et suksessfullt rikmannsliv. Disse beskrivelsene er på ingen måte feil eller misvisende – men jeg mener det er essensielle beskrivelser som mangler. For å vise hvordan medierepresentasjonen av *Exit* ikke aktualiserer menns psykiske helse – da spesifikt rettet mot karakteren William – vil jeg her trekke frem et utvalg sitater hentet fra avisartiklers beskrivelser av/med William.

I artikkelen *Fanget i luksusfellen* fra Dagsavisen anmelder Reidar Spigseth (2019) *Exit* sin første sesong (artikkel er lagt ved som vedlegg). I artikkelen gir han en kort introduksjon av de fire finansmennene. Om karakteren William skriver han: «Her er William som oser selvforakt som kommer rakt gjennom TV-skjermen, via Pål Sverre Hagens virkningsfulle tolkning» (Spigseth, 2019). Vinklingen i anmeldelsen ligger riktignok ikke implisitt mot de mannlige karakterene og deres private intriger og følelsesliv, men heller mot hvordan serien fremstiller finansmiljøet de mannlige karakterene lever i – der økonomisk makt gir muligheter til å bryte regler, behandle andre mennesker akkurat som man vil og komme unna med det. Spigseth sin uttalelse om karakteren William sier ikke noe om de utfordringene og situasjonene som utspiller seg for han i serien.

De fire finansmennene Adam (Simon J. Berger), William (Pål Sverre Hagen), Henrik (Tobias Santelmann) og Jeppe (Jon Øigarden) er mangemillionærene og småbarnsfedrene med en umettelig appetitt på dop, vold, penger og sex, og en total manglende respekt for andre mennesker (Mosti, 2021).

Sitatet over er hentet fra NRK artikkel *Exit 2 – premiere* som Janina Mosti (2021) skrev artikkelen i forbindelse med lanseringen av *Exit* sin andre sesong. Artikkelen omhandler de sentrale trekkene i seriens andre sesong; innsidehandel, livskriser og kvinnenens hevn. I likhet med artikkelen til Spigseth (2019), sier ikke Mosti noe om finansmennenes psykiske helse i sin artikkel. En som dog indirekte skriver noe om mennenes psykiske helse, er Marie Kleve i sin Dagbladet-artikkel «*Exit*»-damenes hevn over *griseputta* (2021). Artikkelen er en anmeldelse av *Exit* sesong to, og ble publisert i forbindelse med lanseringen av sesongen. Hun skriver blant annet:

[...] Disse gutta er konger av grenseoverskridende oppførsel, og de bryr seg null og niks om hvor mange de trækker på, så lenge de selv holder seg på topp. Og får gjøre mer av det de liker, og mindre av det de misliker. Det siste er en omskrivning av den noe selvcentrerte leveregelen William (Pål Sverre Hagen) tar med seg hjem fra rehab i første episode. De er fortsatt noen infantile drittsekker. [...] Riktignok viser de også noen menneskelige sider - vi snakker jo om noen av Norges beste skuespillere. Det er ikke nok til at det kan kalles karakterutvikling, til det går vi altfor mye i ring. Men denne gangen blir det ekstra tydelig at de alle har en akilleshæl, i form av et menneske de bryr seg litt ekstra om [...] William har au paires Pim [...] Samspillet gutta imellom er tidvis veldig fint, og serien viser godt hvor ensomt det er på toppen, og hvor mye det betyr for dem å ha noen i samme situasjon, noen som virkelig

forstår dem. De bryr seg jo om hverandre, selv om de ikke bryr seg så mye om noen andre. Det er spor av varme i mørket (Kleve, 2021).

Kleve (2021) skriver om hvor ensomt det er på toppen, som kan trekkes parallelt til de psykiske utfordringene finansmennene møter på i det miljøet de lever i. Hun skriver også om hvor mye finansmennene betyr for hverandre og at det er spor av varme i mørket. Dette tolker jeg dithen at mennene lever i et miljø og i en kultur som ingen utenforstående kan forstå seg på, selv ikke deres egne koner og familier. De kan derfor ikke prate med noen andre enn hverandre om hvordan de egentlig har det. Her vil jeg understreke at det å prate med hverandre er kanskje ikke nok, med tanke på de handlingene som utspilte seg i nøkkelsen; selvmordsforsøk. Kleve (2021) nevner at William har au paires Pim, men utover dette blir ikke den relasjonen fremstilt ytterligere i artikkelen. I introduksjonen av William i dette analysekapittelet, ble det nevnt at Pim var den som viste omsorg for William etter selvmordsforsøket. Dette blir ei heller nevnt i forbindelse med Kleves uttalelse om at William bryr seg om henne.

Sett bort ifra artikkelen fra Dagbladet der næringslivsmannen bekrefter skyggesidene av finansmiljøet – som presentert i innledningen av dette kapittelet - har ingen andre artikler i datamaterialet vært inne på de negative sidene ved finansmiljøets velstående rikmannsliv utad når det gjelder psykisk helseproblematikk blant menn. I datamaterialet har jeg kun funnet én artikkel som indirekte sier noe om at en av finansmennene egentlig ikke har det så bra (se bilde 1). Dette er i en artikkel fra VG, skrevet av Ingvill D. Dahl som heter «Exit»-Tobias: - *Virkeligheten er verre* (2019). Artikkelen inneholder intervju med Tobias Santelmann som spiller karakteren Henrik. I tillegg blir Pål Sverre Hagen som spiller William og manusforfatter og regissør Øystein Karlsen også intervjuet. I grove trekk handler intervjuene om hva som sjokkerte Hagen og Santelmann med serien, og hvordan Karlsen rekrutterte skuespillerne. Hagen svarer følgende på spørsmål om hva som sjokkerte han:

Man blir jo litt utmattet av å høre på disse historiene, for å være helt ærlig. Det er jo et ganske massivt materiale. Jeg var ganske tung i hodet etter å ha hørt på dette over tid, sier Hagen og legger til: – Man tror at man har en slags oversikt over hva folk flest i samfunnet holder på med, hva journalister, politikere eller oljearbeiderne gjør. Men så kommer man på innsiden av denne gjengen og det åpner seg liksom en ny norsk virkelighet jeg ikke visste om (Dahl, 2019).

Utover dette sitatet, forteller ikke Hagen noe ytterligere om *Exit* eller karakteren han spiller. Sitatet sier ikke leserne mye om *hva* det var med historiene som var utmattende å høre på - hva som var tungt. Med den forutsetning at man har sett serien, *kan* man trekke en rød tråd fra seriens innhold til dette sitatet. Man kan tenke seg til at det Hagen mener er slitsomt å høre om, er karakterens psykiske utfordringer samt rus- og alkoholproblemer i kombinasjon med en tøff livsstil. Det blir ikke skrevet direkte om de utfordringene William – eller de andre finansmennene – har.

Det virker som at det overordnede målet med artikkelen er å vise hvor forskjellige skuespillerne er fra de karakterene de spiller i *Exit* - å skape et skille mellom skuespillerne og finansmennene. Det er spesielt Santelmann som får størst plass i artikkelen, da han forteller om tidligere arbeidserfaringer der han har møtt på «den type mennesker», som de spiller i *Exit*. Artikkelen avsluttes ved at Dahl (2019) understreker at navnet *Exit* refererer til rollefigurenes hig etter å få et avbrekk i hverdagen. Videre stilles det spørsmål til Hagen og Santelmann om hva de som gjør for å få et avbrekk i hverdagen, derpå Hagen svarer: «Jeg er jo natur-junkie, så det er det jeg holder på med

når jeg ikke gjør noe annet. Men nå er jeg jo en travel småbarnsfar, så da er det fullt program. Men trærne står der så klart og venter på at jeg skal få tid til å synke inn i «flowen». Jeg er veldig glad i å fiske. Lidenskapelig vil jeg si, avslører Hagen» (Dahl, 2019). Hagens «exit» fra hverdagen er i stor kontrast med rollen han spiller som William.

Selv om det står relativt lite fra/om skuespiller Hagen, og finansmannen han spiller i *Exit*, inneholder artikkelen en liten beskrivelse av William. I liten skrift under et bilde av han står det: «Partygutt: Pål Sverre hagen spiller William, en av rollefigurene det svinger voldsomt for gjennom serien» (Dahl, 2019).



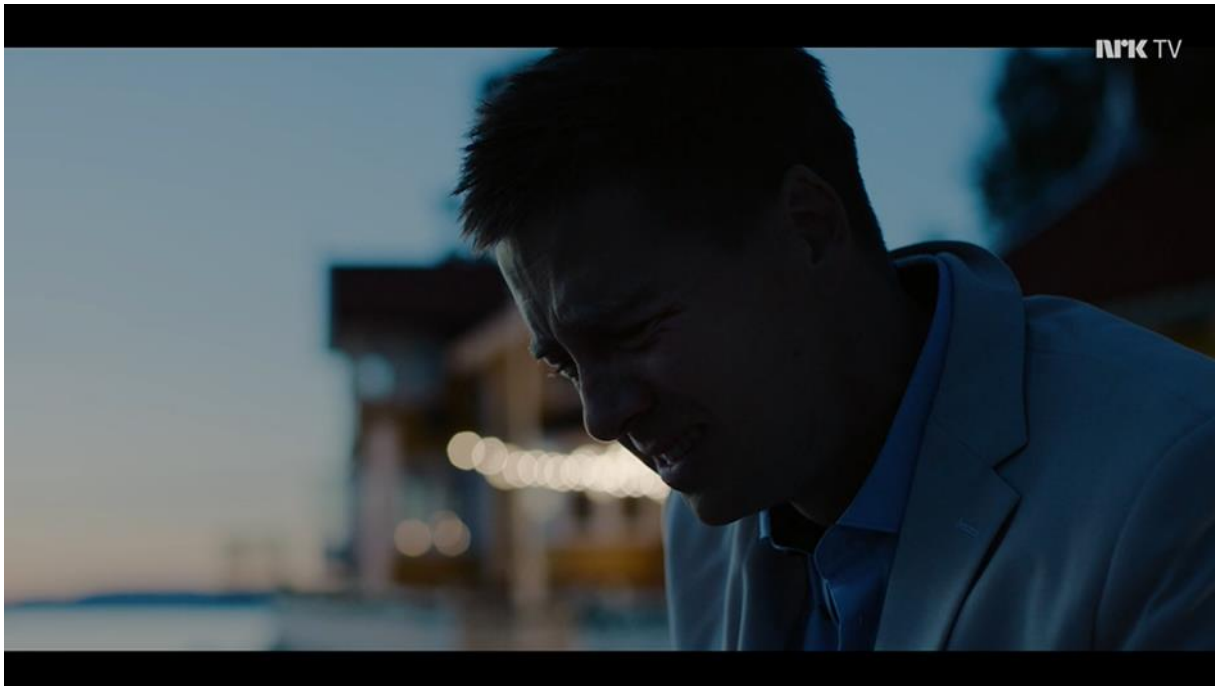
PARTYGUTT: Pål Sverre hagen spiller William, en av rollefigurene det svinger voldsomt for gjennom serien. Foto: Ingeborg Klyve / Fremantle / NRK

Bilde 1 Skjerm bilde av PC-skjerm av VGs artikkel ««Exit»-Tobias: -Virkeligheten er verre" (Dahl, 2019).

Bildet over viser oss hvordan avisartikkelen pakker inn Williams utfordringer. Å skrive «svinger voldsomt for» sier ikke leserne stort. Som tidligere nevnt, kan de som har sett serien referere denne setningsutformingen til de utfordringene William har i serien når det gjelder blant annet hallusinasjoner, selvmordsforsøk og skilsmisse. Dette er et prakt eksempelpå hvordan medierepresentasjonen av menns psykiske helseutfordringer er – de velger heller å glorifisere William enn å skrive hva som faktisk skjer med han i serien.

For å vise kontrastene til det serien faktisk viser, og det artikkelen fremstiller, har jeg tatt et skjerm bilde fra den utvalgte nøkkelsen om William. I motsetning til bilde som VG valgte å bruke der en smilende William står med et glass champagne (se bilde 1), ser vi i bilde 2 en helt annen side. Bilde 2 er hentet fra samme fest som Bilde 1 er tatt fra – de viser to vidt forskjellige realiteter av Williams liv. En person som «det svinger voldsomt for» (Dahl, 2019), forsøker i scenen vist på bilde 2 å ta sitt eget liv mens hans

kone og to barn befinner seg i huset i bakgrunnen. Bildebruken i artiklene viser ikke baksiden av medaljen – hvor mørkt det kan være på toppen.



Bilde 2 Skjermtutklipp av scenen like før William prøver å begå selvmord, hentet fra "Deg eller meg" (NRK, 2019 18:52).

Ved å bruke Tysons (1999, s.87) eksempel om Askepott og prinsen, belyses de negative følgene av patriarkalske kjønnsroller. På mange måter kan man si at media fremstiller William som prinsen - en velstående forsørger som ikke viser emosjonelle følelser eller behov. Ved å unnlate å aktualisere hans psykiske utfordringer, opprettholdes forståelse av menn som helter og prinser. Fremstillingen ses på som en forlengelse av Beauvoirs (1992) teori om at gutter og jenter blir oppdratt forskjellig. Der jenter blir behandlet ømfintlig og får tårene tørket hvis de gråter, og gutter som tidlig blir tillært at de ikke skal være så emosjonelle, at «gutter gråter ikke».

Man kan på mange måter si at avisartiklene er med på å opprettholde fortellingen om Askepott ved at de unnlater å skrive om Williams psykiske utfordringer; de underbygger at patriarkalske kjønnsroller der menn er eneforsørger og kvinnene har ansvar for barna, og dets bivirkninger fortsatt er gjeldene. I tillegg glorifiserer de William og hans tilsynelatende glamorøse liv, noe som kommer tydelig frem ved å se på forskjellene i bilde 1 og 2.

Synsvinklingen til artiklene heller mot godene – hvis jeg kan kalle det goder – som medfølger rikmannslivet i deler av det norske finansmiljøet. Manglende aktualisering av de personlige, fysiske og psykiske plagene som finansmennene opplever, er med på å opprettholde de kulturelle forståelsene av å assosiere det mannlige- og maskuline kjønn med sterk, ressurssterk – dette mener jeg blir en opprettholdelse av stereotypien av at psykisk helse blant menn er tabubelagt. Dette som en forlengelse av Beauvoir (1992) teori om at den kulturen og samfunnet som barn vokser opp i, gir føringer for hvordan kjønnene skal være; det skal være forskjell mellom kvinner og menn. Herunder skal ikke menn vise følelser.

Mediedekningen av William henviser ikke til den usunne relasjonen han har til sin kone/ekskone Celine, og hvordan de behandler hverandre. Som nevnt i introduksjonen av William, har han et raknet forhold med Celine. I VGs artikkel «Exit»-stjernen: -Føler mye ømhet for Celine av Jørn Pettersen (2021), forteller skuespiller Ine Marie Wilmann hvordan det var å spille karakteren Celine. Hun sier noe om kjønnsforskjeller når det gjelder seernes reaksjoner på hvordan kvinnene i serien er, sammenlignet med mennene:

Kvinner skal alltid være så relaterbare, vi skal alltid kjenne oss igjen i dem. De skal være varme og gode og vi skal like dem. Det var så mange som mislikte min karakter i serien. Ja, Celine er lett å mislike [...] Men jeg lar meg likevel overraske over at det kommer så mange kommentarer som går på at hun er så ille, at hun er så jævlig. Mennene i serien kjøper mennesker, er kriminelle, ser aldri barna sine, er rett og slett forferdelige mennesker. Men det er fortsatt folk som mener at Celine er verre. Det mener jeg viser litt om hvordan vi tåler at en mann kan være en halvgal psykopat i en serie som dette. Men når er en kvinne er det, mener mange at det er så fælt, sier Wilmann (Pettersen, 2021).

Wilmanns uttalelser ser jeg i lys av Tysons teori om at det er kjønnede motsetninger i patriarkalske kjønnsroller; der kvinner skal assosieres med det emosjonelle og underdanige, og mennene blir sett på som rasjonelle og den med makt (Tyson, 1999). Dette underbygger forståelsen av kjønnede forskjeller i hvordan man oppfatter kvinner og menn. Kanskje dette er årsaken i Wilmanns erfaringer med at det er flere som misliker hennes karakter Celine, fremfor finansmennene som tydeligvis utfører verre handlinger, og har umenneskelige holdninger. For ordens skyld, er det i denne forbindelse ingen avisartikler som har med uttalelser fra Pål Sverre Hagen, og hvordan han opplevde å spille karakteren William. Det kan tolkes som at kvinnens meninger og oppfatninger er av større betydning enn mannens.

Hvis vi ser på Tysons (1999) teori om at hysteriske kvinner blir assosiert med irrasjonell oppførsel, og sitatet til Wilmann, virker det som at det er en oppfattelse av karakteren Celine som hysterisk – dette på grunn av manglende omtale av finansmennenes holdninger og handlinger, og oppmerksomheten Wilmann opplever at karakteren Celine har fått.

Når Wilmann sier at en mann kan være en halvgal psykopat, men hvis en kvinne er det så blir det ikke tatt imot på en god måte, tolker jeg dette i lys av teorien til Dworkin (1974, s. 31-46); kvinner – prinsesser – skal være objekter, de skal hverken føle, tenke, handle, konfrontere, utfordre, gjøre motstand, bry seg eller stille spørsmål. Celine skal ikke kunne stå imot sin prins, ektemann. Kritikken Celine får, som Wilmann mener er ufortjent sammenlignet med finansmennenes oppførsel, er overraskende. Jeg vil her referere til Beauvoirs teori om at jenter og gutter opprinnelig er like sterke, men måten de blir oppdratt på skaper ulike definisjoner av kjønne, og det stilles forskjellige forventninger til dem; jenter skal være flotte, pyntet og være veldressert på håret, mens gutter ikke skal være jålete eller vise følelser (Beauvoir, 1992, s. 11). Dette tyder på at dagens samfunn fortsatt har det Tyson (1999) kaller for tradisjonelle patriarkalske kjønnsroller; et sexistisk patriarkat der jenter er mindreverdige sammenlignet med gutter. Det kan tolkes som at Wilmanns karakter er et offer for det som Dworkin (1974, s. 31-46) i sin teori om prinsesser, kaller for «flinke jenter» - de som hverken kan uttale seg, føle, tenke, konfrontere, utfordre, gjøre motstand eller stille spørsmål. Kanskje er

det en forventning fra samfunnet om at Celine – den hjemmeværende konen – skal være et objekt for finansmannen William – hun er konen, prinsessen i relasjonen.

I mediedekningen av William blir det ikke skrevet noe om hvordan han blir behandlet av sin kone (eller hvordan han behandler henne for øvrig). I denne oppgavens introduksjon av William, blir det vist hvordan Celine prater til William når han er i en sårbar situasjon; «Dette går ikke. Du er syk. Det er som å ha en sykdom gående rundt i huset. Jeg hater det» (NRK, 2019, *Hun er en hore*, 25:45-26:56). Nå skal ikke denne analysen fokusere på relasjonen mellom William og Celine og hvordan de behandler hverandre. Likevel vil jeg vise til at en mann kan bli behandlet dårlig av sin kone; det er ikke kun menn som kan såre kvinner. I *Exit* opplever William verbal mishandling fra sin kone – dette er dog noe mediedekningen ikke skriver noe om. Tidligere forskning viser at aviser marginaliserer kvinner, og understreker det faktum at kvinner er kvinner (Adcock, 2010). Dette analysekapittelet viser derimot at menn blir marginaliserte og underrepresenterte i mediedekningen av psykisk helse.

Jeg vil her vise til to sitater som eksemplifiserer hvordan mennene blir omtalt i avisene. Det første sitatet er hentet fra Dagbladets artikkel *Vi må snakke om drittsekkene*, som er en kommentar på finansmiljøet og kulturen som vises i seriens første sesong skrevet av Marie Simonsen (2019):

I «Exit» rammer det alle som kommer guttas vei, bokstavelig talt og på brutalt vis, og du kan alltid spørre om de er født sånn eller blitt sånn, om det er kombinasjonen av rus og makt som skaper monstre. Kanskje ville de vært bøller uansett; rikdommen gjør dem bare i stand til å gjøre mer skade» (Simonsen, 2019).

Det andre sitatet er hentet fra Dagbladets artikkel «Exit»-damenes hevn over grisegutta, en anmeldelse av *Exit* sesong to av Marie Kleve (2021):

Det er utenkelig skremmende å se på nært hold hvor mye makt en sosiopatisk jævel kan få over et annet menneske, fordi han har penger og hun ikke har det. Her framstår «Exit» på sitt mest troverdige – og kanskje viktige». [...] «Adam har Hermine, på sitt forskrudde, kontrollerende vis (Kleve, 2021).

Den kvinnen Kleve (2021) refererer til i sitatet om hvor fæl finansmannen Adam er, vil spille en større rolle i neste analysekapittel der jeg skal se på hvordan mediedekningen av kvinner er – da mer spesifikt rettet mot den kvinnelige karakteren Hermine.

4.4 Oppsummering

I dette analysekapittelet har jeg tatt et dypere dykk i hvordan avisene fremstiller finansmannen William i forbindelse med tema psykisk helse. Til å begynne med introduserte jeg karakteren, før jeg videre presenterte nøkkelscenene som aktualiserte William og hans psykiske helseproblemer. Videre gjorde jeg en feministisk kritikk av nøkkelscenen der jeg spurte følgende spørsmål: *Til hvilken grad er det patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir mannlige roller definert?* Ved å vise til relevant teori med en feministisk kritisk tilnærming, fant jeg ut at selv om det er fordelaktig å være mann i et patriarkalsk samfunn med hegemonisk maskulinitet, har dette fatale konsekvenser for William. Jeg trekker paralleller mellom karakteren William og prinsen i fortellingen om Askepott – der mannen ikke skal vise

noen emosjonelle følelser eller behov. Han lever i en kultur der menn er de overlegne, stolte og følelseløse. Hans kone Celine blir fremstilt i rollen som mor og kone, og William er den sterke, overordnede, følelseløse forsørgeren. Det er et tydelig og sterkt patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien. Den mannlige rollen – William – blir fremstilt som en typisk forsørger og følelseløs familiefar, samtidig viser serien at han i realiteten har store psykiske problemer som akkumulerer og resulterer i et selvmordsforsøk.

Etter den feministiske kritikken gikk jeg videre til mediedekningen av menns psykiske helse ved å se på hvordan karakteren William og skuespiller Hagen ble fremstilt. Her var følgende forskningsspørsmål: *Hvordan blir det mannlige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?* Ved å gjøre en medierammeanalyse med inspirasjon fra Petersons (2014) stegvise tilnærming, fant jeg i denne analysen ut at medierepresentasjonene av *Exit* ikke aktualiserer menns psykiske helse. Jeg viste til bildebruk og sitater for å underbygge dette. Det var én artikkel som var indirekte inne på psykiske helse, men pakket dette inn ved å skrive «en det svinger voldsomt for» (Dahl, 2019), som kan tolkes som så mangt. Det er en forlengelse av det patriarkalske synet på kjønnsroller; der menn ikke skal vise følelser eller behov. De blir dog fremstilt som blant annet bøller, grisegutter og finansmenn. Det mannlige kjønn blir fremstilt som følelseløse i medierepresentasjonen av *Exit*.

Avisene unnlater å skrive noe om de negative sidene ved finansmiljøet når det kommer til psykisk helse blant menn. Når jeg ser på nøkkelscenene og min analyse, ser jeg at medierepresentasjonen ikke stemmer overens med hva serien faktisk viser – det er en motsetning, en krasj mellom mediedekningen i avisene og NRKs fremstillinger gjennom serien. Derfor er min konklusjon at avisartiklene ikke passer sammen med min feministiske kritikk av nøkkelscenene, ei heller reflekterer de menns psykiske helse fra *Exit* på tilstrekkelig måte.

I dette analysekapittelets innledning foreslo jeg at siden psykisk helse er et gjentakende tema både for kvinner og menn i serien, produserer medierepresentasjonene av *Exit* psykisk helse blant menn som et tabulagt og undergravet tema på grunn av deres manglende aktualisering. Dette er med på å videreformidle stereotypien av mannrollen i det patriarkalske samfunn.

Kapittel 5: Psykisk helse er et kvinneproblem

I likhet med forrige analysekapittel vil dette kapittelet også fokusere på psykisk helse. Til å begynne med vil jeg gi en introduksjon av *Exit*-karakteren Hermine, før jeg videre presenterer den utvalgte nøkkelscenen. Som i forrige analysekapittel vil jeg her også gjennomføre en feministisk kritikk av nøkkelscenen. Her vil følgende kritiske spørsmål være: *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien og på hvilken måte blir kvinnelige roller definert?*

Hermine er en av de kvinnelige karakterene som får størst plass i serien. Hun går igjennom flere former for psykiske utfordringer. Blant annet spontanabort, psykisk terror og fysisk vold. Grunnen til at akkurat denne karakteren ble valgt som utgangspunkt for materiale i dette kapittelet er med årsak i seriens fremvisning av hennes kvinnelige karakter og de utfordringer hun møter på i finanssamfunnet. Forskningsspørsmålet som vil prege dette analysekapittelet er: *Hvordan blir det kvinnelige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?*

Jeg vil gjøre en analyse av medierepresentasjonen i nettavisene hentet fra datamaterialet for å besvare oppgavens forskningsspørsmål. Etter introduksjonen av Hermine og nøkkelscenen samt den feministiske kritikken, vil jeg videre undersøke hvordan hun blir fremstilt i avisartiklene. Som i forrige analysekapittel, vil psykisk helse også være gjeldende her. Til slutt vil jeg komme med en oppsummering der hovedpoengene fra analysen vil bli understreket.

I sammenheng med forrige analysekapittel vil jeg her foreslå at siden mental helse er et gjennomgående tema for menn og kvinner i *Exit*, produserer medierepresentasjonen av serien psykisk helse som et kvinneproblem. Dette som en forlengelse av det tradisjonelle kvinnesynet – der kvinner er det hysteriske kjønn. Dette som et resultat av avisenes interesse for å glamorisere finansmenneskets livsstil, og derfor utelukkes å omtale menneskets mentale helseproblematikker.

5.1 Troféfruen

Traileren til *Exit* sin første sesong begynner med at finansmannen Adam sier: «Jeg heter Adam. Gift med en fantastisk kvinne. Nå prøver vi å få barn. Jeg er sterilisert. Det vet ikke hun», videre ler han med en selvsikker og hånende tone (NRK, 2019, TRAILER: *Exit*, 00:00-00:15). Denne fantastiske kvinnen Adam refererer til, er Hermine. Gjennom seriens to sesonger får seerne sett det jeg vil kalle for definisjonen av et usunt ekteskap; løgner, utroskap, overvåking av hverandre, fysisk og psykisk vold samt et skeivt maktforhold; Adam har den økonomiske makten.

Adam har et behov for å ha kontroll over Hermine. I første sesong er de enda gift, og Hermine er fulltids-troféfrue. Selv om hun ikke har noen jobb, ringer Adam henne stadig for å spørre hva hun har gjort, gjør og skal gjøre. For å eksemplifisere hvor psykisk usunt Hermines og Adams forhold er, vil jeg trekke frem Hermines gjentakende besøk hos psykologen, der hun hovedsakelig prater om forholdet sitt til Adam. Psykologen pleier å spørre Hermine om spørsmål som indikerer til at hun og Adam har en usunn relasjon. Hermine unnskylder og bortforklarer Adam og hans oppførsel stadig. I en av psykologtimene blir Hermine irritert på psykologen som stiller direkte – dog korrekte - spørsmål om Adam. Hermine responderer: «Jeg skjønner at dette er jobben din. Men du trenger jo ikke å lete etter problemer som ikke er der heller» (NRK, 2019, Face off,

06:38-06:48). Psykologen trekker deretter frem en perm, og begynner å lese høyt for Hermine:

Kjæresten din gir deg en underordna rolle der han setter premissene. Ofte er han sjalu og kontrollerende. Han forestiller seg forholdet på en bestemt måte. Du skal passe inn der. Han vil vite hvor du er til enhver tid. Han bruker økonomi som et middel for å kontrollere deg. Han sier ting han vet vil såre deg, får å få deg til å føle deg mindre. Han gir inntrykk av at han er den eneste som kan fikse det som er galt. Han gir deg skylden for ting som ikke er din feil (NRK, 2019, Face off, 12:08-12:55).

Videre sier psykologen: «Vet du hva jeg leste fra nå? Det heter Waltz-Rushe-Gottmans sjekkliste. Det definerer om du lever i et psykisk overgripende forhold. Hva tenker du om det?». Hermine er tydelig ukomfortabel, og svarer følgende: «At jeg ikke har så veldig mye mer å si i dag». Psykologen svarer: «jeg kan fortelle deg at det jeg leste nå, er kjennetegnene på en sosiopat». Hermine responderer ikke, og velger å forlate rommet (NRK, 2019, Face off, 12:55-13:48). De psykiske påkjennelsene som Hermine sliter med i *Exit*, stammer fra hennes finansmann Adam. Og de sjekkpunktene psykologen la frem, passet godt med ekteskapet til Hermine og Adam.

Etter et turbulent ekteskap, velger Hermine å skille seg fra den «beregnelige psykopaten» (Spigseth, 2021). I første sesong leverer Adam en falsk sædprøve til fertilitetsklinikken; han fikk kompisen Henrik til å ta testen for seg siden han selv er sterilisert. Høy på både alkohol og rus, forteller Henrik dette til Hermine da de møttes tilfeldig på et utested. «Adam kan ikke bli pappa. Adam har sterilisert seg» (NRK, 2019, Face off, 31:05). Videre innrømmer Henrik at det var han som ga Adam den falske sædprøven. Hermine blir sjokkert. Hun spør Henrik om å få noe rus, og går på toalettet for å sniffe kokain før hun går tilbake til Henrik. I sinne og frustrasjon, ut av hevn, forfører Hermine Henrik. Hun får senere vite at hun er blitt gravid, med hans barn.

I tiden som kommer later Hermine som at hun er gravid med Adam, vel vitende om at han forstår at hun har vært utro mot han. I Henriks bryllup kommer graviditeten ut i offentligheten, dette takler ikke Adam særlig godt. Han oppfører seg merkelig, og blir plutselig sjalu på en tilfeldig mannlig gjest som står og prater med Hermine. Adam ender opp med å slå ned denne mannen til blods. Hermine drar hjem i frustrasjon, og Adam fester videre. Når han kommer hjem til Hermine samme natt, er han fortsatt alkohol- og ruspåvirket. Hermine avviser Adam i det han prøver å kysse henne, dette finner ikke Adam seg i, og begynner å kvele henne. Hermine sparker Adam i skrittet og han faller bakover. I sinne ender han opp med å dytte Hermine ned trappen, og hun slår seg voldsomt i fallet.

Videre i *Exit* flytter Hermine ut av luksushuset til Adam. Til tross for bruddet med Adam, følger Hermine med på overvåkningskameraene i huset hans som hun har knyttet opp mot sin mobil. Adam gjør det samme tilbake til Hermine, da han monterer overvåkningskamera i hennes nye leilighet uten at hun er klar over det. Det Hermine ikke vet, er at Adam skjønner at hun følger med på han gjennom overvåkningskameraene, og han velger drastiske måter for å få oppmerksomheten hennes på.

«Hun vil nå sikre seg et økonomisk selvstendig liv, uten Adam» (Hirsti & Eliassen, 2021). For å oppnå dette, tyr hun til utradisjonelle løsninger. I seriens andre sesong blir Hermines løsrivelse fra finansmiljøets glamoursider aktualisert, og seerne får et innblikk i

hvordan finansmennene tjener pengene sine – Hermine prøver å tjene penger på samme måte.

5.2 Nøkkelscene om Hermine

Nøkkelscenene jeg har valgt av Hermine er hentet fra den første episoden i *Exit* sin andre sesong; «Alle har noe på noen». Den ble valgt på grunn av dens aktualisering av psykisk helse; mer spesifikt mot den kvinnelige karakteren Hermine. Scenene viser i tillegg de fysiske konsekvensene som psykiske påkjenninger kan resultere i – som igjen forsterker de psykiske utfordringene. Selv om scenen ikke viser tydelige psykiske helseproblematikker som for eksempel hallusinasjoner, aktualiserer scenen likevel mental helse blant kvinner. For å gi kontekst vil jeg her kort skrive om hva som har skjedd i tiden før nøkkelscenen. Hermine er gravid i syvende måned, hun bor i en leilighet alene og prøver å få et selvstendig liv uten Adam. Likevel pleier hun å følge med på hva Adam gjør gjennom overvåkningskamera som er montert i hans hjem – Hermines tidligere hjem. I samme episode som nøkkelscenen er hentet fra, har Hermine vært på ultralydtime. Der fikk hun beskjed om at fosteret hadde ujevn fosterrytme, og at babyen hopper over noen hjerteslag. Hun får beskjed om at dette i utgangspunktet ikke er farlig; «så lenge du holder deg i ro og ikke blir stressa, skal det her gå veldig fint». Hun skal undersøkes videre, og det beste hun kan gjøre er å holde seg unna stress (NRK, 2021, Alle har noe på noen, 07:35-08:10).

Hermine skal legge seg, hun setter seg i sengen og skrur på datamaskinen sin. På skjermen ses en live-sending fra overvåkningskameraet fra Adams stue. Adam sitter stille på en stol og drikker. Hermine tar opp telefonen og lener seg tilbake i sengen. Plutselig ser hun at det er aktivitet på dataskjermen – Adam flytter på seg. Han står kun iført undertøy i andre etasje. I hendene har han et tykt tau med en løkke på enden, han kaster tauet ned til første etasje og begynner å feste tauet i andre etasje. Hermine følger intenst med gjennom PC-skjermen - Adam legger løkka rundt halsen og hopper ned til første etasje. Overvåkningskameraet filmer ikke så langt ned at Hermine ser Adam lengre, alt hun kan se er et svaiende tau. Kun iført en nattkjole springer Hermine ut i bilen, og råkjører i retning Adams hus. På veien dit holder hun på å krasje, og hun er tydelig preget av det hun akkurat hadde vitnet. Når hun endelig kommer frem til huset til Adam, springer hun inn, andpusten, tårevåt og stresset. Til hennes store overraskelse sitter Adam fredfullt på en stol i stuen og drikker. Han smiler. Hermine er tom for ord, hun står stille. Adam reiser seg og begynner å prate til henne. Slik foregår samtalen:

Adam: «Så hyggelig at du ville komme. Jeg visste ikke om du ville det».

Hermine: «Hva faen er det du driver med?»

Adam: «Jeg får ikke ringe deg. Siden jeg beholdt kameraet, tenkte jeg... Fint at du fremdeles bryr deg. Vil du ha et halvt glass vin? Vil du heller ha juice? Jeg kan lage smoothie».

Hermine: «Har du blitt fullstendig sinnssyk? Herregud!»

Adam svarer ikke Hermine, det virker som at han ble overrasket over at hun ikke ville bli. Hermine går ut av huset, setter seg i bilen og kjører hjemover. Ut av det blå får hun kraftige magesmerter. Hun tar hånden mot underlivet, den blir dekket av blod. Hun blir

engstelig og stopper bilen, hun har så kraftige smerter at hun ikke makter å ringe nødnummeret. Hun blir sittende fremoverlent i bilen mens hun skriker av smerte. Dette er det siste seerne ser før rulleteksten begynner (NRK, 2021, Alle har noe på noen, 26:02- 28:30).

5.2.1 Feministisk kritikk av nøkkelscenen om Hermine

I lys av analysekapittelets forskningsspørsmål - *Hvordan blir det kvinnelige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?* - vil jeg i denne feministiske kritikken stille følgende kritiske spørsmål: *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir kvinnelige roller definert?*

Hermine «lykkelige i alle sine dager» står i fare. Nøkkelscenen viser den sårbarheten kvinner har i forhold til mennene i det patriarkalske samfunnet. Der den hegemoniske maskuliniteten, som Connell påstår legitimerer kjønnsmaktordninger som resulterer i at noen menn er privilegerte (Lykke, 2008, s.120-121), blir tydelige. Å være feminin kvinne er ikke fordelaktig i et patriarkalsk samfunn som gagnar maskuline menn, ifølge Gilligan og Snider (2018, s.3). Dette går i tråd med tidligere forskning – Greene og Meyer (2014) - som viser at menn i serier bruker deres maskuline dominans for å misbruke kvinner, og at dette problematiserer vold i ekteskap i det patriarkalske samfunn. Dog viser tidligere forskning også at kvinner godtar denne form for mishandling (Greene & Meyer, 2014), dette er ikke tilfelle i denne nøkkelscenen.

Eksmannens egoistiske handlinger for å komme i kontakt med henne, får fatale konsekvenser for Hermine og hennes ufødte barn. Hermine opplever en massiv psykisk og fysisk påkjenning av å miste sitt ufødte barn, og nøkkelscenen viser en sterk berørt og emosjonell kvinne som i sin urett fikk fremtiden ødelagt av sin tidligere forsørger og ektemann. Den psykiske påkjennelsen Hermine går igjennom, og de følelsene hun viser i form av skrik og gråt, kan ses i sammenheng med Tysons (1999, s. 83-90) teori om at kvinner blir assosiert som det hysteriske kjønn i den patriarkalske kulturen. Å være hysterisk assosieres med det kvinnelige kjønn, og refererer til de som sliter av psykiske lidelser som for eksempel å være overemosjonell – som Hermine kan tolkes som i nøkkelscenen til tross for at hennes reaksjoner og følelsesliv kan forstås ut ifra det traumatiske hun opplever.

Nøkkelscenene viser en forlengelse av den patriarkalske forståelsen av menn med makt og kvinner med underlegenhet. Selv om de var skilt, fortsatte den usunne relasjonen, skjevfordelingen av makten og Adams handlinger påvirker fortsatt Hermine liv. Det virker som at Moi (i Beauvoir, 2000, s- 27-29) hadde rett i sine antakelser om at hovedpoengene fra Beauvoirs bok *Det annet kjønn* fortsatt er gjeldende i dagens samfunn – kvinner blir assosiert med mødre, «moderlighet» og «kvinnelighet». Selv om Hermine er like fri som Adam, er det fortsatt betydelig forskjell mellom dem.

Hermine psykiske utfordringer blir fremvist som et resultat av den usunne relasjonen og psykiske volden hun utsettes for av sin tidligere ektemann. Dette er ei heller en relasjon som nylig har oppstått – Hermine og Adam har vært gift, og de har fortsatt behov for å overvåke hverandre. Hermine, i rollen som tidligere troféfrue, gravid med en usikker økonomisk fremtid, blir i nøkkelscenen fremstilt som et offer for psykisk vold fra Adam.

5.3 Medias dekning av den svake kvinnen.

Som innledningsvis i forrige analysekapittel om mediefremstillingen av mannlig karakter, vil jeg her også vise til avisartiklenes beskrivelser av kvinnene fra *Exit*. Om karakteren Hermine står det blant annet: «[...] Hermine har sluttet å studere og er fulltid-finansfrue, mellom treningsøkter og vin med venninner [...]» (Dahl & Vatn, 2019) Ordforrådet i de ulike avisene har flere fellestrekk når de omtaler kvinner i artiklene. Eksempelvis bruker de ulike beskrivelser av kvinnene, for å nevne noen:

«[...] finansfruene, som er ute på hevn» (Aronsen, 2021a).

«[...] horer [...]» (Pedersen & Marthinussen, 2019).

«[...] falne trofékone [...] sønderknuste voldsoffer» (Kleve, 2021).

«[...] eksdamene [...]» (Spigseth, 2021).

«[...] frustrerte finansfruer [...]» (Pettersen, 2020).

«Serien viser sårbarheten til kvinnene som er økonomisk avhengig av sine menn [...]» (Mosti, 2021).

«[...] luksusprostituerte [...]» (Pettersen & Ingebretsen, 2019).

I datamaterialet blir kvinnene omtalt i forbindelse med den relasjonen de har med, eller den rollen de er for, finansmennene i serien. Om de er deres troféfruer, horer eller eksdamer. Siden serien i all hovedsak handler om finansmennene, er ikke beskrivelsene av kvinnene på noen måte feil eller misvisende. Likevel blir de alltid omtalt i assosiasjon med mennene. Dette gjelder også i medierepresentasjonen av karakteren Hermine, der hennes relasjon til ektemannen/eksmannen Adam er gjennomgående. Avisene vektlegger de påkjenningene hun utsettes for i serien, både fysisk og psykisk. Med bakgrunn i at jeg i dette analysekapittelet fokuserer på omtalen av psykisk helse blant kvinner, retter jeg oppmerksomheten mot medias omtale av nettopp psykisk helse blant kvinner; mer spesifikt karakteren Hermine.

Jeg tolker ikke Hermine som en hjelpeløs prinsesse som behøver å bli reddet av en prins for å «leve lykkelig i alle sine dager». Hun minner meg om Dworkins teori om eventyrprinsesser som objekter (1974, 31-46). Hennes forsøk på å leve et selvstendig liv, blir avbrutt av eksmannen Adam som gjennom sine handlinger snur livet og fremtiden hennes på hodet. Det kan tydes slik at Hermine kun er et objekt for Adam, en troféfrue han ønsker kontroll over – til tross for at de er skilt og har en mørk forhistorie preget av et fasadeforhold med psykisk og fysisk vold. Adam trenger ikke prinsessen for å leve et godt liv, og Hermine trenger ikke å bli reddet av en prins. Likevel blir Hermine som et objekt, et symbol for Adam; for å holde fasaden utad og ha det «perfekte» A4-livet samfunnet forventer at man skal ha.

I motsetning til undergravelsen av Williams psykiske helseproblematikker i medierepresentasjonen, fokuserer flere avisartikler som omhandler den kvinnelige karakteren og skuespilleren på å skrive om hennes psykiske helse. Dette gjelder også bildebruken til avisene; i tillegg til bilder som viser en smilende, lykkelig Hermine, velger de også å bruke bilder fra scener som viser en sårbar Hermine – en kvinne som har det psykisk og fysisk utfordrende og vondt. I forrige analysekapittel viste jeg eksempler på

bildebruken avisene hadde av William, her vil jeg vise til noen de bildene avisene bruker av Hermine for å understreke forskjellene.



Hermine (Agnes Kittelsen) går gjennom en livskrise og må lære seg å være tøff.

FOTO: FREMANTLE/NRK

Bilde 3 Skjermbilde av PC-skjerm av NRKs artikkel «Exit 2 – premiere» (Mosti,2021).

Bildet over er hentet fra NRKs artikkel *Exit 2 – premiere* skrevet av Janina Mosti (2021) i forbindelse med lanseringen av *Exit* sesong to. Bildet er hentet fra en scene der Hermine var på sykehuset, rett etter hun mistet sitt barn i syvende måned. Gjennom bildet får leserne av artikkelen se en kvinne som gjennomgår en tøff periode, både fysisk og psykisk.



Bilde 4 Skjermbilde av PC-skjerm av NRKs artikkel «Hevnjakt og horeri» (Hirsti & Eliassen, 2021).

Bilde 4 er hentet fra NRKs artikkel *Hevnjakt og horeri* der Kristine Hirsti og Heather Ø. Eliassen (2021) skriver om *Exit* sesong to. Hovedvinklingen i artikkelen er mot hvordan seriens andre sesong ble skapt, der fokuset blir mer rettet mot kvinnene. Bilde 4 viser til det usunne forholdet til Hermine og Adam. For de som ikke har sett serien, tilsier kroppsspråkene i bildet at Hermine er ukomfortabel, hun lener seg bakover og ser alvorlig mot Adam. Mens Adam stirrer på henne og stryker henne mot kinnet. Når man ser bildet i sammenheng med teksten som tilhører, forstås konteksten; Hermine er den skjøre, underdanige og Adam er den med makta, den kontrollerende som tar avgjørelser – det er det Tyson (1999) ville kalt for et sexistisk patriarkalsk forhold, der Hermine er mindreverdige sammenlignet med Adam.

Mediedekningen av den kvinnelige skuespilleren og karakteren hun spiller er mer omfattende og detaljert enn mediedekningen av den mannlige skuespilleren og hans karakter. Dette spesielt når det kommer til det emosjonelle samt personlige erfaringer og meninger. Jeg vil her belyse dette med eksempler ved å vise til noen utplukkede sitater fra datamaterialet som viser til mediedekningen av den kvinnelige skuespilleren:

[...]– Jeg føler vi får se veldig mange sider av Hermine. Manuset er skrevet slik at jeg må ta i bruk alt jeg har av følelser. Jeg følte at jeg måtte grave ganske dypt i meg i denne sesongen. Det er noe av det vanskeligste jeg har gjort rent skuespillermessig. [...] Hermine utsettes for både psykisk og fysisk vold fra ektemannen Adam. – Det er heldigvis veldig fjernt fra mitt liv, eller noen andre jeg kjenner. Under innspilling så handlet det om å finne en følelse av redsel. Og redsel har jeg kjent på. Selv om jeg ikke har blitt slått. – Jeg henter mye gjennom det emosjonelle (Hirsti & Eliassen, 2021).

Serien viser sårbarheten til kvinnene som er økonomisk avhengig av sine menn. Og hva de velger å gjøre om de plutselig står uten både mann og penger. [...] Hermine (Agnes Kittelsen) går gjennom en livskrise og må lære seg å være tøff (Mosti, 2021).

Både Hirsti og Eliassen (2021) og Mosti (2021) velger å beskrive noen av *Exit*-karakteren Hermines utfordringer. De trekker en forbindelse mellom karakteren og skuespiller Kittelsen. Avisartiklene viser en interesse for å få frem den kvinnelige skuespillerens emosjonelle erfaringer fra å spille Hermine. Det er i tillegg noen artikler som velger å inkludere skuespillerens privatliv i deres representasjoner. Jeg vil vise til tre avisartikler som velger å inkludere privatlivet til skuespilleren og se dette i sammenheng med karakteren hun spiller i serien.

Den første artikkelen *Agnes Kittelsen er troféfrue i drøy serie: – Sjokkert*, er fra VG der Ingrid D. Dahl og Ola Vatn (2019) gjennomførte intervju med skuespiller Kittelsen og regissør og serieskaper Karlsen. De skriver dette:

Da serien ble spilt inn i fjor sommer, var Kittelsen selv gravid [...]. – Jeg tror ikke det påvirket meg, jeg har ganske klare skiller. Men det er klart jeg kan kjenne meg igjen i det ønsket om å ha barn. Når det er så aktuelt som det var for meg da, at jeg var gravid, er man jo tettere på den problematikken og man blir litt emosjonell, sier skuespilleren (Dahl & Vatn, 2019).

De to andre artiklene som også aktualiserer Kittelsens privatliv og følelser er begge fra Dagbladet. Anniken Aronsen i sin artikkel *Heftige scener: - Viktig å vise* (2021b), samt Mathilde Lea sin artikkel *Sjokkserien: - Nesten et overgrep* (2019):

[...] Hun er gravid i sjuende måned, og ektemannen hun flyktet fra, Adam (spilt av Simon J. Berger), later som om han tar livet sitt for å få oppmerksomheten hennes. Sjokket fører til at fødselen settes i gang for tidlig. – da jeg leste manus tenkte jeg «hvordan skal jeg løse dette». [...] Kittelsen ble mor for andre gang til datteren Edith. 7. mars fyller den lille jenta to år. Hun har også sønnen Vetle (14). – jeg vet jo ikke hvordan det hadde vært uten. Men det er klart at alt som har med dem å gjøre er sårbart. Det er ikke så lenge siden jeg fikk mitt siste barn, man blir ganske emosjonelt åpen av det – man blir lettrørt og har følelsene litt utenpå kroppen. Jeg kan jo prøve å forestille meg hvordan det er å miste et barn. [...] Jeg tenker mye på hvordan det er å leve et liv som ikke er fritt, hvor man er under en annens kontroll fullstendig. Økonomisk, fysisk – på alle mulige måter. Det er utrolig fælt å tenke på, forteller hun (Aronsen, 2021b).

I første episode får vi vite at Hermine prøver desperat å bli gravid, og går til en fertilitetsklinikk for å bedre sjansene sine. Det hun ikke vet, er at ektemannen Adam (spilt av svenske Simon J. Berger) har sterilisert seg. – Det å ikke være åpen og ærlig rundt det som har med at en kvinne ønsker å få barn, og at hun blir lurt på den måten, det vil jeg kalle et overgrep, sier Kittelsen. Hun var selv gravid da hun spilte inn serien, og hun og ektemannen Lars Winnerbäck ble foreldre til ei lita jente i mars. Kittelsen har fra før sønnen Vetle (12) med eks-samboer og skuespiller Endre Hellestveit. – Det er heldigvis veldig stor forskjell på Hermines og mitt liv. Jeg kan kjenne meg igjen i ønsket om å ville ha barn. Men da vi lagde serien var jeg jo gravid. Så da hadde jeg jo egentlig det (Lea, 2019).

Avisene appellerer til Kittelsens privatliv og følelsesliv. De fokuserer på hennes personlige erfaringer fra å spille Hermine. Sitatene over går mer i dybden om hvordan det var for Kittelsen å spille en kvinnelig rolle som mistet sitt ufødte barn; en psykisk krevende rolle. Vektleggelsen av Kittelsens personlige erfaringer fra et mors- og kvinnelig standpunkt, underbygger Mois (i Beauvoir 2000, s. 27-29) forståelse av at kvinner i dagens vestlige samfunn blir assosiert med rollen som mor. Sitatet til Aronsen (2021b) viser skuespillerens uttalelser om hvor fælt det må være å leve i en relasjon der man er økonomisk og fysisk under en annen persons kontroll, du har ingen makt over eget liv. Det er en form for gammeldags forestilling om det patriarkalske samfunn der menn skal ha makt. I den forbindelse blir det naturlig å anslå at avisene er med på å opprettholde den kulturelle forståelsen av at det skal være et skille mellom menn og kvinner der kvinner er den emosjonelle, det hysteriske kjønn mens menn er de med makta i relasjonen. Dette går i tråd med Petersons (2014) funn om at medierepresentasjoner kan bidra med å videreføre og forsterke stereotypier.

I artikkelen *Heftige scener: - Viktig å vise* (Aronsen, 2021b) uttaler Kittelsen seg som tidligere nevnt om de brutale scenene som fremkommer i Exit sesong to. Sitatet under viser konsekvensene av Adams handlinger som blir vist i serien. Adams spiller på følelsene til Hermine og har ingen direkte konsekvenser av sine handlinger, mens Hermine gjennomgår en massiv psykisk og fysisk påkjenning som et resultat av hans handlinger.

På sykehuset, hvor Hermine har gjennomgått keisersnitt, får man også se et glimt av det som er den avdøde babyen. Det er en scene som neppe har blitt vist på tv

tidligere, og som har potensial til å vekke sterke reaksjoner. - På én måte tenker jeg at det er viktig å vise ting litt grafisk. Det setter handlingene mennene står for i et perspektiv. Det er lett å si at 'er ikke de litt sånne som drikker og horer rundt', men de handlingene Adam gjør framprovoserer noe som får faktiske konsekvenser. Det er liv vi snakker om, ekte liv, sier hun (Aronsen, 2021b).

Mediedekningen har et stort fokus mot hvordan *Exit*-karakteren Hermine blir behandlet av sine ektemann/eksmann Adam. De aktualiserer både psykisk og fysisk vold der mannen blir fremstilt som den slemme, og kvinnen som det svakere kjønn. Dette ser jeg i assosiasjon med Beauvoirs (1992, s. 9-11) påstand om at kjønnene blir oppdratt på forskjellig vis; der jenter får tårene tørket og guttene skal være sterke uten å vise følelser. Media omtaler den kvinnelige karakteren som *det annet kjønn* sett i kontrast til mediedekningen av William som vist i forrige analysekapittel; der de hverken aktualiserte hans psykiske helse ei heller hans usunne relasjon med sin kone Celine.

Media har et stort fokus mot hvordan skuespiller Kittelsen opplevde å spille rollen som Hermine, både de psykiske og fysiske påkjenningene karakteren gikk igjennom i serien blir aktualisert i mediedekningen av *Exit*. På mange måter kan man si at avisene fremstiller skuespilleren og den kvinnelige karakteren som det Tyson (1999, s.83-90) omtaler som det hysteriske kjønn. Dette fordi de vektlegger det emosjonelle når de omtaler Hermine og Kittelsen, både når det kommer til henvisninger til hendelser fra serien og skuespillerens personlige opplevelser og følelser rundt å spille karakteren. I likhet med tidligere forskning på serier (González-de-Garay et al., 2020) som viser at serier viderefremidler den stereotypiske oppfatningen av kvinner i samfunnet, viderefremidler også mediedekningen av Hermine og skuespiller Kittelsen også tradisjonelle oppfatninger av det kvinnelige kjønn i samfunnet.

Avisenes vektleggelse av kvinnenens psykiske helse, følelser, tanker og erfaringer ses som kvinner som hysteriske; slik som Tyson (1999) teori om at kvinner i motsetning til menn blir assosiert som det hysteriske kjønn. Mediedekningen av Kittelsens personlige erfaringer fra å spille rollen som Hermine, viser til Mois (i Beauvoir, 2000) forståelse av assosiasjonen med kvinner som mødre, kvinnelighet og moderlighet som vedvarende i det vestlige samfunn. Kvinner blir fremstilt som en rekvisitt for finansmennene; de er objekter. De er skjønne, uskyldige og ofre for begrepet «flinke jenter» som Dworkin (1974) mener at jenter – prinsesser – blir ofre for.

Kittelsens personlige erfaringer blir tatt fram i søkelyset, og det blir tydelig at fokuset til avisene er rettet mot det kvinnelige kjønn når det gjelder psykisk helse. Kjønnssrollene kommer på den måten tydelig frem i artiklene; der mannen *ikke* blir omtalt i artikler som omhandler psykisk helse, samtidig som den underdanige kvinnen blir det; som det eneste offeret for psykiske påkjenninger. Således opprettholdes forståelsen av kvinner med det svake, hysteriske kjønn, samtidig som glorifiseringen av det tabubelagte temaet psykisk helse blant menn blir videreført. Likevel vil jeg her poengtere at avisenes fokus på kvinners erfaringer og historier, kan tolkes normativt selv om de vektlegger det feministiske tenkere gjerne vil ha.

5.4 Oppsummering

Dette analysekapittelet begynte med en introduksjon av karakteren Hermine, før jeg videre representerte den utvalgte nøkkelscenen fra serien som aktualiserte psykisk helse. Deretter gjorde jeg en feministisk kritikk av nøkkelscenen der jeg så nærmere på

følgende kritiske spørsmål: *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien og på hvilken måte blir kvinnelig roller definert?* Den feministiske kritikken viste at serien aktualiserte hvor underdanig kvinner er i forhold til menn i det patriarkalske samfunn. Det er ikke fordelaktig å være en feminin kvinne i et samfunn som osrer av hegemonisk maskulinitet. Jeg viser til flere teoretikere og deres teorier for å vise hvordan karakteren Hermine blir fremstilt i serien. Den feministiske kritikken av nøkkelscenen viser en forlengelse av den patriarkalske forståelsen av menn med makt og kvinner med underlegenhet – det er et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien. Hermines kvinnelige rolle blir definert som underdanig, maktløs og emosjonell. Hun blir assosiert med kvinnelighet og moderlighet.

Videre undersøkte jeg hvordan karakteren Hermine og skuespiller Kittelsen ble fremstilt i avisene i forbindelse med tema psykisk helse. Forskningsspørsmålet var: *Hvordan blir det kvinnelige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?* Kvinnene i datamaterialet ble oftest omtalt i deres rolle med assosiasjon til finansmennene. Jeg trekker her inn teoretikere og deres teorier for å vise hvordan det kvinnelige kjønn blir fremstilt. Analysen viser at medieinnrammingen fokuserte på den kvinnelige karakterens og skuespillerens følelsesliv. Jeg viste til bildebruken av Hermine for å understreke forskjellen fra de bildene som ble brukt i det første analysekapittelet om William. Mediedekningen er mer omfattende og detaljert når det gjelder psykisk helse enn i første analysekapittel. Jeg viser til forskjellige sitater fra datamaterialet som underbygger dette – de appellerer til skuespillerens privatliv og følelsesliv, og formidler de sterke, emosjonelle scenene fra serien (som spontanabort) både ved bruk av bilder og tekst. Hermine blir fremstilt som det svakere kjønn i avisartiklene, dette spesielt når hennes relasjon med Adam blir aktualisert.

Innledningsvis i dette analysekapittelet foreslo jeg at siden psykisk helse er et gjentakende tema i *Exit*, produsere medierepresentasjonen av serien psykisk helse som et kvinneproblem. Dette som en forlengelse av oppfatningen av kvinner som det hysteriske kjønn i det patriarkalske samfunn.

Kapittel 6: Medias dekning av det maskuline finansmiljøet

I de to foregående analysekapitlene så jeg nærmere på hvordan psykisk helse ble fremstilt i to nøkkelscener og i medierepresentasjonene i avisartiklene. De feministiske kritikkene av nøkkelscenene viste at det er et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i *Exit*, samt at kjønnsrollene blir fremstilt på forskjellige måter. Analysen av avisartiklene viste tydelige kjønnsforskjeller i dekningen av psykisk helse; psykisk helse ble fremstilt som et kvinneproblem. I dette analysekapittelet vil jeg rette fokuset mot finansmiljøet, kulturen og oppførselen til finansmennene i serien. Dette ved å se på avisenes fokus på å bekrefte og avkreft om det finansmiljøet som portretteres i serien stemmer overens med virkeligheten. Jeg vil først vise til en nøkkelscene som presenterer oppførselen til to av finansmennene, før jeg videre gjør en feministisk kritikk av scenen der jeg ser nærmere på følgende spørsmål: *Hvordan er maktforholdet mellom menn og kvinner fremstilt? Og hvordan blir kvinner seksualisert?*

Funnene fra den feministiske kritikken viser at det er et skeivfordelt maktforhold mellom kvinner og menn i serien. Mennene har den økonomiske makten, og kvinnene er avhengige og underlagt mennene. Kvinnene blir seksualisert i den forstand at de skal tilfredsstille sine menn og gi dem bekreftelser; de blir seksuelt objektivisert og deres verdi stammer fra deres seksuelle fremtreden. Videre vil jeg gjøre en analyse av utvalgte sitater fra åtte avisartikler som omhandler bekreftelser og avkreftelser av virkelighetens *Exit*-miljø. I dette analysekapittelet vil jeg prøve å besvare følgende forskningsspørsmål: *Hva blir vektlagt i avisartiklene om bekreftelser og avkreftelser av det maskuline finansmiljøet i Exit?*

Funnene fra analysen av avisartiklene viser at det er kjønnsforskjeller i mediedekningen av avkreftelser og bekreftelser. Samt at media vektlegger enkeltpersoners erfaringer og historier, da spesielt de som bekrefter at *Exit*-miljøet finnes. Målet med dette analysekapittelet er å finne ut av hva avisene vektlegger, og hvilke intervjuer de velger å ha med i sine artikler om avkreftelser og bekreftelser. Årsaken til at jeg ville undersøke dette er fordi det henger sammen med hvordan kvinner (og menn) blir fremstilt i avisene. Jeg vil her vise at det er primært menn i avisene som bekrefter at virkelighetens *Exit*-miljø eksisterer, og at det i all hovedsak er en kvinne som avkrefter dette. Dette tyder på at det fins et mannsdominerende miljø i Norge som *Exit* portretterer; det eksisterer et miljø der kjønnsforskjeller, makt og seksualisering er fremtredende – der det patriarkalske samfunn briljerer. Det jeg prøver å si med dette analysekapittelet er at medierepresentasjonene er med på å videreformidle serien *Exit* sitt budskap; det er et miljø og en kultur som utelukkende bygger på mannlig dominans og patriarkalske verdier i det norske samfunn.

Siden avkreftelser og bekreftelser er et gjennomgående tema i mediedekningen av *Exit*, vil jeg her foreslå at avisene fremstiller den verden vi lever i og det norske finansmiljø som mannsdominerende. Dette siden avisene viser til kjønnede forskjeller i bekreftelsene og avkreftelsene der det spesielt er en kvinne som avkrefter, og flere menn som bekrefter. Dette blir en slags forlengelse av forståelsen det patriarkalske samfunn der menn dominerer arbeidssektoren og kvinner er i undertall.

6.1 Nøkkelscene

I denne delen vil jeg presentere en utvalgt nøkkelscene fra *Exit*. Kriteriet for scenen til var at den skulle aktualisere problemstillingens tre tematikker: kjønnsforskjeller, makt og seksualisering. Siden de to forrige analysekapitlene omhandlet kjønnsforskjeller i større grad, har jeg her valgt å vise til en nøkkelscene som viser mer til seksualisering og makt. Nøkkelscenen ble valgt med den hensikt å egne seg til analysekapittelets formål; å undersøke hva som blir vektlagt i avisartiklene om bekreftelser og avkreftelser av det maskuline finansmiljøet i *Exit*. Nøkkelscenen er på mange måter koblet til måten kvinner er presentert på i serien, selv om scenen kun inneholder to finansmenn.

Først vil jeg gi kontekst til den utvalgte nøkkelscenen, og kort nevne hva som har skjedd i perioden før nøkkelscenen fant sted. Finansmannen Adam har blitt forlatt av konen Hermine. Hermine er gravid med barnet til Henrik, Adams finanskompis. I et desperat forsøk på å tjene egne penger, har Hermine presset Henrik for penger med å bruke deres ufødte barn som pressmiddel – hvis ikke han gir henne penger vil hun avsløre for hans familie at han er barnets far. Henrik har giftet seg med moren til hans barn, Tomine. Han sliter med angst for at han kan ha blitt smittet med alvorlige seksuelle overførbare sykdommer etter han var sammen med en dame i Mosambik. Av den grunn avviser han Tomine når hun tar initiativ til fysisk kontakt. Både Adam og Henrik er i en prosess med å tjene enda mer penger. Nøkkelscenen er hentet fra *Exit* sesong to, episode 3; «Tro mot deg selv» i tidsrommet 08:49-11:51.

Finansmennene Adam og Henrik sitter i Adams luksusbåt og drikker øl sammen. Ut av det blå sier Henrik: «Jeg tror ikke jeg kan fortsette sånn». Han refererer her til sitt ekteskap med konen Tomine. Videre fortsetter dialogen slik:

Adam: «Jeg har ringt Hermine og stoppet utbetalingene. Hun skjemper seg når hun er blakk».

Henrik: «Kanskje, men det er bare én ting».

Adam: «Ikke gi henne noe. Da ber hun bare om mer».

Henrik: «Om det ikke var henne kunne det vært hundrevis av andre. Du vet Tomine, dumme neket, faktisk er glad i meg. Jeg var i lock down i seks uker med henne og ungene. Jeg var så langt fra å ta livet av meg». Sier han mens han holder opp hånda og illustrerer hvor kort han var ifra å ta sitt eget liv. «Det er det siste stedet jeg vil være».

Adam: «Dette er jo ikke nytt. Sånn har livet ditt vært de siste åtte årene. Jeg husker ikke sist du ikke var lei kona di. Du kjøpte et hus fordi hun trodde det ville hjelpe. Hva ga du for det? 20 mill?».

Henrik: «20 mill».

Adam: «Du har vært lei av det i en evighet. Hvorfor kommer det nå?».

Henrik: «Fordi jeg pulte en dame i et blikkskur i Mosambik».

Adam: Begynner å le.

Henrik: «Hva er det? Hva er morsomt?».

Adam: «Hører du det ikke? «jeg knulla en dame i et blikkskur i Mosambik». Hvorfor påtar du deg skylda?».

Henrik: «Hva mener du? Alle er vel enige om at dette er min skyld».

Adam: «Det er jo i et forhold. Spørsmålet er hvorfor du oppfører deg som du gjør? Jo, fordi du trenger bekreftelse som alle andre. Det er hennes jobb. Dere skal gjøre hverandre bedre enn dere er hver for dere. Og det gjør dere ikke. Du er som meg. Var ikke mest populær i klassen. Var flinkere med tall enn med mennesker. Nå får du akkurat hvem du vil. Du ser helt grei ut, men fremfor alt er du rik. Hun gir deg ikke bekreftelsen du trenger. Spør heller hvorfor du skal ha dårlig samvittighet fordi du er den du er?».

Henrik: «Jeg vet godt hvem jeg er. Jeg orker ikke dette mer, jeg er ferdig».

Adam: «Du har vel særeie⁶?».

Henrik: «Ja. Ekteskapskontrakt».

Adam: «Da har du jo svaret».

Henrik: «Du har sikkert rett. Jeg må bare finne en måte å avslutte det på så hun ikke savner meg. Hun kommer sikkert til å ringe 50 ganger om dagen og grine. Jeg kan ikke drepe henne heller. Ta en Phil Spector. Det funker ikke».

Adam: «Skal vi snakke forretninger? Det er på tide å selge første runde med opsjoner. Innkassere, kjøpe mer». Sier han mens han smiler og danser sittende.

Henrik: «Perfekt. Har du begynt å danse, nå? Alt klart hos oss. Bare å trykke på knappen».

(NRK, 2021, Tro mot deg selv, 08:49-11:51)

6.1.1. Feministisk kritikk

Som tidligere nevnt er analysekapittelets forskningsspørsmål: *Hva blir vektlagt i avisartiklene om bekreftelser og avkreftelser av det maskuline finansmiljøet i Exit?* I den forbindelse vil jeg i denne feministiske kritikken stille følgende spørsmål: *Hvordan er maktforholdet mellom menn og kvinner fremstilt? Og hvordan blir kvinner seksualisert?*

I dialogen mellom Adam og Henrik blir det tydelig hvilket syn de har på kvinner. Hvis kvinnene ikke trer seg slik de ønsker, er kvinnene som en belastning for mennene og de blir oppfattet som ustabile, følelsesladde, desperate kvinner. De er maskulint overordnet kvinnene – de lever i det Connell (2005) omtaler som hegemonisk maskulinitet. Dette siden de har makt både i den kulturen de lever i, samt i deres relasjon med kvinner. Lykke (2008, s.120-121) understreker at Connells hegemoniske maskulinitet er med på å legitimere de patriarkalske kjønnsmaktordningene som fører til at privilegerte menn kan underordne og dominere kvinner (og andre menn).

Adam og Henrik prater om sine koner som svakere enn dem selv, da spesielt når det kommer til økonomi. Den økonomiske makta mennene har kommer tydelig frem i nøkkelsenene både ved at Adam stopper utbetalingene til Hermine, og at Henrik brukte 20 millioner kroner på et hus kun fordi Tomine mente at det skulle hjelpe forholdet deres. Det kan tolkes dithen at Henrik bruker sin økonomiske makt for å få Tomine til å

⁶ Særeie er ektepakt som tilsier at ektefellenes eiendeler og verdier ikke skal deles likt ved skilsmisse eller dødsfall (Lødrup, 2018).

være fornøyd – at han kan kjøpe seg ut av ekteskapets problemer. Som han selv sier i nøkkelscenen, er det mange hundre kvinner som kunne presset han for penger, ikke bare Hermine. Tomine, som for ordens skyld er hjemmeværende troféfrue, har ingen makt over Henrik og er økonomisk avhengig av han i hverdagen. Hun har lite å stille med i en eventuell skilsmisse. Det blir som Connell (2002, s. 28-35) skriver om at kjønn er sosialt konstruert gjennom maskuline og feminine roller. I likhet med Bourdieu (2000) som skriver at kjønnetes kropp representerer den sosiale konstruerte forskjellen mellom menn og kvinner der kvinner assosieres med hjemmet og mennene med dominans. I nøkkelscenene blir mennene fremstilt som de med makten – de dominerende – og kvinnene som hjemmeværende, svakere kjønn som ikke gjør motstand. Dette går i tråd med Greene og Meyers (2014) tidligere forskning som viste at usunne kjønnsroller i ekteskap er et farlig kulturbudskap; kvinner ikke kan eller burde forlate sine dominante ektemenn.

Adams uttalelse om at Henrik har særeeie og at svaret ligger der, er et bevis på at penger genererer makt. Det at Adam sier at Hermine tar seg sammen når hun er blakk er med på å underbygge forståelsen av økonomisk avhengighet og makt. Konen har ikke noe å stille med, hun er underlagt mannen. Det blir som Beauvoir (1992, s.9-11, bok II) skriver om maskulinitet; gutter blir oppdratt med høyere krav enn jenter, og tilegnes derfor høyere verdi – de lærer seg å være stolte over sin maskulinitet. Hvis kvinnene ikke er slik som deres ektemenn forventer at de skal være, kan mennene bruke det som grunnlag til å ville skilles fra dem. Hvis dette skjer, er det mennene som går seirende ut fra ekteskapene – av den primære årsak at de har den økonomiske makten i relasjonen. Kjønnsforskjellene når det gjelder makt og seksualisering blir her tydelige. Det blir som den tidligere forskningen til Greene og Meyer (2014) der de skriver om «rollen som beskytter»; menn bruker deres maskuline dominans til misbruk, og kvinnene godtar dette.

På flere måter kan det sies at nøkkelscenen er med på å vise til seksualiseringen av kvinner; de skal tilfredsstille deres ektemenn, hvis ikke er de utro mot dem. Det er kvinnenens jobb å gi deres menn bekræftelser, hvis ikke har de grunn nok til å være illojal. Basert på APA (2008, s.1) sine fire steg for seksualisering, blir to steg gjeldende her: 1) en persons verdi stammer utelukkende fra hans seksuelle fremtreden eller oppførsel, ikke fra personens andre egenskaper. 2) en person blir seksuelt objektivisert som tilsier at personen blir gjort om til en gjenstand for andre personers seksuelle bruk istedenfor å bli sett på som en person med evne til selvstendig handling og beslutningstaking.

Henrik prater nedlatende om sin kone Tomine og uttaler at han ikke er like glad i henne som hun er i han. Det kan tolkes som at han kun er sammen med henne for synsskyld; at han har et perfekt A4-liv utad med kone og barn. Når realiteten er noe helt annet; at han tuller om at han var nærme på å ta sitt eget liv fordi han måtte tilbringe tid sammen med sin kone og deres barn.

Selv om jeg ikke skal gå nærmere inn på hva som skjer seinere i serien, er det verdt å nevne at Henrik er utro mot Tomine med vilje i deres egen seng for å få henne til å gå ifra han. Etter en tid i en annen leilighet han deler med en prostituert, angrer han og vil flytte tilbake med Tomine som fortsatt bor i deres 20 millioners hus. Siden han har særeeie, og at Tomine ikke har stort annet valg, flytter han hjem igjen og de fortsetter hverdagen som om ingenting har skjedd mellom dem. Dette underbygger de poengene jeg trekker frem i denne feministiske kritikken; menn har makt, de har økonomisk makt over sine koner og kan leve akkurat slik de selv ønsker uten å ta hensyn til noen andre.

Kvinner som er underlagt ektemannens makt, blir seksualiserte i den forstand at de skal tilfredsstille sine menn og gi de bekræftelse, og de har ikke like mange muligheter og må nøye seg med det livet mannen bestemmer.

6.2 Bekreftelser og avkreftelser

I forbindelse med dette kapittelets aktualisering av bekræftelser og avkreftelser, vil jeg innledningsvis i dette delkapittelet klargjøre for hvorfor det har skapt store medieoppslag. I *Exit* får seerne et innblikk i hvordan deler av det norske finansmiljøet er og hvordan finansmennene tjener pengene sine. *Exit* er basert på «fire finansmenn, som i 2017 fortalte sine oppsiktsvekkende historier fra miljøet [...] Serieskaperne har selv anslått at rundt 70 prosent av det som skjer i serien, er basert på historiene disse fire fortalte (Pedersen & Marthinussen, 2019). Hvilke scener og handlinger som er basert på de ekte fortellingene er uvisst. Dog sier regissør Karlsen til NRK at mye av de drøyeste historiene som skjer i serien, er en del av de 70% som stammer fra ekte historier fra det norske finansmiljøet (Pettersen & Ingebretsen, 2019).

Jeg vil her ta et dypere dykk i mediedekningen som aktualiserer bekræftelser og avkreftelser om serien *Exit* stemmer overens med Norges finansmiljø; festing, dop- og alkoholmisbruk, kvinnesyn, familierelasjoner, kjøp av prostituerte – det meste. Årsaken til dette er fordi det var et gjennomgående tema i datamaterialet, og ved å undersøke dette får vi et innblikk i hva avisene velger å inkludere i artiklene og hvordan finansmiljøet blir fremstilt i media. For å få mer oversikt i analysen velger jeg å dele denne analysedelen inn med to underoverskrifter; der den ene omhandler bekræftelser, og den andre avkreftelser. Dette analysekapittelet vil baseres på åtte artikler hentet fra datamaterialet. Felles for disse åtte er at de skriver om avkreftelser og/eller bekræftelser av virkelighetens *Exit*.

6.2.1 «Det må ha vært ganske fælt å være en del av det miljøet hvis du ikke passet inn»

Tittelen til dette delkapittelet er hentet fra Dagbladets artikkel *Insidere forteller: - Virkelighetens «Exit»*, skrevet av Ruben Pedersen og Linn-Christin Marthinussen (2019), som i større grad vil prege dette delkapittelet. I artikkelen kontaktet de et knippe norske mennesker som valgte å dele sine historier, meninger og erfaringer fra det norske finansmiljøet. Dette er både tidligere finanspersoner, nåværende finanspersoner, eskorter, forfattere og journalister.

De som ønsket å være anonyme, uttalte følgende til Dagbladet:

- Jeg føler at jeg har sett serien, selv om jeg ikke har sett den. Disse scenene har utspilt seg foran meg i virkeligheten ved flere anledninger, sier en med mange års kjennskap til miljøet. Overfor Dagbladet går vedkommende langt i å bekrefte at det hersker en slags lovløs tilstand blant enkelte (Pedersen & Marthinussen, 2019).
- Bemidlede mennesker har et annet spillerom enn andre. Når du har penger, og mye av det, står man nærmest fritt til å oppfylle det som kan oppfattes som ekstreme drømmer og preferanser. Enten i form av sex, vill festing eller luksuskjøp. Mannen, som ikke ønsker å identifiseres, beskriver et liv - som han selv har levd og vært vitne til - som «mørkt». Likevel er han påpasselig på å understreke at dette

hender i flere miljøer enn det serien tar for seg. - Det er ikke noe tvil om at kokain og horer aldri går av moten, men denne serien tar nok utgangspunkt i det mest ekstreme. I finansbransjen er det et fåtall som driver med dette, samtidig som det finnes mørketall. Det er uansett ingen tvil om at denne verdenen eksisterer fortsatt, mener han (Pedersen & Marthinussen, 2019).

Det er en fellesnevner i de to sitatene over; deler av det som vises i *Exit* utspiller seg i virkelighetens Norge. Det andre sitatet går mer i dybden på at penger genererer makt – det skaper et spillerom for å være en drittsekk. Til tross for at serien «tar nok utgangspunkt i det mest ekstreme» (Pedersen & Marthinussen, 2019), kan finansmiljøet forstås – gjennom mediedekningen – som troverdig.

At «kokain og horer aldri går av moten» (Pedersen & Marthinussen, 2019), viser til en mannssjåvinistisk holdning som ser på rus og prostituerte som en dagligvare. Kjøp av prostituerte viser en forlengelse av teorien om kroppen som et objekt. Prostituerte kan være både menn og kvinner. Med bakgrunn i at 7% av Norges befolkning er lhb+⁷, som tilsier at 93% av befolkningen er heterofile (Gram, 2021), er det naturlig å anta at de fleste finansmennene som kjøper prostituerte er heterofile. Og at de derfor kjøper tjenester fra kvinnelige prostituerte. Så og si alle prostituerte som vises i *Exit* er kvinner. I denne sammenheng blir prostituerte et objekt for finansmenneskenes egen tilfredsstillelse - kvinnekroppen blir seksualisert og assosiert med en vare som kan kjøpes. Dette kan gå inn under APA (2008, s. 1) sitt forslag om at seksualisering oppstår når blant annet en person blir seksuelt objektivisert ved at vedkommende blir sett på som en gjenstand for andre personers seksuelle bruk.

Som i eventyrene med prinsesser og prinser; kvinner er et objekt og et offer for mannlig dominans og undertrykkelse. Kulturen som serien aktualiserer og som media videre fremstiller via deres omtale av bekreftelser, kan ses på som Dworkin (1974) ser på eventyrfortellinger; kulturen skaper kjønnsroller og kjønnsforskjeller, den bestemmer hvordan man skal være, oppføre seg, hva man lærer og hvordan man skal føle seg. Den kulturen, verdiene og holdningene som kommer til syne gjennom medias dekning av *Exit*, som for eksempel kvinnesyn og prostitusjonsfester, kan gi føringer for hvordan dagens samfunn egentlig er – mer spesifikt lukkede deler av det norske rikmannssamfunnet. Jeg vil her trekke frem Bourdieu (2000), og hans syn på mannlig dominans som sosiale konstruert – en dominans som blir opprettholdt og ustoppeliggjort av samfunnet – her også i mediedekningen av *Exit*.

En av de som velger å stå frem med navn og bilde i artikkelen, er Olaf Olsvik. «Som suksessfull næringslivsleder, har han hatt VIP-billett til en verden de færreste trodde eksisterte. Derfor står *Exit* igjen som et kaldt gufs fra fortida» (Pedersen & Marthinussen, 2019). Olsvik får stor plass i artikkelen og han bekrefter overfor Dagbladet at *Exit* utspiller seg i virkeligheten. Dette underbygger han med erfaringer fra eget liv. Han sier blant annet dette om *Exit*: «Da jeg så første episode, ble jeg skremt. Etter hvert som serien utspilte seg, ble den mer sannferdig. Det fantes scener som kunne vært hentet fra mitt liv» (Pedersen & Marthinussen, 2019). Ved spørsmål om hvilke scener han kjenner seg igjen i, svarer Olsvik dette:

Prostitusjonsfestene. Kvinnesynet. Hvordan den viktigste personen i mitt liv var Olaf Olsvik. Mine behov gikk foran alt også familien. Jeg kunne ofte sitte i leiligheten min

⁷ Lhb+ er en forkortelse for lesbiske (l), homofile (h) og bifile (b), og for personer som tiltrekkes av alle kjønn eller annet kjønn (+), også kalt skeive (Gram, 2021).

å gråte. Ikke fordi jeg tenkte på omgivelsene mine, men fordi jeg syntes synd på meg selv, forteller 64-åringen, som understreker at han ikke har bidratt til serieinnholdet (Pedersen & Marthinussen, 2019).

Uttalelsen fra avisartikkelen viser den selvsentrerte holdningen til den tidligere næringslivsmannen - denne holdningsformen kan assosieres med de holdningene som blir aktualisert i dette kapittelets nøkkelscene. Olsvik trekker frem kvinnesynet og prostitusjonsfestene som kan ses parallelt med kvinnesynet som vises i nøkkelscenen; kvinner som objekter og seksualisering av kvinnekroppen. Kvinnesynet til finansmennene i *Exit*, som Olsvik kjenner seg igjen i, kommer tydelig frem i kapittelets nøkkelscene. Der de ser på kvinner som objekter, som Dworkins (1974) teori underbygger; kvinner er passive prinsesser som trenger en mann for å ha et lykkelig liv, de er underordnet og uskyldige som ikke utfordrer eller gir motstand til deres menn - de er objekter.

[...] «Exit» skildrer en faktisk virkelighet for personer knyttet til næringslivet i dag. - Jeg jobber med mennesker som dette. Jeg får telefoner ukentlig, enten fra den det gjelder, eller pårørende. Problemet nå er at det er større hemmelighold, og kokainproblemer er tabu. Ofte opplever personer i «høyere samfunnslag» at det ikke er rom for behandling. Man har en jobb som krever at du er til stede på daglig basis, sier han og fortsetter: - På generelt grunnlag vil jeg si at man ikke skal være så opptatt av å diskutere hvorvidt serien gjenspeiler virkeligheten. Det er på høy tide å se seg rundt, at firmaer strekker ut ei hånd mot en virkelighet som eksisterer i aller høyeste grad (Pedersen & Marthinussen, 2019).

Olsviks uttalelse tilsier at det er flere nordmenn enn man skulle tenke seg - spesifikt nordmenn med tilknytning til næringslivet - som sliter med dopmisbruk. *Exit* er som en ekstrem variant av virkelighetens skyggesider i deler av det norske finanslivet, likevel er Olsviks bekreftelser i media av at slike miljøer finnes, med på å underbygge påliteligheten til serien samtidig som det vekker opp tematikker som han selv anslår som tabu - noe som også ble vist i forrige analysekapittel om psykisk helse og hemmeligholdelsen av menn som sliter psykisk.

En av årsakene til at psykisk helseproblematikk er tabubelagt, er på grunn av finansmennenes hig etter å opprettholde fasaden utad. Jeg vil her trekke frem Beauvoirs (1992) teori om at gutter blir oppdratt til å ha en høyere verdi enn jenter; de skal være uavhengige, det forventes mer av dem fordi de skal være den overlegne. I tillegg er de et resultat av de holdningene de er oppdratt rundt; de tillæres at de skal være stolte over sin maskulinitet for å kunne håndtere livets vanskelige vei. Hvis menn viser følelser - som kvinner er oppdratt til å gjøre - kan det bli oppfattet som et tegn på svakhet, det passer ikke til deres maskuline rolle. Mediedekningen viser dog menns sårbarhet ved å intervju og portrettere finansmenn som forteller historier fra miljøet.

En annen som uttaler seg om virkelighetens *Exit*, er forfatter og tidligere journalist Bjørn Olav Jahr. Han sier blant annet: «Mye høres vilt ut, men jeg anser mye av dette som troverdig. For eksempel at fire karer har spleiset på en leilighet der de kan feste, ta dop, ligge med prostituerte og å generelt behandle andre mennesker som rekvisitter. Det er helt innafor i deres verden» (Pedersen og Marthinussen, 2019). Videre uttaler Jahr at flere elementer fra det miljøet *Exit* aktualiserer, er troverdige. Når han prater om finansmiljøet på Aker Brygge i Oslo -samme plass som finansmiljøet i *Exit* utfolder seg-,

sier han: «det må ha vært ganske fælt å være en del av det miljøet hvis du ikke passet inn» (Pedersen, Marthinussen, 2019).

Igjen vil jeg her understreke behandlingen av andre mennesker – her oftest kvinner, prostituerte – som objekter. Å ha en økonomisk makt i et miljø som tillater og normaliserer drittsekk-oppførsel, viser seg å ikke være så uvanlig ifølge Jahr. Denne kulturen blir godt representert og aktualisert i medierepresentasjonen av virkelighetens *Exit*.

Avslutningsvis i Dagbladets artikkel uttaler Jahr seg: «- jeg blir nesten overrasket over at folk blir overrasket. Om du har masse penger, ikke har noen særlig moral og er høy på kokain, er dette en helt naturlig verden for deg. Da er det rasjonelt å kjøpe en festbule sammen. Dette er reelt, og man er naive om man tror noe annet» (Pedersen, Marthinussen, 2019). Med samme oppfatning av nordmenns naivitet, er to eskortejenter fra hovedstaden.

Etter lanseringen av *Exit* sin første sesong høsten 2019, publiserte VG artikkelen *Eskorter om «Exit»: -Nordmenn er veldig naive* skrevet av Ida A. Evensen og Håvard K. Hansen (2019). Artikkelen handlet om hvorvidt scenene som utspiller seg i serien er reelle. I den forbindelse gjennomførte de intervjuer med to eskorter i Oslo, Andrea og Nikita, som for ordens skyld er pseudonym⁸. De forteller sine erfaringer med å jobbe som sexarbeider, og knytter dette opp mot *Exit*. Andrea sier: «Det er veldig mange som har blitt sjokkert over serien. Det sjokkerer meg, egentlig. At folk ikke allerede vet hva som er der ute [...]» (Evensen & Hansen, 2019). Videre spør VG:

VG: Skjer disse tingene i virkeligheten?

– Ja, helt klart.

VG: Er nordmenn litt naive?

– Ja, veldig.

«[...] De tar ofte oppdrag på eksklusive fester sammen med andre sexarbeidere – arrangert av finansmenn, hvor dopet og champagnen flyter. Akkurat som i NRK-serien «Exit». – Vi blir invitert på sånne fester, der det faktisk skjer, sier Nikita.» (Evensen & Hansen, 2019). Artikkelen refererer her til de elleville prostitusjonsfestene som foregår i serien, og eskortenes uttalelser i media bekrefter at deler av det norske finansmiljøet inneholder slike fester.

Feltarbeider Andrés Lekanger i PION, som er en interesseorganisasjon for sexarbeidere, sier «Exit» gir et innblikk i en liten del av sexsalget i Norge. – Den gir jo ikke akkurat et romantisk bilde av det å være sexarbeider. Og det er heller ikke et poeng, sier han. [...] Han mener samfunnet sender et signal om at sexarbeidere er uønsket til tross for at salg av sex er lovlig i Norge. Han mener spesielt deler av hallikparagrafen er problematisk. – Hallikparagrafen i landet gjør det ulovlig å selge sex med andre til stede. Og det er en av hovedårsakene til at de er mer utsatt for vold. Den kriminaliserer trygge måter å selge sex på, sier han (Evensen & Hansen, 2019).

Lekangers forståelse av hallikparagrafen som problematisk når det gjelder sexarbeidernes sikkerhet, er noe som tydelig utspiller seg i *Exit*, og nøkkelsen. Jeg vil

⁸ Pseudonym er et oppdiktet navn.

her igjen referere til Kittelsens uttalelse om finansmennene: «De forveksler det å ha mye penger med at ingen lover og regler gjelder for dem – at de er unntatt alle kjøregler i samfunnet for øvrig.» (Dahl & Vatn, 2019). Eskortenes sikkerhet og finansmennenes manglende respekt, underbygges av Nikitas historie: «Men i likhet med de prostituerte i serien har også «Nikita» opplevd flere ubehagelige episoder. – Det var en finansmann jeg var hos en gang, og vi hadde det bra. Han koste seg på sin måte og jeg holdt meg til alkohol. Og for noen er det normalt å daske på rumpa. Også plutselig slo han meg rett i trynet, sier Nikita.» (Evensen & Hansen, 2019).

«Jentene forteller om at det ofte er gifte menn som betaler for tjenestene de kan tilby. – De kommer kanskje til oss for å leve ut fantasien de ikke kan leve ut med kona si. Og for å ha litt spenning i hverdagen, sier «Andrea».» (Evensen & Hansen, 2019). Alle finansmennene i *Exit* er også gifte eller nyskilte menn, som alle kjøper seksuelle tjenester av prostituerte. Deres koner er som et symbol på et vellykket og fullkomment liv i det patriarkalske samfunnet – i kombinasjon med barn, hus og arbeid. Samtidig er de et objekt, de blir seksualisert i den form at de er der for å skape og oppdra barn, være «koner» og partner. Finansmennenes kjøp av prostituerte, er med på å seksualisere kvinnekroppen ytterligere. Kroppen er en vare, et objekt de ønsker for egen tilfredsstillelse. Her blir to punkter fra APA (2008, s.1) sine forslag om seksualisering; seksualiseringen skjer her når de prostituerte blir forbundet med å være sexy og fysisk tiltrekkende. Og seksuell objektivisering oppstår her når en person – kone eller prostituert – blir omgjort til en gjenstand for andre personers seksuelle bruk.

Den feministiske kritikken og medias dekning av bekreftelser viser at kvinner blir seksualiserte – spesifikt koner og eskorter. Dette kommer tydelig frem i VGs artikkel *Eskorter om Exit*. Eskortenes uttalelser tilsier at de blir fremstilt som rekvisitter – objekter – for finansmennenes egen tilfredsstillelse. Dop- og alkoholmisbruk blir også tatt frem i lyset, og bekrefter seriens formidling av at narkomane kan være designerkledde menn med flotte biler. Sitatene i analysen som bekrefter at finansmiljøet som vises i *Exit* stemmer overens med virkeligheten, er også med på å bekrefte at penger generer makt; har man i overkant god økonomi, lever man i såpass velstand at man kan gjøre akkurat hva man ønsker uten å tenke over konsekvensene av sine handlinger.

En av de som mener det er bra at *Exit* formidler en sterk mannskultur, er komiker og forfatter Sigrid Bonde Tusvik. Hun er en kvinneforkjemper som er kjent for å ha sterke meninger. I sin artikkel *Gi meg flere jenter i gul regnfrakk*, skriver hun lidenskapelig om jenterollen, og hvordan «jenter blir oppdratt til å være stille, oppføre seg ordentlig, ikke ta plass og skjerpe seg. De får ros når de er flinke og omsorgsfulle» (Tusvik, 2019). Jeg tolker artikkelen som et opprør mot assosiasjonen med jenter, som Beauvoirs teori om «det annet kjønn», som svakere i forhold til menn. Tusvik slår et slag i kampen mot kjønnsdiskriminering, og arbeider for et likestilt Norge der forskjellene mellom jenter og gutter er fraværende. Hun skriver:

Exit-gutta som skjærer av øret til en prostituert og ler av det etterpå, uten fylleangst. Disse Exit-gutta tar seg fryktelig til rette. Såpass mye at folk tror dette ikke skjer i virkeligheten, men bare i spilleren på NRK. Så naivt. Det ironiske er finanskvinner som sier de ikke kjenner seg igjen i beskrivelsene av en så karikert mannskarakter. Som om de noen gang blir tatt med i den indre sirkelen. Det er jo hele poenget. De gutta er ekstreme, de er få, men de finnes. De er ikke fagorganisert, for å si det sånn. Det er merkelig at folk ikke skjønner det. Bare den

aggressive syklingen av menn på vei til og fra jobb fra finansverdenen, viser at de tror de kan gjøre hva de vil, uansett. Men åtte episoder fra Tour de finance og et sentralstyremøte fra Finansforbundet hadde ikke fått like mye oppmerksomhet. Det er derfor det er viktig at både finanseliten blir dokumentert på verdens kuleste måte av Øystein Karlsen og at man deler ut Jentepriser i privilegerte Norge (Tusvik, 2019)

Tusvik har en ironisk og latterlig tone når hun uttaler seg om finanskvinner som har gått ut og påstått at de ikke kjenner seg igjen i *Exit*. I neste delkapittel skal jeg gå nærmere inn på benektelser av virkelighetens *Exit*, der blant annet en kvinnelig finansrådgiver, Thina Saltvedt, uttaler seg til forskjellige aviser.

6.2.2 «Milevis fra hvordan 99% av finanssektoren jobber»

Overskriften til dette delkapittelet er et sitat av Thina Saltvedt hentet fra NRKs artikkel *Exit 2 med mer historie: – Sesongen går mer i dybden på karakterene*, skrevet av Heather Ø. Eliassen (2021). Artikkelen ble publisert i forbindelse med lanseringen av seriens andre sesong, og inneholder intervju med serieskaper og regissør Karlsen og finansrådgiver Saltvedt. Sitatet aktualiserer tema for dette delkapittelet; avkreftelser av virkelighetens *Exit*. For å vise til mediedekningen av avkreftelser, vil jeg her referere til fem avisartikler hentet fra datamaterialet. Her vil spesielt tre personers uttalelser være gjeldende.

«Enkelte Dagbladet har vært i kontakt med, opplever at «Exit» tar utgangspunkt i faktiske hendelser, men at den ikke gjenspeiler dagens virkelighet» (Pedersen & Marthinussen, 2019). En som avkrefter at *Exit*-miljøet eksisterer i virkelighetens Norge, er investor Endre Tangenes. Ifølge VGs artikkel *Finansmann avviser «Exit»-rykter* av Mikal Hem (2019), har det gått rykter om at han er en av de fire finansmennene som har fortalt sine historier som *Exit* baseres på. Artikkelen ble utgitt kort tid etter *Exit* sesong en ble lansert, og inneholder kun intervju med Tangenes. Han avkrefter at han har hatt noe med serien å gjøre. «Folk har fine hus og fine biler, men det er litt fasade ved det. Det er en sterk prestasjonskultur i bransjen», sier Tangenes til VG. Han bekrefter også at det er mye festing, men at han har sett lite bruk av narkotika. Tangenes understreker at han er motstander av rusmisbruk og at han selv kun holder seg til alkohol. Videre mener han at serien ikke gjenspeiler finansmiljøet som er i Norge, og at serien handler mer om narkotikamisbruk enn finansbransjen (Hem, 2019).

En annen som ikke kjenner seg igjen i *Exit*-historiene er Trygve Hegnar, redaktør i finansavisen. I Petter Pettersens og Christian Ingebretsens NRK-artikkel *«Exit»-regissør har fått nye historier fra finansmiljøet* (2019), har de intervjuet finansrådgiver Saltvedt, serieskaper og regissør Karlsen og produsent Testmann-Koch. De har også inkludert uttalelser fra Hegnar fra hans intervju med Dagsnytt 18: «Det er veldig god underholdning, men jeg tenker ikke på luksusprostituerte, dop og kvinneforakt når jeg ser på finansbransjen, sa redaktør i Finansavisen, Trygve Hegnar i Dagsnytt 18 i går». I samme artikkel uttaler regissør og serieskaper Karlsen og produsent Testmann-Koch seg:

Jeg skjønner at finansmiljøet har et behov for å gå ut og statuere et eksempel. Hegnar og andre har helt sikkert rett i at de ikke kjenner seg igjen i dette, men samtidig så er det ikke tvil at vi ser oppførsel som kanskje avviker fra det som er normalt, sier Testmann-Koch. (Pettersen & Ingebretsen, 2019)

Ingen av oss har noensinne påstått at dette gjelder alle i finansbransjen, men hvis du hevder at det overhodet ikke finnes, så er det litt som å sitte på Mir og hevde at jorda er flat, sier regissør Karlsen. [...] mye av de drøyeste historiene er ting som er en del av de prosentene. (Pettersen & Ingebretsen, 2019)

De prosentene Karlsen refererer til i sitatet over, handler om de 70% av serien som er basert på ekte historier fra det norske finansmiljøet. Testmann-Koch og Karlsen støtter opp under *Exit*, og avkrefter redaktørens benektelse av at miljøet eksisterer. Avisartikkelen viser her til flere forskjellige oppfatninger og forståelser av det norske finansmiljøet. Artikkelen inneholder også uttalelse fra finansrådgiver Thina Saltvedt: «Det er klart historiene som fremstilles i serien er sjokkerende, men det bygger på faktiske historier. Så selv om det kun gjelder en liten del av bransjen, finnes det flere lignende historier» (Pettersen & Ingebretsen, 2019). Disse historiene som Saltvedt refererer til, har hun dog ingen personlig kjennskap til eller erfaring med selv, dette vil jeg gå ytterligere inn på videre i dette analysekapittelet.

Saltvedt er en person som er å finne i flere artikler der hun uttaler seg om at *Exit* ikke stemmer overens med virkeligheten. I 2019 gjennomførte Dagsavisen et intervju med Saltvedt i forbindelse med deres artikkeltema «navn i nyhetene». Intervjuet ble gjort i forbindelse med lanseringen av *Exit* sin første sesong, og reaksjonene av seriens beskrivelser av det norske finansmiljøet som «bader i kokain og prostituerte» (Dagsavisen, 2019). Ved spørsmål om hvor realistisk fremstillingen av finansmiljøet i *Exit* er, svarer Saltvedt:

Det er definitivt ikke slik de fleste i finansmiljøet lever hverdagen sin, langt derifra. Men jeg kjenner igjen visse karaktertrekk fra folka i serien, og så har jeg jo hørt noen historier [...] Det er egentlig bare å ta seg en tur på Tjuvholmen en fredag eller lørdag kveld. Da ser du mye rart. Jeg har jo hørt rykter om disse leilighetene folk leier for å ha fester i, men jeg kan avkrefte at jeg noen gang har vært på en sånn fest. Det tror jeg at jeg hadde husket, for å si det sånn (Dagsavisen, 2019).

Saltvedt bekrefter ikke at finansmiljøet som fremstilles i *Exit* eksisterer i virkeligheten, likevel benekter hun ikke at det kan finnes i deler av miljøet. Hun sier hun har hørt historier, dog at hun aldri selv har vært vitne til eller deltatt på lignende hendelser selv. Ved spørsmål om de drøyeste elementene i serien er basert på virkeligheten, svarer hun følgende: «Nå er jo jeg dame, og vi har vært litt utenfor disse herreklikkene. Det er generelt veldig få damer i miljøet. Uttrykket gutteklubben grei kommer jo fra et sted, kan di si» (Dagsavisen, 2019). Videre sier Saltvedt:

Folk er nysgjerrige og lurere på om det som kommer fram i serien er sant. Kan det være sånn det er, liksom? Det er det selvfølgelig ikke, og de som kjenner meg godt vet at jeg har veldig lite tid til annet enn seriøs jobbing. Men jeg skjønner at folk er nysgjerrige, for det er en myteomspunnet bransje. Det er mye penger som flyttes fort, og noen tjener veldig mye. I tillegg er det en litt lukket sirkel der mange er opphengt i å tjene veldig mye penger. [...] Jeg tenker at det er viktig med åpenhet for å få bukt med problemene. Her er det snakk om noen få som kan ødelegge tilliten til et helt system. Det er ekstremt viktig at folk har tillit til finanssystemet og de som faktisk forvalter pengene våre. Hvis de hadde oppført seg som folk i denne serien, ville det ikke vært mye tillit igjen tror jeg (Dagsavisen, 2019).

Her nevner Saltvedt at bransjen er myteoppsunnet, samtidig som det eksisterer en liten gruppe mennesker i miljøet som er opphengt i å tjene mye penger – slik som

finansmennene vi møtes på i *Exit*. I NRK-artikkelen *Exit 2 med mer historie: – Sesongen går mer i dybden på karakterene* av Heather Ø. Eliassen (2021), fortalte Saltvedt om hvordan finansbransjen er i motsetning til *Exit* sin fremvisning av den:

Ut ifra traileren så ser jeg at det blir veldig høy party faktor, høyt narkotika forbruk, mye irregulære transaksjoner på alle plan og mye svarte penger. Med andre ord, milevis fra hvordan 99% av finanssektoren jobber – heldigvis for det. Det var nok høyere partyfaktor for 15-20 år siden, enn det man ser i dag. Det er veldig streng kontroll på hvordan og hva man kan ta med kunder ut på og hvor mye penger man kan bruke (Eliassen, 2021).

6.2.3 Avkreftelser og bekreftelser, hva sier det oss?

De tidligere forskningene til Peterson (2014), Adcock (2010) og Sjøvaag og Pedersen (2019) viser at kjønnsrepresentasjoner i aviser er forskjellige – menn og kvinner blir fremstilt på ulike måter. Det er kun menn som bekrefter at et slikt miljø eksisterer i Norge (sett bort ifra de anonyme der kjønn er uvisst), mens det er tre personer som avkrefter; en som er antatt å være en av de fire finansmennene som serien er basert på, en redaktør i finansavisen og en finanskvinne. Denne kvinnen – Saltvedt – blir gjentatte ganger intervjuet i avisene. Hun understreker dog at hun er kvinne og derfor ikke har tilgang til disse lukkede gutteklubben-grei miljøene. Hennes uttalelser er derfor basert på et kvinnelig synspunkt i et mannsdominerende miljø. Det interessante her er at media velger å bruke en kvinne for å avkrefte at *Exit*-miljøet finnes i Norge, når vinklingen til finansmennesenes livsstil i serien bygges på fortellinger fra fire menn. Som den kvinnelige finanskvinnen i *Exit* uttalte: «Bransjen er så full av testosteron og mannlig selvmedlidenhet at du skulle ønske at du ikke hadde eggstokker» (NRK, 2021, Frihavn, 24:15-24:30).

Exit sin andre sesong aktualiserer flere kvinnelige synspunkter, her er hovedfokuset på konene, ekskonene, au pairene og eskortene – kvinnelige finanspersoner får mindre plass. Det er derfor interessant at mediedekningen som omhandler avkreftelser, velger å intervju en finanskvinne – Saltvedt. Jeg ser på Saltvedt sine opplevelser av finansmiljøet som reelle og at det er hennes eget syn på miljøet. Tatt i betraktning at hun er kvinne, er det naturlig å forstå hennes påstand at kvinner ikke har blitt invitert inn i det hun omtaler som «gutteklubben grei» (Dagsavisen, 2019). Som Tusvik (2019) sier: «Det ironiske er finanskvinner som sier de ikke kjenner seg igjen i beskrivelsene av en så karikert mannskarakter. Som om de noen gang blir tatt med i den indre sirkelen». Selv om Saltvedt sier at hun har hørt historier, uttaler hun overfor NRK (Eliassen, 2021) at de har strenge regler i bransjen og at slik oppførsel som *Exit*-mennene har, ikke hadde være mulig i de seriøse miljøene.

Medias omtale av enkeltpersoners erfaringer og historier fra Norges finansmiljø, gir innsikt i og videreformidler forståelsen av det sexistiske patriarkalske samfunn der forskjellene i kjønnsrollene er tydelige. Som Tyson (1999) påstår, gir et sexistisk patriarkalsk samfunn føringer for biologisk essensialisme. Dette tilsier at kjønnsforskjeller er uforanderlige. Medias dekning og videreformidling bidrar til å opprettholde og naturliggjøre forståelsen av uforanderlige kjønnsforskjeller i Norges finansmiljø. Innledningsvis i denne masteroppgaven står det: «2 % av alle meglere og hedgeforvaltere er kvinner. Denne verden er skapt av og for menn» (NRK, 2021, Frihavn, 24:15-24:30). Sitatet viser til overfloden av menn i finansmiljøet og underrepresentasjonen av kvinner. Dette er noe som igjen kommer til syne i

mediedekningen av *Exit*. Det er tilsynelatende kun menn som står frem og bekrefter at handlingene som skildres i serien, utspiller seg i virkeligheten. Det er relevant å nevne at ingen kvinner som har stått frem med navn, ei heller blir de anonyme omtalt med «hun» eller «henne». Dette underbygger at finansmiljøet er mannsdominerende.

6.3 Oppsummering

I dette analysekapittelet har jeg sett nærmere på finansmiljøet, kulturen og oppførselen til finansmennene i *Exit*. Dette ved å først vise til en nøkkelscene som aktualiserte oppførselen til to finansmenn og gjøre en feministisk kritikk der følgende spørsmål ble stilt: *Hvordan er maktforholdet mellom menn og kvinner fremstilt? Og hvordan blir kvinner seksualisert?* Den feministiske kritikken viste at det er et skeivfordelt maktforhold mellom kvinner og menn; menn har den økonomiske makten, kvinner er avhengige av og underlagt mennene. Kvinnene blir seksualiserte ved at de blir sett på som objekter for mennenes egne nytelser.

Etter den feministiske kritikken gikk jeg videre til mediedekningen av bekreftelser og avkreftelser av virkelighetens *Exit*. Her var forskningsspørsmålet: *Hva blir vektlagt i avisartiklene om bekreftelser og avkreftelser av det maskuline finansmiljøet i Exit?* Åtte avisartikler ble her undersøkt. Analysen viser at det er kjønnsforskjeller avisartiklenes omtaler av avkreftelser og bekreftelser; det er primært menn som bekrefter, og en gjentakende kvinne som avkrefter i datamaterialet. De vektlegger personers erfaringer og historier, da spesielt de som bekrefter at *Exit*-miljøet eksisterer. I analysen kommer det frem at «gutteklubben grei» (Dagsavisen, 2019) fortsatt eksisterer. Avisene er på den måten med på å understreke at den norske finansbransjen er preget av en maskulin kultur.

Innledningsvis i dette analysekapittelet foreslo jeg at avisene fremstiller den verden vi lever i og det norske finansmiljøet som mannsdominerende. Dette som en forlengelse av forståelsen av det patriarkalske samfunn der menn dominerer arbeidssektoren og kvinner er i undertall.

Kapittel 7: Avsluttende refleksjoner

Formålet med denne oppgaven har vært å undersøke hvordan norske aviser rammer inn og formidler temaene kjønnsforskjeller, makt og seksualisering i deres representasjoner av den norske TV-serien *Exit*. Dette gjorde jeg gjennom å analysere 21 avisartikler fra fire aviser. Jeg ønsket i tillegg å forske på gapet mellom hvordan avisene formidler *Exit* og de tre tematikkene, i forhold til hvordan temaene ble fremstilt og formidlet i serien. Jeg valgte derfor ut noen spesifikke nøkkelscener til analysen. Hvert analysekapittel inneholder derfor tre feministiske kritikker av til sammen fire nøkkelscener. Ved å kombinere analysen av avisartikler og feministisk kritikk av nøkkelscener, gir denne oppgaven et nyansert blikk på hva avisartiklene vektlegger (og utelater) i deres medierepresentasjoner. Oppgavens hovedproblemstilling var:

Hvordan blir kjønnsforskjeller, makt og seksualisering fremstilt i norske avisers dekning av serien Exit?

For å forske nærmere på hvordan media representerte oppgavens tre tematikker i deres representasjoner av *Exit*, utformet jeg tre forskningsspørsmål som hadde som formål å bidra til å besvare oppgavens problemstilling. Disse var: 1) *Hvordan blir det mannlige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?* 2) *Hvordan blir det kvinnelige kjønn fremstilt i medieinnrammingen av Exit?* 3) *Hva blir vektlagt i avisartiklene om bekreftelser og avkreftelser av det maskuline finansmiljøet i Exit?* Hvert forskningsspørsmål la rammer for hvert sitt analysekapittel. Analysekapitlenes nøkkelscener aktualiserte oppgavens tre hovedtematikker, i tillegg til å passe med det empiriske materialet som hvert analysekapittel baserte seg på. Til de feministiske kritikkenes av nøkkelscenene var disse spørsmålene gjeldende: 1) *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir mannlige roller definert?* 2) *Til hvilken grad er det et patriarkalsk forhold mellom menn og kvinner i serien, og på hvilken måte blir kvinnelige roller definert?* 3) *Hvordan er maktforholdet mellom menn og kvinner fremstilt? Og hvorvidt og eventuelt hvordan blir kvinner seksualisert?* De feministiske, kritiske spørsmålene har tilført analysekapitlene mer bredde og forståelse for seriens fremstillinger av temaene, og gitt en rød tråd til den videre analysen av medierepresentasjonene. Dette fordi det er en dissonans mellom min feministiske forståelse av hvordan serien formidler og fremstiller, og mine funn fra analysen av avisartiklene.

Denne dissonansen - gapet - mellom nøkkelscenene og mediedekningen ble tydelige gjennom å gjøre følgende: først introdusere karakterene og de nøkkelscenene og tema de aktualiserte samt gjøre en feministisk kritikk av scenene. For så å presenterte mediedekningen og analysere disse ved å bruke en medierammeanalyse med en fleksibel tilnærming til følgende steg: undersøke vinklingen til historien og hva den bakenforliggende årsaken er og redegjøre for viktige karakterer i historien ved å ha en narrativ analytisk tilnærming samt å finne historiens plass i en større sosial og kulturell kontekst. I dette kapitlet skal jeg oppsummere funnene fra analysekapitlene, og videre plassere disse i en større sosial og kulturell kontekst. For å runde av vil jeg dele mine tanker om oppgavens begrensninger, og for veien videre.

7.1 Oppgavens funn

Et sentralt funn i denne oppgaven er fra første og andre analysekapittel om psykisk helse. Siden psykisk helse er et gjennomgående tema både for kvinner og menn i *Exit*,

produserer medierepresentasjonene av serien psykisk helse som et kvinneproblem, og videreformidler tema psykisk helse blant menn som tabu. Dette til tross for at psykisk helse blant menn er et prioritert tema i dagens samfunn, og et tema som har større plass i begge sesongene av *Exit*. Det er et gap mellom min feministiske kritikk av nøkkelscenen som aktualiserer menns psykiske helse, og mediedekningen av samme tema. Det var fremtredende kjønnsforskjeller i medias representasjon av psykisk helse; det ble fremstilt som et kvinneproblem, og tema menns psykiske helse ble opprettholdt som tabubelagt. Jeg så sammenheng med dette og forståelsen av kvinner som det hysteriske kjønn og menn som eventyrprinsener som har livet på stell og ikke viser tegn til sårbarhet eller følelser. Nøkkelscenene til de to første analysekapitlene viser skyggesidene av å leve i et patriarkalsk samfunn; mannen som hallusinerer og prøver å ta sitt eget liv og kvinnene som mister sitt ufødte barn som et resultat av de psykiske påkjennelsene hun utsettes for av sin tidligere ektemann.

Det er også en kjønnet forskjell når det kommer til handlingene som preger avisartiklene; kvinnene assosieres med tematikker som abort, fysisk og psykisk vold, barn- og familieliv, å ta hevn på sine eksmenn, prostitusjon ol. I motsetning til mennene, som forbindes med luksuriøse biler, økonomisk velstand og rus- og alkoholproblemer. *Exit* viser deler av det norske finansmiljøet som i stor grad aktualiserer oppgavens tre tematikker; menn med makt, betydelige kjønnsforskjeller og seksualisering av kvinner. Avisenes dekning av serien er ikke like nyansert og direkte som min feministiske tolkning av hvordan serien formidler og fremstiller.

Jeg vil her understreke at det var tydelige forskjeller i omfanget artikler som handlet om Hermine i forhold til William. Avisene vektlegger mer det emosjonelle og de personlige erfaringer i artiklene om den kvinnelige karakteren og skuespilleren. Dette i motsetning til avisenes fraværende aktualisering av den mannlige karakteren og skuespilleren. Det er kjønnede forskjeller i hvordan mediedekningen av psykisk helse; der kvinner assosieres som den følsomme, hysteriske og svake. Mens mennene assosieres som den stødige og følelsesløse. Det blir en forlengelse av en kulturforståelse av psykisk helse blant menn som tabubelagt, og kvinner som det hysteriske kjønn. Vektleggelsen av de kvinnelige skuespillernes erfaringer og forståelser, tyder på at kvinner – igjen – blir assosiert med det svake kjønn.

I oppgavens tredje analysekapittel blir det tydelig at mediedekningen av *Exit* har et stort fokus mot å avkrefte eller bekrefte om det maskuline miljøet som portretteres i serien, faktisk stemmer overens med virkelighetens finansmiljø. Den feministiske kritikken av nøkkelscenen viste at det var et skeivfordelt maktforhold mellom kvinner og menn, og at kvinner ble seksualisert. Analysen av mediedekningen viste at det var kjønnsforskjeller i avisartiklens omtaler av bekreftelser og avkreftelser; det var primært menn som bekreftet, og kvinne som avkreftet. Det kom også frem at den lille, lukkede gruppen av finansmenn som fremstilles i *Exit*, også eksisterer i virkeligheten samt at det norske finansmiljøet er mannsdominert – dette viste både artikler som bekreftet og avkreftet. Som nevnt i analysekapittelets innledning, foreslo jeg at avisene fremstiller den verden vi lever i og det norske finansmiljøet som mannsdominerende. Dette som en forlengelse av forståelsen av det patriarkalske samfunn – der menn dominerer arbeidssektoren og kvinner er i undertall.

7.2 Større sosial og kulturell kontekst

Hva sier mine funn om Norge og den verden vi lever i? Hva sier den om mediene? Denne oppgaven gir kunnskap om, og innblikk i, hvordan aviser er med på å formidle (og ikke formidle) samfunnsviktige tematikker fra et spesifikt felt (her TV-serie) sett i forhold til hvordan de *opprinnelig* blir fremstilt. Når jeg her skriver opprinnelig, refererer jeg til den feministiske tolkningen. Det viser seg å være en krasj mellom hvordan TV-serien *Exit* formidler og aktualiserer viktige og relevante tematikker, og hvordan avisdekningen representerer serien gjennom deres artikler. Selv om *Exit* er både nyansert, progressiv og formidler ulike samfunnsrelevante problematikker som blant annet psykisk helse, kjønnsforskjeller i det patriarkalske samfunn, skjevfordeling av makt og seksualisering av kvinner, er ikke mediedekningen like dekkende og fokuserer heller på de mer åpenbare ting. Til tross for at Norge er et likestilt land der forskjellene mellom kjønnene ikke skal være av betydning, viser denne undersøkelsen at avisenes representasjoner av *Exit* fremstiller kjønnene på forskjellige måter.

I likhet med Peterson (2014) og Adcock (2010) sine undersøkelser av avisrepresentasjoner i Sverige og Storbritannia, kan vi se at mine funn fra forskning på norske avisrepresentasjoner også viser at kvinner blir representert ulikt sammenlignet med menn. På samme måte som at Petersons funn viser videreformidling og forsterkning av stereotypier av frivillig barnløshet i Sverige, viser denne oppgavens funn at den norske avisdekningen av *Exit* er med på å forsterke og videreføre stereotypier knyttet til det patriarkalske samfunn; der kjønnsforskjeller er fremtredende. Studien til Sjøvaag og Pedersen (2019) undersøkte i likhet med min oppgave norske aviser – dog viser deres undersøkelse at de mindre norske avisene er flinkere enn de større når det kommer til kjønnsrepresentasjoner i Norge. Dette kan ses i tråd med mine funn, som viser at det er kjønnsforskjeller i representasjonene i de større norske avisers representasjoner.

På mange måter kan man si at mediedekningen er feministisk siden fokuset ligger mot kvinner i forbindelse med tema psykisk helse. Dog oppfattes ikke mediedekningen som likestilt i den forstand at menns psykiske helse blir undergravet. Avisartiklene fremstiller William som et offer for sosiale og kulturelle stereotypier – en forestilling om at psykisk helse blant menn er tabulagt. Dette til tross for et økt fokus i det moderne samfunnet, der det er egne merkedager og måneder for menns psykiske helse. Dette går i tråd med tidligere forskninger – Peterson (2014) og Adcock (2010) – som viser at menn og kvinner blir representert på forskjellige måter i aviser.

González-de-Garay, Marcos-Ramos og Portillo-Delgado (2020) sin undersøkelse viser at flere TV-serier i Spania underrepresenterte kvinner og overrepresenterte menn. Kvinner ble oftere seksualiserte enn menn. Deres hovedfunn viste at spanske TV-serier videreformidler stereotypiske oppfatninger av kvinner i samfunnet, i likhet med min forskning som viser at kvinner og menn blir fremstilt på ulik måte og at mediedekningen er med på å opprettholde og videreformidle stereotypier.

I Greene og Meyers (2014) sin feministiske kritikk av en amerikansk TV-serie viser de hvordan hegemonisk kjønnsroller bidrar til å forsterke patriarkatet i TV-serien. Funnene av deres feministisk undersøkelser av amerikansk TV-serie, kan trekke paralleller mot funnene fra min oppgave. I likhet med min undersøkelse, viser de hvordan kjønn blir fremstilt på forskjellige måter. Der blant annet maskulin dominans, skjevfordelt maktforhold og kulturelle forståelser av kjønnsroller fører til kjønnsforskjeller i det patriarkalske samfunn. Til forskjell fra deres undersøkelse, mener ikke jeg med denne forskningen at *Exit* har et farlig kulturbudskap. Men heller at serien kan ses på som

representativ for den verden og det samfunn vi lever i. Selv om serien er overdreven og viser de mest brutale sidene av det patriarkalske samfunn, gir den en pekepinn mot hvordan kjønnsforskjeller, makt og seksualisering foregår i dagens samfunn – i virkeligheten. Serien gjenspeiler det samfunnet vi lever i, men mediedekningen av serien viser ikke dette i like stor (og tilfredsstillende) grad. Tidligere forskning og funnene fra denne undersøkelsen viser at kjønnsrepresentasjonene ikke er likestilte i både i Sverige, Spania, Storbritannia og Norge – menn og kvinner blir representerte på forskjellige måter. Dette til tross for at Norge er et av verdens mest likestilte land.

7.3 Studiens begrensninger og veien videre

Med denne oppgaven ønsket jeg å finne ut av hvordan media fremstiller serien *Exit*, og på hvilke måter medierepresentasjonene formidler temaene kjønnsforskjeller, makt og seksualisering. Dette ved å anvende to tilnæringsmåter for å både analysere og se kritisk på problemstillinger knyttet til kjønn, likestilling og mangfold. Oppgavens analytiske funn er basert på et begrenset utvalg avisartikler og nøkkelscener. I min oppgave har datamaterialet blitt strategisk utvalgt. Kanskje hadde denne forskningen analytiske funn vært annerledes om det for eksempel ble valgt et større antall aviser og avisartikler, og flere nøkkelscener fra serien. Et alternativ i denne oppgaven hadde vært å inkludere kvalitative intervjuer der publikumsforståelser av serien var gjeldende. På den måten hadde kombinasjonen av både feministisk kritikk av serien, intervju med seere av serien og analyse av mediedekningen skapt en bredere forskning og gitt ytterligere kunnskaper og forståelser. Dette kan være en pekepinn for videre forskning på feltet.

Jeg håper at min masteroppgave og dens funn kan bidra til å øke bevisstheten i forskning som handler om både medierepresentasjoner og feministisk kritikk av TV-serie og film – dette innen både kjønnsforsknings-, filmforsknings- og medieforskningsfeltet. Jeg ønsker at denne oppgavens analytiske funn blir sett på som et nyttig bidrag til forskningsfeltene siden de viser flere nyanser og et gap mellom fremstillinger i TV-serie og representasjonene i mediedekningen. Ikke minst håper jeg at min oppgave og dens resultater gir innsikt i hvordan media er med på å viderefordre og opprettholde stereotyper knyttet til kjønn, likestilling og mangfold i dagens samfunn. Forhåpentligvis gir mine resultater noe å lære for både filmskapere, journalister og kjønnsforskere. Avslutningsvis vil jeg understreke at til tross for at de temaer som har preget denne masteroppgaven (kjønnsforskjeller, makt og seksualisering) har blitt brukt i mange tidligere forskninger, viser det seg at det fortsatt er nødvendig å forske ytterligere på temaene – både i det norske samfunn og i globale og internasjonale kontekster. Norge og verden forandres kontinuerlig, og disse endringsprosessene påvirker også temaer innenfor likestillings- og mangfoldsfeltet.

Litteraturliste

- Adcock, C. (2010). The politician, the wife, the citizen, and her newspaper: Rethinking women, democracy, and media (ted) representation. *Feminist Media Studies*, 10(2), 135-159. <https://doi.org/10.1080/14680771003672254>
- American Psychological Association. (2008). Report of the APA Task Force on the Sexualization of Girls.
- Anderson, M. (2003). 'One flew over the psychiatric unit': mental illness and the media. *Journal of psychiatric and mental health nursing*, 10(3), 297-306.
- Aronsen, A. (2021a, 26. februar). Derfor heter serien «Exit». *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kjendis/derfor-heter-serien-exit/73454460>
- Aronsen, A. (2021b, 15. mars). Heftige scener: - Viktig å vise. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kjendis/heftige-scener---viktig-a-vise/73489741>
- Beauvoir, S.D. (1992). Det annet kjønn. Oslo: Pax forlag.
- Beauvoir, S.D. (2000). Det annet kjønn. Oslo: Pax forlag.
- Bolsø, A. (2019). Kroppen og fantasien om den. *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 43 (4), 259-272. <https://doi.org/10.18261/issn.1891-1781-2019-04-02>
- Bourdieu, P. (2000). Den maskuline dominans. Oslo: Pax Forlag A/S.
- Connell, R.W. (2002) *Gender*. Polity Press.
- Connell. (2005). *Masculinities* (2.utg). Polity Press.
- Dagsavisen (2019, 08. oktober). Finansrådgiver om «Exit»: - Noen få som kan ødelegge tilliten til et helt system. *Dagsavisen*. <https://www.dagsavisen.no/nyheter/navn-i-nyhetene/2019/10/08/finansradgiver-om-exit-noen-fa-som-kan-odelegge-tilliten-til-et-helt-system/>
- Dahl, I.D. & Vatn, O. (2019, 26. september). Agnes Kittelsen er troféfrue i drøy serie: – Sjokkert. *Verdens Gang*. Hentet fra: <https://www.vg.no/rampelys/tv/i/wPXvL5/agnes-kittelsen-er-trofefrue-i-droey-serie-sjokkert>
- Dahl, I.D. (04. Oktober 2019). «Exit» Tobias – virkeligheten er verre. *Verdens Gang*. Hentet fra: <https://www.vg.no/rampelys/tv/i/mRWB8g/exit-tobias-virkeligheten-er-verre>
- Dworkin, A. (1974). *Woman hating*. New York: Dutton.
- Eliassen, H.Ø. (2021, 16. februar). Exit 2 med mer historie: Sesongen går mer i dybden på karakterene. NRK. <https://www.nrk.no/kultur/en-sesong-med-mer-historie--exit-2-gar-mer-i-dybden-pa-karakterene-1.15358837>
- Evensen, I.A. & Hansen, H.K. (2019, 07. oktober). Eskorter om «Exit»: - Nordmenn er veldig naive. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/rampelys/tv/i/nan9aL/eskorter-om-exit-nordmenn-er-veldig-naive>
- Gilligan, C., & Snider, N. (2018). *Why does patriarchy persist?*. Polity Press.

- González-de-Garay, B., Marcos-Ramos, M., & Portillo-Delgado, C. (2020). Gender representation in Spanish prime-time TV series. *Feminist Media Studies*, 20(3), 414-433. <https://doi.org/10.1080/14680777.2019.1593875>
- Gram, K.H. (2021, 26. januar) *1 av 3 skeive lite tilfreds med egen psykisk helse*. SSB. Hentet fra: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/1-av-3-skeive-lite-tilfreds-med-egen-psykisk-helse>
- Greene, J., & Meyer, M. D. (2014). The Walking (gendered) Dead: A feminist rhetorical critique of zombie apocalypse television narrative. *Ohio Communication Journal*, 52(1), 64-74.
- Hem, M. (2019, 04. oktober). Finansmann avviser «Exit»-rykter: - ikke sånn det fungerer i bransjen. Verdens Gang. Hentet fra: <https://www.vg.no/rampelys/tv/i/Op0820/finansmann-avviser-exit-rykter-ikke-saann-det-fungerer-i-bransjen>
- Hirsti, K. & Eliassen, H. (2021, 26. februar). Hevnjakt og horeri. NRK. Hentet fra: https://www.nrk.no/kultur/xl/exit-sesong-2_-kvinnene-tar-hevn-1.15377111
- Jalil, H. (2021, 08. mars). Skyhøye seertall for sesong to av «Exit». NRK. Hentet fra: <https://www.nrk.no/kultur/skyhoye-seertall-for-exit-1.15407371>
- Jenssen, R.S. (2022, 27. januar). Essensialisme. I *Store norske leksikon*. Hentet [31.03.2022] fra: <https://snl.no/essensialisme>
- Kleve, M. (04. mars 2021). «Exit»-damenes hevn over grisegutta. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kultur/exit-damenes-hevn-over-grisegutta/73483415>
- Lea, M. (30. desember 2019). Sjokkserien: -Nesten et overgrep. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kultur/sjokkserien---nesten-et-overgrep/71643410>
- Lykke, N. (2008). *Kønnsforskning: En guide til feministisk teori, metodologi og skrift*. Samfundslitteratur.
- Lødrup, P. (2018, 04. desember). Særeeie. I *Store norske leksikon*. Hentet [26.04.2022] fra: <https://snl.no/s%C3%A6reeie>
- Moafi, H. (2020, 19. mai). Halvparten av befolkningen dropper TV. SSB. <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/halvparten-av-befolkningen-dropper-tv>
- Mosti, J. (2021, 25. februar). Exit 2 – premiere. NRK. Hentet fra: https://www.nrk.no/presse/programtaler/exit-2_-premiere-1.15369810
- NESH (2019, 12. februar). Forskningsetisk veileder for internettforskning. <https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetisk-veileder-for-internettforskning/>
- NRK. (2019, 11. september). TRAILER: Exit. [Episode i TV-serie]. I I. Klyve & P. Testmann-Koch (produsenter), *Exit*. <https://tv.nrk.no/serie/exit/ekstramateriale/KMNO90104919/avspiller>
- NRK. (2019, 27. september). Deg eller meg. [Episode i TV-serie]. I I. Klyve & P. Testmann-Koch (produsenter), *Exit*. <https://tv.nrk.no/serie/exit/sesong/1/episode/3/avspiller>
- NRK. (2019, 27. september). Face off. [Episode i TV-serie]. I I. Klyve & P. Testmann-Koch (produsenter), *Exit*. <https://tv.nrk.no/serie/exit/sesong/1/episode/4/avspiller>

- NRK. (2019, 27. september). Horer og hummer på Hankø. [Episode i TV-serie]. I I. Klyve & P. Testmann-Koch (produsenter), *Exit*.
<https://tv.nrk.no/serie/exit/sesong/1/episode/2/avspiller>
- NRK. (2019, 27. September). Hun er en hore. [Episode i TV-serie]. I I. Klyve & P. Testmann-Koch (produsenter), *Exit*.
<https://tv.nrk.no/serie/exit/sesong/1/episode/5/avspiller>
- NRK. (2021, 05. mars). Alle har noe på noen. [Episode i TV-serie]. I I. Klyve & P. Testmann-Koch (produsenter), *Exit*.
<https://tv.nrk.no/serie/exit/sesong/2/episode/1/avspiller>
- NRK. (2021, 05. mars). Frihavn. [Episode i TV-serie]. I I. Klyve & P. Testmann-Koch (produsenter), *Exit*. <https://tv.nrk.no/serie/exit/sesong/2/episode/4/avspiller>
- NRK. (2021, 05. mars). Tro mot deg selv. [Episode i TV-serie]. I I. Klyve & P. Testmann-Koch (produsenter), *Exit*. <https://tv.nrk.no/serie/exit/sesong/2/episode/3/avspiller>
- Orgad, S. (2012). *Media representation and the global imagination*. John Wiley & Sons.
- Paine, M.F. & Smith, B.P. (2015). Movember Is Mustache Month. *Clinical Pharmacology & Therapeutics*, 98(6), 562-564. <https://doi.org/10.1002/cpt.262>
- Pedersen, R. & Marthinussen, L. (2019, 03. oktober). Insidere forteller: - Virkelighetens «Exit». *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kjendis/insidere-forteller-virkelighetens-exit/71643033>
- Peterson, H. (2014). Absent Non-Fathers: Gendered representations of voluntary childlessness in Swedish newspapers. *Feminist Media Studies*, 14 (1), 22-37.
<https://doi.org/10.1080/14680777.2012.680196>
- Petterson, J. (13. Mars 2021). "Exit"-stjernen: - føler mye ømhet for Celine. *Verdens Gang*. Hentet fra: <https://www.vg.no/rampelys/tv/i/mB3bBg/exit-stjernen-foeler-mye-oemhet-for-celine>
- Petterson, J. (2020, 25. mars). «Exit» sesong 2: - Frustrerte finansfruer på hevtokt. *Verdens Gang*. Hentet fra: <https://www.vg.no/rampelys/tv/i/MRbP8o/exit-sesong-2-frustrerte-finansfruer-paa-hevtokt>
- Petterson, P. & Ingebretsen, C. (2019, 03. oktober). «Exit»-regissør har fått nye historier fra finansmiljøet. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/kultur/exit-regissor-har-fatt-nye-historier-fra-finansmiljoet-1.14727032>
- Potthast, Köpsel, S., Stein, B., & Hagen, M. (2016). Clickbait Detection. In *Advances in Information Retrieval* (Vol. 9626, pp. 810–817). Springer International Publishing.
https://doi.org/10.1007/978-3-319-30671-1_72
- Reneflot, A., Aarø, L. E., Aase, H., Reichborn-Kjennerud, T., Tambs, K., & Øverland, S. (2018). *Psykisk helse i Norge*. Oslo: Norwegian Institute of public health.
- Repstad, P. (1993). *Mellom nærhet og distanse* (2.utg). Oslo: Universitetsforlaget.
- Shaw, R.L. & Giles, D.C. (2009). Motherhood on ice? A media framing analysis of older mothers in the UK news. *Psychology and Health*, 24 (2), 221-236.
<https://doi.org/10.1080/08870440701601625>
- Simonsen (2019, 03. oktober). Vi må snakke om drittsekkene. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kultur/vi-ma-snakke-om-drittsekkene/71666582>

- Sjøvaag, H., & Pedersen, T. A. (2019). Female voices in the news: Structural conditions of gender representations in Norwegian newspapers. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 96(1), 215-238.
- Smith, A. (2015). Letting down Rapunzel: Feminism's effects on fairy tales. *Children's Literature in Education*, 46(4), 424-437. <https://doi.org/10.1007/s10583-014-9239-6>
- Spigseth, R. (04. mars 2021). Anmeldelse av Exit 2: mer moro for penga. *Dagsavisen*. Hentet fra: <https://www.dagsavisen.no/kultur/tv/2021/03/04/anmeldelse-av-exit-2-mer-moro-for-penga/>
- Spigseth, R. (26. september 2019). Fanget i luksusfellen. *Dagsavisen*.
- Store norske leksikon (2019, 19. november). *Redaktør*. Hentet fra: <https://snl.no/redakt%C3%B8r>
- Thagaard, T. (2018). Systematikk og innlevelse. Bergen: Fagbokforlaget.
- Tjora, A. (2017). Kvalitative forskningsmetoder i praksis (3.utg.). Oslo: Gyldendal.
- Tjora, A. (2018). Viten skapt. Kvalitativ analyse og teoriutvikling. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Tusvik, S.B. (2019, 03. oktober): Gi meg flere jenter i gul regnfrakk. *Dagsavisen*. Hentet fra: <https://www.dagsavisen.no/debatt/kommentar/2019/10/03/gi-meg-flere-jenter-i-gul-regnfrakk/>
- Tyson, L. (1999). *Critical Theory Today: A User-Friendly Guide*. Vol. vol. 2070 (pp. XIV, 437). Garland.
- Whitley, R. (2021). *Men's Issues and Men's Mental Health: An Introductory Primer*. Springer International Publishing AG.

Vedlegg

Vedlegg 1: Spigseth, R. (2019) Fanget i luksusfellen. *Dagsavisen*.

36 TORSDAG 26. SEPTEMBER 2019 | KULTUR



Fire føle fyrer i dyre dresser, alltid klar for å kose seg litt. «Exit» følger Henrik, Jeppe, Adam og William gjør akkurat som de vil, men serien er ikke så sjokkerende som NRKs PR-maskineri vil ha det til. FOTO: NRK

Fanget i luksusfellen

Denne skildringen av en kvartett søkkrike menns tomme luksustilværelser er ikke så sjokkerende som NRK vil ha det til, men den er litt provoserende.

4 TV-DRAMA
«Exit»
NRK, premiere fredag
på NRK1 og NRK TV.

NRK har gått høyt i lanseringen av lisenskanalens store dramasatsing denne høsten. Siden før sommerferien er «Exit» solgt inn som en «sjokkserie», selv av kringkastingsjef Thor Gjermund Eriksen, som har omtalt serien som noe «ingen har sett maken til før». Vel vel, nå har de fleste av oss opplevd ganske mange TV-sjokk etter hvert, både i fantasy for m i «Game of Thrones» og i sexsirkus som «Ex on the beach».

Vi har sett Leonardo DiCaprio spille superrik kokainjunker i «Wolf of Wall Street» også, en finansakrobat fra virkeligheten som hadde gått rett inn i «Exit»-gjengen. For å bli satt ut av «Exit» må man være temmelig naiv, leve i en blåøyd villfarelse om at den norske superrike finanseliten jakter rikdom til felle sskapets beste, og ikke for egne at de setter milliardene i arbeidsplasser, MDG og UNICEF,

framfor skjulte kontoer i skatteparadis og brystkløfter på Tjuvholmen.

Serien følger tre norske og en svensk finansmegler i hverdagslivet, som er alt annet enn hverdagslig, fokuset er på privatliv og lite på jobb. Vi møter dem også i samtaler med en journalist utenfor kamera. De er etablerte familiemenn alle sammen, bare Adam og Hermine er barnløse, og dramaet dem imellom er et bærende element i handlingen. De har forsøkt å få barn i mange år, men Adam har ikke fortalt Hermine (Agnes Kittelsen) at han steriliserte seg for mange år siden. Han vil nemlig ikke dele fornuen med noen.

Herer Henrik (Tobias Santelmann), en sjarmerende kjekkas og firebarnsfar med forkjærlighet for rosa skjorter. Han er den mest likandes i gjengen, til det viser seg at han også er glad i luksusprostituerte og kokain og like mye av en selventrert sosiopat som resten av flokken. Jon Øigarden spiller Jeppe, den munnrappet og mest festglade av dem alle, og kanskje den mest utalte kynikeren. Her er William som oser selvforakt som kommer rakt gjennom TV-skjermen, via Pål Sverre Hagens virkningsfulle tolkning.

Disse fire er gamle venner, og samles gjerne i en leilighet de har spleisa på for å avregere fra den konkurransepregede, kyniske jobbverdagen hvor store verdier er i spill, dit de kan dra når de trenger å «kose seg litt», som Henrik og Jeppe kaller det. «Kos» for denne kvartetten er ikke fredagstaco og cola foran gullrekka, men fredagstrekant og kola på gullkortet. De bruker en formue på

rus og sex, noe vi blir fortalt i «sjokk»-sekvenser, om att og om att, også etter at vi har skjont hvor hardt på kjøret de dressleddede faktisk er. «Exit» byr dermed på tradisjonell porno, og luksusporno.

Og som i Bret Easton Ellis-romanen «American Psycho» spiller luksus og designmerker en egen rolle i handlingen. Alt er skinnende og flashy, men skildringa går ikke under overflaten. Fokuset på overdådig livsstil, klinisk egoisme og grådighet på alle måter gjør «Exit» til en nedslående forestilling, men dramaet går ikke så dypt i den tomme luksustilværelsen til at historien blir spesielt gripende.

Skal vi ta «Exit» bokstavelig, er Norge et sted du kan slippe unna med det aller meste, bare du har penger nok. Det er småprovoserende. Serien forteller med tydelighet at vi lever i et samfunn med ekstreme ulikheter, og hvor behandlingen av folk avhenger av penger og posisjon. Og politispianere som virkelig vil ta de store fiskene burde kanskje overvåke nabolagene mellom Bogstadvæien og Bærum, for det er visst der det virkelig omsettes og brukes narkotika i stor stil. Her i byen har Oslo-politiet brukt politihelikopteret til å jakte taggere i Groruddalen. De bør heller bruke ressursene på å gjennomføre hanskeringer i SUV-ene i Gyldenløves gate.

Det er også nedslående at denne «Exit»-gjengen er så selvdestruktive, en gjeng narkomane, fulle av selvforakt, uten reell glede over alt de har klart å skaffe seg. De er skruppelløse overfor sine nærmeste, vel vitende om at rik-

dommen deres får alle og enhver til å late som ingenting.

Nå påstår nok ikke serieskaper Øystein Karlsen at «Exit»-kvartetten er representativ for et helt finansmiljø. Serien er delvis basert på fire menns fortellinger og research i norske finanskreter. Dette «basert på»-konseptet svekker seriens troverdighet. Premisset gjør det uklart hva serien faktisk er, hva som er sant, og hva som er oppdiktet. Hva er fakta og hva er lagt til i denne historien, er umulig for oss å vite.

Her blir vi blant annet fortalt en sterk historie om et ektepar med et liv basert på løgn og bedrag. Er historien fra virkeligheten, og hvem har i så fall fortalt den i så detalj. Er ekteskapshistorien til Adam og Hermine oppdiktet, er det lurert. Er de stadige romerogie-aktige partiene fra virkeligheten? Eller er de «Exit»s variant av «papegøye spist av hai»-innslag, hendelsen lagt inn som krydder i «Kon-Tiki»-filmen for å skape liv i historien. Hadde «Exit» derimot vært presentert som en satire, framfor sjokk-drama, hadde den faktisk gjort sterkere inntrykk.

Fjern all sexen, så gir «Exit» et innblikk i et stykke norsk virkelighet, som er forlokkende for mange, men som har ekstremt mørke baksider. Her ser vi et lukket norsk parallellsamfunn som har fått utvikle seg i tre tiår, minst, uten at noen har grepet inn. Denne snikrikmanifiseringen burde være høyt opp på Erna Solbergs agenda. Nei, vent.

■ REIDAR SPIGSETH

